

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
ANABİLİM DALI**

**İLKOKULLARDA BEDEN EĞİTİMİ DERS
HEDEFLERİNİN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Derya GÖKDEMİR

**Lefkoşa
Haziran, 2017**

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
ANABİLİM DALI**

**İLKOKULLARDA BEDEN EĞİTİMİ DERS
HEDEFLERİNİN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Derya GÖKDEMİR

Danışman: Yrd.Doç.Dr.Engin Baysen

**Lefkoşa
Haziran, 2017**

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Derya GÖKDEMİR tarafından hazırlanan “İlkokul Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı ve Haziran 2017 tarihli bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Zehra ALTINAY GAZİ

Üye : Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Engin BAYSEN

Onay : Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

..... / / 2017

Doç. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BEYANI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmanın yapılması ve bulguların çözümünde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyulduğunu; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza :

Tarih :

Adı Soyadı: **Derya GÖKDEMİR**

ÖNSÖZ

Araştırmam sürecinde fikirleriyle ve yönlendirmeleriyle bende yeni ufuklar açan, tez çalışmam sürecinde bana güvenen ve desteğini esirgemeyen değerli tez danışmanım, Yrd.Doç.Dr.Engin BAYSEN ‘e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek Lisans öğrenimim boyunca bana yapmış olduğu büyük katkılarla, onun öğrencisi olma onurunu tattıran değerli hocam Doç.Dr.Çiğdem HÜRSEN teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Yüksek Lisans eğitimimi en başından sonuna kadar maddi ve manevi destekleri ve sevgilerinden dolayı annem Nermin GÖKDEMİR ve babam Yaşar GÖKDEMİR’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Varlıkları ile hayatımı güzel kılan kardeşlerim Nevhan Yelda SÖĞÜT’e ve Mehmet Onur GÖKDEMİR’e ve ailemizin neşesi biricik yeğenim İlker Atakan SÖĞÜT’e ve kısa zaman önce tanıdığım her gün hayat ve sevgi hakkında birçok şey öğrendiğim, bıkmadan usanmadan bana her şeyi anlatan, sabrını eksik etmeyen ve beni ailesinin bir parçası olarak kabul eden, her şeye değer olan sevgimin sahibi, kıymetlim M.ERHAN’a sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Saygılarımla

Derya GÖKDEMİR

ÖZET

İLKOKULLARDA BEDEN EĞİTİMİ DERS HEDEFLERİNİN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Gökdemir, Derya

Yüksek Lisans, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd.Doç.Dr.Engin Baysen

Haziran 2017, 86 Sayfa

Bu araştırmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 2016-2017 öğretim yılında ilkokul beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleştirme düzeyini, ilkokul öğrencilerinin görüşleri incelenmek suretiyle ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Girne ve Lefkoşa ilkokullarında beden eğitimi ders hedefleri hakkında öğrenci görüşlerine ilişkin bulgular incelenmiş ve öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı sevgi ve ilgileri, beden eğitimi dersi yeterliliği, tesislerin ve sosyal imkanların yeterliliği, öğretim elemanlarının yeterliliği, serbest zaman için ayrılan zaman aralığı, beden eğitimi dersinde işlenen spor konularının dağılım ve beden eğitimi dersinden sonra yorgunluk durumları, ilgilendikleri spor dalına beden eğitiminin etkisi, öğretmenlerin eşit davranma durumlarının ortaya çıkarılmıştır. Araştırmamızın var olan durumunu betimlemek amacıyla nicel araştırma yaklaşımlarından tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, Girne ve Lefkoşa ilçelerindeki toplam on sekiz sayıdaki ilkokulda öğrenim gören 800 ilkokul öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanması için 18 maddeden oluşan likert tipi anketten yararlanılmıştır. Verilerin analizi için “ki-kare” testi kullanılmıştır.

Çalışma sonunda; ilkokullarımızdaki beden eğitimi derslerinin beden eğitimi öğretmenleri tarafında işlemekte olduğunu ve eğitimin en önemli yaş aralığını oluşturan ilkokullarımızda beden eğitimi derslerinden öğrencilerimizin verimli bir şekilde faydalandıkları görülmektedir. Beden eğitimi derslerini beden eğitimi öğretmenleri ile işledikleri ve beden eğitimi öğretmenin varlığının öğrencileri olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Öğrencilerin bir spor dalına yönelmesinde beden

eğitimi dersinin etkili olduğu öğrencilerin çoğu yeteneklerini beden eğitimi dersinde keşfetmiş olduğu ve derslerin hedeflere ulaştığı belirtilmiştir. Serbest oyun için ayrılan zaman aralığının dersi sevme durumlarına etkisi olarak bir ders saatinin yeterli olabileceği ve öğrencilerin dersi sevdiği görülmektedir. Dersteki araç-gereçlerden yeterince faydalandıklarını, sosyal ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Sportif faaliyetlere ise okul dışı çok katılmadıkları görülmektedir.

İlköğretim seviyesinde beden eğitimi dersinin uzman öğretmen tarafından veriliyor olması dersin işlevi ve öğrencilere olumlu yönden etkisi olduğu kadar programlardan beklenen hedeflere daha kolay ulaşması yönünden olumlu sonuçların çıkmasına etken olmuştur. İlkokullarımızda daha verimli ve kaliteli eğitim verilebilmesi için yeterli kapalı spor salonları, alt yapı konusunda yeterli imkana sahip olmadıkları gözlemlenmiştir. Fiziksel etkinlikler sadece okullar içinde kısıtlı kalmaması, beden eğitimi derslerinin ötesine taşınması için gerekli desteklerin öğretmenler ve okul idareleri ve spor bakanlıkları tarafından sağlanması teşvik edilmesi gerekmektedir. Beden eğitimi alanlarının düzenlenmesi ve daha iyi bir şekilde planlanması için çalışmalar düzenlenmelidir. İlkokulların sahip oldukları koşulları iyileştirip günümüze uygun hale getirilmesi için çok amaçlı spor salonlarının inşa edilmesi ve çocuklarımızın yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılımlarını desteklemek, ileriki hayatlarında fiziksel aktivitelerin sürekliliğini sağlamak için öğrencilerin ilgi duydukları spor dallarına yönlendirme konusunda öncelikle beden eğitimi öğretmenleri ve ailelerinin bilinçlendirilmesi, öğrencilerin bu yöndeki istek ve tutumlarında anlamlı düzeyde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki öğrencilerimizin günlük yaşamlarında fiziksel aktivitelerin yeterli düzeyde var olmasını hedefleyen, sporsal faaliyetlerin pozitif etkisini kavrayan, özellikle fiziksel etkinliklere katılmayı bir yaşam felsefesi haline getirmiş ve gelecek hayatlarında bu felsefeyi koruyan, taşıyan ve hedefleyen toplumun oluşmasını sağlayacak ve bu alanda yetişecek olan amatör ve profesyonel sporcuların yetişmesine imkan sağlayacak komite ve programlara daha fazla önem verilmesi gerektiğini düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, İlkokul Öğrencileri, Beden Eğitimi Öğretmeni, Beden Eğitimi Ders Hedefleri

ABSTRACT**REALIZATION LEVEL OF PHYSICAL EDUCATION LESSON'S
PURPOSES IN PRIMARY EDUCATION SCHOOLS ACCORDING TO
STUDENTS' VIEWS****Gökdemir, Derya****MEd, Department of Education****Supervisor: Asst.Prof.Dr.Engin Baysen****June 2017, 86 Pages**

The purpose of this research study is to show the realization of physical education lesson targets in 2016-2017 term with respect to the feedbacks of elementary school students at Turkish Republic of Northern Cyprus. In order to reach the research target, student's interest level on the lesson, scope, facility and equipment conditions and adequateness, time slot of the lesson, distribution of the subjects, level of influence on the interested sports, principle of equality on the students, fatigue status after the lesson evaluated. To reflect the current status precisely, survey method used from the quantitative research approaches. Research is covering eighteen elementary schools with eight hundred students at Girne and Lefkoşa districts. Likert survey is used for data collection with eighteen questions and "chi-square" test applied for data analysis.

Study results showing that, physical education lessons are lectured by physical education teachers at schools with an efficient involvement of elementary school students as they are in an important age period for their physical evolutions. Presence of the dedicated physical education teachers at schools for physical education lesson is observed as an attraction factor for their interest on the lesson which is impacting the students' motivation positively. Observations also giving that the physical education lessons for elementary school aged students is helping them to discover their interest and make the correct decision on the sports area that they want to follow. In addition to these, as a part of physical education lesson, free activity time is also given for students which is observed as a factor for the motivation and interest level on the lesson. Equipment are used effectively by students and has a

positive input on their social relationships. However, results are also showing that involvement to sports outside school hours is significantly low.

As an outcome of this research, teachers which has a profession on sports branch has a positive impact not only on student motivation and level of interest on the lesson, but also significant support on reaching programme targets. Observations also showing in order to improve the efficiency of the lesson, number of sports hall and infrastructure readiness is not enough for making the lesson attractive students. Besides that, support of school management, teachers and local government is needed for encouragement of the students in order to continue their sports activities also outside of school hours. In addition to these, infrastructural improvement and physical condition optimizations needs to be planned executed. It is expected that, implementation of multipurpose sports halls will help for solid improvement on current status and will give a lifelong encouragement to the students for their interest continuity on the sports. Improvement on awareness on teachers and families will bring significant encouragement to the students for their interest and desire on the lesson. As a consequence, Turkish Republic of Northern Cyprus governmental focus and improvement plans with a dedicated committee will result that sports to become a life philosophy for young generations and as a consistent part of their life by letting them to involve into correct area discovering their interest on early ages.

Keywords: Physical Education, Elementary School Students, Physical Education Teacher, Purposes for Physical Education.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	ii
BİLİMSEL ETİK BEYANI	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç	6
1.3. Önemi	7
1.4. Varsayımlar	8
1.5. Sınırlılıklar.....	8
1.6. Tanımlar	8
1.7. İlgili Araştırmalar	10
1.8. Kısaltmalar	13

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER	14
2.1. Beden Eğitimi.....	14
2.1.1. Beden Eğitimi Dersi ve Sporun Önemi	16
2.1.1.1. Beden Eğitimi Dersi.....	17
2.1.1.2. Sporun Önemi	17
2.1.1.2.1. Beden Eğitimi ve Sporun Kişisel Yönden Önemi.....	18
2.1.1.2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Toplumsal Yönden Önemi.....	18
2.1.1.2.3. Beden Eğitimi ve Sporun Gençler İçin Önemi.....	18
2.1.1.2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Ulusal ve Uluslararası İlişkilerde Önemi	19
2.1.2. Beden Eğitimi Dersinin Temel İlkeleri.....	19
2.1.2.1. Gelişim Genelden Özele Doğrudur.....	19
2.1.2.2. Gelişimde Bireysel Ayrılıklar Vardır.....	20
2.1.2.3. Yaşamın Değişik Dönemlerinde Farklı Türden Gelişimler Önem Kazanır	20

2.1.2.4. Gelişim Ödevleri ve Hareket, Beden Eğitimi Spor Öğretimi	21
2.1.3. Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	22
2.1.4. Beden Eğitiminin Özel Amaçları.....	27
2.1.5. Beden Eğitiminin Temel Faydaları.....	28
2.1.6. Beden Eğitiminin Gelişimdeki Rolü.....	29
2.1.6.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Gelişimdeki Rolü	30
2.1.6.2. Beden Eğitiminin Psikomotor Gelişimdeki Rolü.....	32
2.1.6.3. Beden Eğitiminin Zihinsel Gelişimdeki Rolü	34
2.1.6.4. Beden Eğitiminin Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü.....	35
2.2. Eğitim Programları	37
2.2.1. Programın Temel Öğeleri	40
2.2.1.1. Hedef	41
2.2.1.2. İçerik	42
2.2.1.3. Öğrenme ve Öğretme Süreci	43
2.2.1.4. Ölçme ve Değerlendirme	44
2.2.2. Program Geliştirme Süreci.....	45
2.2.3. Beden Eğitimi Programları	46
2.2.3.1. Beden Eğitimi Programı ve Tarihsel Gelişimi	46
2.2.3.2. İlköğretim Beden Eğitimi Ders Programı	51
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	55
3.1. Araştırmanın Modeli	55
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	55
3.3. Verilerin Toplanması.....	55
3.4. Verilerin Analizi.....	56
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE TARTIŞMA	57
BÖLÜM V	
SONUÇ VE ÖNERİLER	71
5.1. Sonuçlar.....	71
5.2. Öneriler.....	72
KAYNAKÇA.....	75
EKLER.....	80

EK 1. Anket.....	80
EK 2. Okul Listesi.....	82
EK 3. Anket Kullanım İzni	83
EK 4. K.K.T.C. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Anket Uygulama İzni	84
EK 5. Özgeçmiş	85
EK 6. Yüksek Lisans Tezi Orijinallik Raporu	86

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. K.K.T.C. MEGSB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretime İlişkin Veri ve Göstergeler (2008-2010)	24
Tablo 2. K.K.T.C. Eğitim Kademelerine Göre Okullaşma Oranları(2006-2008).....	25
Tablo 3. K.K.T.C.'de Okul Öncesi ve İlkokullarda Ders Dönemlerinin Dağılımı....	52
Tablo 4. İlkokullardaki Haftalık Ders Dağılımı	53
Tablo 5. Öğrencinin Cinsiyet Dağılımı	57
Tablo 6. Okullara Göre Dağılım	57
Tablo 7. Öğrencilerin Herhangi Bir Spor Kulübünde Spor Yapma Durumu Dağılımı	58
Tablo 8. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevme Durumları.....	58
Tablo 9. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Kendilerini Yorgun Hissetme Durumları	59
Tablo 10. Okullarda Beden Eğitimi Dersinin Hangi Alanlarda İşlendiğinin Dağılımı	60
Tablo 11. Okullarda Beden Eğitimi Öğretmeni İstihdam Durumları	60
Tablo 12. Öğrencilerin Sporla Uğraşmalarının Derslerini Etkileme Durumları.....	61
Tablo 13. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Araç ve Gereçlerinden Yeteri Kadar Yararlanma Durumları	61
Tablo 14. Beden Eğitimi Dersinin Öğrenci İlişkilerine Etkisi	62
Tablo 15. İlkokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Derslerine Öğretmeninin Katılma Dağılımı	62
Tablo 16. Beden Eğitimi Dersinde Serbest Zaman Dağılımı.....	63
Tablo 17. Öğretmenin Öğrencilere Karşı Eşit Davranma Tutumu	63
Tablo 18. Beden Eğitimi Dersinde Öğrencilerin Yeni Spor Dalı Öğrenme Durumları	64
Tablo 19. Beden Eğitimi Dersinde Yeni Bir Spor Dalı Öğrenen Öğrencilerin Hangi Spor Dalına İlgi Duyma Dağılımları.....	64
Tablo 20. Beden Eğitimi Dersinde İşlenen Spor Etkinliklerinin Dağılımı	65
Tablo 21. Öğrencilerin İlgilendiği Spor Dalına Yönelmesinde Beden Eğitimi Dersinin Etkisi.....	66
Tablo 22. Öğrencilerin Spor Dalındaki Yeteneklerini Nerede Öğrendiklerinin Dağılımı	66

Tablo 23. Beden Eğitimi Dersinin Öğrencide Varolan Sportif Özelliğinin Ortaya Çıkmasındaki Etkisi	67
Tablo 24. Okullarda Beden Eğitimi Dersinin Hangi Alanlarda İşlendiğinin, Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevmesi Durumu İle Olan İlişkisi.....	67
Tablo 25. Okullarda Beden Eğitimi Öğretmeni Varlığının, Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevmesi Durumu İle Olan İlişkisi	68
Tablo 26. Öğrencilerin Cinsiyeti İle Beden Eğitimi Dersi Sonrası Yorgunluk Durumlarının İlişkisi	68
Tablo 27. Serbest Oyun Zaman Aralığı İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevme Durumunun İlişkisi.....	69
Tablo 28. Serbest Oyun Zaman Aralığı İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Sonrası Yorgunluk Durumunun İlişkisi	69
Tablo 29. Beden Eğitimi Öğretmeninin Öğrencilere Eşit Davranmasının Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevme Durumuna Etkisi	70

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Yeni bir çağın eşiğindeki toplumumuz her alanında hızlı bir gelişme göstermektedir. Toplumumuzdaki bu değişiklik geçmiş dönemlerde görülmediği kadar hızlı ilerlemekte ve bu sürece uyum sağlamaktadır. Gelişimin odağında bilgi ve bilim var olduğuna göre, toplumdaki bilim alanındaki gelişmeler ve teknolojiadaki ilerlemeler toplumun yapısında dönüşümlere ve değişimlere sebep olur. Hızlı gelişimin ve toplumun bu sürece uyum sağlaması aşamalarında bazı sorunların çıkmasına neden olmaktadır. Toplumdaki teknoloji ve bilim alanındaki gelişimler eğitim sistemlerini doğrudan etkileyerek, okulların eğitim süreçlerine, toplumsal ihtiyaçlarına göre türlerine, eğitim programlarına ve bu süreçleri oluşturan her alanda durmadan yenilenme ve yine bu sürece uyum sağlamak için değişimlere neden olmaktadır.

Hızla gelişen bir toplumun getirmiş olduğu gereksinimler doğrultusunda “herkes için yaşam boyu öğrenme” yaklaşımı ile eğitimden beklenen; toplumun her bireyine önem veren, istenilen bilgiye ulaşmak için gerekli bilgi ve yöntemleri aktaran, öğreten bu süreçte rehberlik eden, bölümler içinde değişime olanak sağlayan, eğitim sisteminin içinde yer alması gereken teknolojinin getirmiş olduğu bilgisayarların yaşamların parçası olarak hisseden ve uyum sağlayan, sürekli olarak toplumun ihtiyaçları doğrultusunda eğitim sistemlerini üretime yönelik ağırlık veren, hak ve eşitliği savunan bir topluma dönüştürmektir.

Eğitim, temel kaynağını insandır. Bireyin yetenekli olduğu alanda yetişmesini sağlayan uzun süreli bir süreçtir. Eğitim doğduğumuz andan başlayarak ölüme kadar süre gelen dinamik bir zaman dilimidir. Ertürk’e (1979) göre eğitim; kişinin davranışlarında yaşam boyu kendi isteği ile beklenen yönde bilinçli olarak değişim sürecidir. Mevcut toplumsal ve kültürel değerlerin genç nesillere aktarıldığı bir süreç, zihinsel gelişim, kişilik geliştirme, mesleki yetiştirme, fertleri teknolojik yeteneklerle donatma ve toplumsal siyasal sistemi sürdürme çabalarının tümü eğitimidir (Bozdemir, 2012). Eğitim sisteminin içerisinde yer alan birçok bilim dalı vardır. Bu temel bilim dallarından bir tanesi de Beden Eğitimi ve Spor bilimidir ve günümüzde

sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi yetismekte olan gençlerimizin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Beden eğitimi dersi insanın vücut ve ruh sağlığı için yapılması gereken tüm hareketleri kapsar. Beden eğitimi tüm dünyada kabul görmüş, gerekliliğini alanı içinde kanıtladığı düşünülen temel derslerden biridir. İlköğretim çağındaki çocukların beden eğitimi dersine olan ilgilerinin doğru şekillenmesi ve yönlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Eğitim ve öğretim programları sürecinde veya program dışı tüm sporsal ve fiziksel aktivitelere ayrılan zaman, sağlıklı bir toplumun oluşmasını sağlayan en önemli etken olduğu görülmektedir. Gelişimin en önemli alanlarından biri olan fiziksel gelişim beden eğitimi dersinin önemini kabul edilmektedir. Fiziksel ve motor becerilerin gelişmesini destekleyen beden eğitimi dersleridir. Çocukların ve gençlerin fiziksel ve motor becerilerinin gelişmesi, koordinasyonlarını daha iyi sağlaması, tepki verme, daha hızlı olmalarını, dengeli, esnek, daha güçlü ve çevik olma konularında eğitim alırlar.

Beden eğitimi dersinin bir diğer amacı da gün boyunca diğer derslerde öğrenciler oturarak eğitimlerini sürdürmektedirler. Bu uzun süreçte hareketsiz olarak geçen süreyi telafi etmek, öğrencilerin hareketli yaşamın içinde tutmak, sağlıklı yaşamlarını desteklemek ile yakından ilgilidir.

Günümüzde gelişmiş olarak kabul edilen Avrupa ülkeleri ve Amerika'da beden eğitimi dersinin önemini kabul etmektedir. Gelişmiş olan ülkeler insan yaşamının kalitesini artırılması sağlık açısından önemini ifade etmişlerdir. Yapılan araştırma sonuçlarında da görüldüğü gibi kişisel, sosyal ve fiziksel gelişimleri için önem arz eden bir derstir. Sağlıklı yaşam politikası her ülke vatandaşları ana temel eğitimlerden biridir ki günümüz koşullarında beden eğitimi dersi ve önemi fazlasıyla vurgulanmaktadır.

Beden eğitiminin sağlıklı bireyler ve kişisel gelişimlerini destekleyen ve sosyalleşmelerini amaçlayan dersin günümüzde eğitim ve öğretim programlarındaki ders saatlerinin artırılması ve öneminin artmasına neden olmuştur. Avrupa 'da hazırlanmış çeşitli belgelerle bu sonuç desteklenmiş ve belirtilmiştir. Örnek olarak Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanmış olan "Spora Dair Beyaz Bülten"de (European Commission 2007a, 2013) beden eğitimi dersinin önemi ve eğitim-öğretim programları dışındaki sporsal faaliyetlerin bireylerin eğitim hayatlarında ve

sağlıklarını olumlu yöndeki etkileri konusuna değinilmiştir. Avrupa Birliği'nin "Sağlık Geliştiren Fiziksel Etkinlikler"e dair kılavuzunda (EU Working Group, 2008) gençlerin gelişen teknoloji ile azalan fiziksel etkinlikleri, hareketsiz yaşamı tercih etmeleri şişmanlık gibi bireyi fiziksel ve ruhsal yönden problemleri yaşamamaları için özen gösterilmesi konusuna değinilmiştir. Yine elde edilen bulgularda çocukların sadece okullarda fiziksel etkinliklerde bulunduklarını ve yeterli olmadığı çocukların günlük yaşamlarında minimum bir veya iki saat fiziksel aktivitelerde bulunmaları gerekmekte olduğu belirtilmiştir. Avrupa komisyonu, son zamanlarda Avrupa birliği ülkelerinin okullardaki spor ve beden eğitimi konularında yasal bir çalışma yapılmadığını belirtmiş. Avrupa başvuru çerçevesinde (European Commission 2007b, 2013) hayat boyu öğrenme açısından önemli olduğu dile getirilmiştir.

Bilim alanındaki ve teknolojideki hızlı gelişimler, Kıbrıs Türk toplumunun nüfus ve aile yapısında, tüketimdeki farklılaşmalarda, politik yapısında, eğitim ve teknoloji alanında önemli ve köklü değişimler izlenmektedir. Bu süreçte eğitim ve eğitim programlarında bireylerin gelişim sürecinde, toplumsallaşması, demokratik bir yaşam anlayışını anlamaları ve bunu yaşamlarına taşımaları, hak ve eşitliklerle toplumda meydana gelen dikey gelişmişliği toplumun ihtiyacı olan ekonomik iş talebinin karşılanması beklenir (Alpaslan, 2008).

Uluslararası düzeyde toplumumuzun hak ettiği seviyeyi alması toplumu oluşturan Kıbrıs Türk halkının ihtiyacı olan kaynaklara gerekli mevduatların yapılandırılması ve sosyal hizmet sunumlarının iyileştirilmesi, eğitim programlarının geliştirilmesi ile sağlanabilir. Kıbrıs Türk toplumunu oluşturan her vatandaşın örgün ve yaygın eğitimin "yaşam boyu öğrenmeyi" temel alan anlayışıyla, uluslararası pazarda oluşan rekabete uyum sağlayabilecekleri, zekalarını gelişimine, araştırma ve yaratıcılık güçlerine önem veren eğitim sunulması ile mümkün olur (Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi, 2005).

Ülkemiz ve ulusal strateji amaçları içinde spor kulüpleri ve spor etkinliklerine katılan genç nüfusumuzun sayısını arttırmak yaşam boyu spor stratejisi ile gençlerimizi ve insanlarımızı spor ve sporsal etkinliklere yaşamları boyunca katılmaları sağlanmalı ve teşvik edilmelidir. Sağlıklı toplumun oluşabilmesi sosyal, fiziksel ve kişisel gelişimlerinde üst düzey bir toplum ve toplum yapısını oluşturmak

için ülke politikamızı fiziksel etkinlikler ve spora verdiği önem ile paralellik göstermelidir. Beden eğitimi dersi K.K.T.C.'de zorunlu olarak ilköğretim kademesinde branş öğretmenleri ya da sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Yine aynı şekilde alt ortaöğretim, lise ve yükseköğretimde branş ve uzman öğretmenler tarafından yürütülmektedir.

Ayrıca K.K.T.C. Milli Eğitim Bakanlığı doğrultusunda beden eğitimi dersinin fiziksel aktivitelerinin teşvik ve öneminin farkında olmak ve desteklemek büyük bir önem arz etmektedir. Eğitim ve ğretim programlarımızı günümüze uyarlamalı, okullarımızın fiziksel koşullarını iyileştirmeli öğrencilerimize daha yüksek kaliteden beden eğitimi dersinin uygulanması desteklenmelidir. Ayrıca ğrencilerimizin okul dışı fiziksel etkinliklere katılımlarını desteklemek ve teşvik etmek toplumun tamamına yayılmasını sağlamak büyük önem arz etmektedir.

Beden eğitimi ders hedeflerimizin istenilen hedeflere ulaşması için ülke genelindeki ilkokullarımız başta olmak ve diğer ortaöğretim, liselerimizdeki spor tesislerimiz ve ekipmanlarımızı modernleştirmek öğrencilerin ders standartlarını iyileştirmek önemlidir. Okullardaki beden eğitimi dersinde öğrencilerin günlük hayatta kullanmaları için gerekli olan temel hareketleri, sporsal ve fiziksel etkinliklerin için gerekli temel bilgileri aynı süreçte sosyal ve toplumsal, içsel özellikler kazanıp sağlıklarına olumlu etki sağlayacak fiziksel faaliyetleri yaşam boyunca katılımları sağlanmalıdır.

Okullardaki beden eğitimi dersi sürecinde çocukluk ve gençlik alanlarında bireylerin yaşamları sürecinde sağlıklı, dinamik olmalarını sağlayan ve destekleyen fiziksel becerilerin öğrenilmesi ve yaşamlarında bu becerileri pratik bir şekilde uygulamalarına imkan sunar. Bu fiziksel etkinlikler, tempolu yürüme, koşmak, yüzmek, atlamak, tırmanmak, top oynamak ve daha st bilgi ve beceri gerektiren oyun ve sporsal faaliyetleri içermektedir. Ne kadar erken yaşta bu temel becerileri birey edinirse, gençlik dönemlerinde devam ettirmesi ve yine bu dönemde bu aktivitelerin önemini anlamalarına ve yetişkinlik dönemine geçiş ile beraber boş zamanlarında kazanmış oldukları bu sporsal donanımlar ile değerlendirmelerini sağlamış olur. Beden eğitimi sadece hareket becerilerinin ğretildeği bir alan içinde sınırlandırılmamalıdır. Beden eğitimi sadece boş zamanlarımızı değerlendirme boyutu dışında, sporsal faaliyetler sürecinde fiziksel etkinliklere katılmak, oyun

kurallarını öğrenmek ve uygulamak, fair-play anlayışına sahip olmak, bireysel ve bedensel farkındalıkların farkında olma, diğer takım bireylerine karşı saygılı olmak, oyun sürecinde taktik geliştirmek, diğer oyuncular ile kişisel ve sosyal etkileşim içinde olmak sahip oldukları bilgiyi geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Sonuç olarak ifade edilirse, beden eğitimi dersleri bireylerin fiziksel etkinliklerde yeterliliklerini farkına varma, kendilerini değerlendirme, çeşitli sporsal etkinlikler bulunmalarını ve serbest zamanlarını sporsal faaliyetlerle geçirmelerini imkan sağlar. Beden eğitimi aynı zamanda kişisel gelişimlerini destekleyerek bedenlen ve ruhen iyi hissetmelerine, kendilerine olan saygı ve özgüvenlerini yükselterek bireylere katkıda bulunur. Ayrıca beden eğitimi dersleri bireylerin kendilerini ve diğer kişilere karşı sorumluluk duygusunun, fiziksel aktiviteler esnasında sabırlı olmayı ve yine sporsal faaliyetlerde karşılaştıkları zorluklarda cesaretlerinin gelişmesine ve yeteneklerinin farkında olmalarına bireysel farklılıklarının bilincinde olma ve hoşgörü ile yaklaşmayı sağlar.

K.K.T.C. İlköğretim okullarındaki beden eğitimi ve spor derslerinin öğretim programlarına uygun bir şekilde amacına yönelik olarak işlenmesi önemlidir. K.K.T.C. yapılan eğitim şuralarında beden eğitimi dersi ile olan gerekli düzenlemeler yapılması öğretim programları için önemlidir. Kıbrıs Türk Halkı'nın hedeflediği özgürlükçü, verimli, kaliteli, yaratıcı, topluma faydalı, gelişime açık bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır bu yüzden beden eğitimi derslerinin amacına uygun olarak işlenmesi sağlanmalıdır.

Beden eğitimi programlarında özel hedeflere ulaşp ulaşmadığı yapılan değerlendirmeler sonucunda alınan veriler ile ortaya koymaktadır. Yine bu süreçte geleneksel eğitim sisteminin değişmesi, eğitimdeki yeni yaklaşımlar ve öğrenme-öğrenci süreçleri, eğitim sisteminde kullanılan yeni teknolojik sistemlerin kullanımı çalışmaların temelini oluşturması açısından önemlidir.

K.K.T.C. temel eğitim derslerinden beden eğitim dersinin verimli bir şekilde işlenebilmesi için kaliteli verimli eğitim-öğretim ortamları sunmak oldukça büyük önem arz eder. Plan ve programların hayata geçirilebilmesi için okullardaki fiziki alt yapının oluşturulması aynı zamanda okullardaki araç-gereçlerin yeterli düzeyde olması, derslerin öğretim programları çerçevesinde belirtilen hedeflere ulaşabilmesi için okulların yeterli donanım ve teknolojiye sahip olması önemlidir.

Beden eğitimi ve fiziksel aktiviteler aşağıda belirtilen ana amaçlar ve temeller doğrultusundadır;

(1) Kişilerin beden ve zihin becerilerini geliştirmelerine, günlük hayatlarında boş kalan zamanlarını fiziksel yönde değerlendirmelerine, sağlıklı gelişmeleri için gerekli olan sporsal faaliyetler oluşturmak, sportif çalışmaları desteklemek, geliştirmek ve bireyleri bu aktivitelere yöneltmek.

(2) Beden eğitimi ve sporsal faaliyetleri içeren tüm uygulamaları modern, çağdaş etkinliklere uygun bir şekilde yapılandırılmasını sağlamak.

(3) Ülkenin her seviyesinde beden eğitimi ve sporun gelişmesi ve tüm ülke düzeyinde yaygınlaştırılması ve bu süreç ile K.K.T.C.'nin tüm spor dallarında profesyonelce temsil edilmesi için gereken tüm plan ve programların yapılması ve bu alanda uzman spor müesseselerinin katılımı ile uygulanmasını sağlayıp, yönetip, izlemek ve bu süreçleri denetlemek (KKTC Beden Eğitimi ve Spor Yasası, 1999).

K.K.T.C. Milli Eğitim Bakanlığı; 21. yüzyılın gereksinimleri doğrultusunda, bu yüzyıla ait çocukların potansiyellerini ve yeteneklerini en üst düzeye çıkaran eğitim programlarına ihtiyaç duymaktadır. İlkokullarımızda ve diğer üst düzey öğretim kademelerinde toplumumuzun yapısına uygun kaliteli bir eğitim amacı için sürekli yenilenen bilgi ve değişen teknolojiye uyum sağlayan programlara yer verilmelidir. Bu alanda çalışma yapan programları geliştiren uzmanlar, öğretmenler ve ilgililer eğitim programlarını geliştirip çağımıza uygun yenilikleri sağlamaları önemlidir.

1.2. Amaç

İlkokullarda uygulanmakta olan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin özellikle, çocukların sahip oldukları becerileri geliştirmek, motor becerileri kazandırmak ve pozitif yönde davranışlar kazanmalarını sağlamak ve sporu yaşamlarının bir parçası olarak devam etmelerini, sağlıklı ve mutlu bireyler olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Beden eğitimi dersinin ilkokullarda istenilen hedeflere ulaşabilmesi için ilkokul programlarında hedeflere uygun olacak ders sürelerinin istenilen yeterlilikte olmalıdır. Beden eğitimi derslerinin kaliteli ve elverişli olacak biçimde işlenebilmesi

için beden eğitimi alanlarının, spor salonu ve çok amaçlı spor alanlarına, sosyal etkileşim alanlarına, öğrencilerin kendi aralarında etkileşimi açısından önemli olduğu ayrıca bu süreçte beden eğitimi öğretmenleri çocukların sadece fiziksel yönleriyle değil, hem duyuşsal ve bilişsel alanlarının gelişimi ile ilgili sorumlulukların farkındadırlar ve bu gelişim yönlerini takip etmekle yükümlüdürler. İlkokul çağı öğrencilerinin beden eğitimi ve spor faaliyetleri ve sosyalleşmesi süresince oluşan değişimin ortaya çıkması amaçlanmaktadır.

Programlarda hedeflenen beklentilere ulaşmak dersin haftalık uygulanma sayısı işlenen dersin süresi, tesislerin yeterliliği, derslerdeki alanında uzman, nitelikli beden eğitimi öğretmenlerinin varlığı ile ilişkilidir. Ayrıca ilkokullarda verilmekte olan beden eğitimi ve spor derslerine karşı diğer öğretmenlerin, idari kadronun ve özellikle okul müdürlerinin olumsuz tavırları bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Burgul ve Tınazcı (2008) hocanın yaptığı çalışmanın dışında bu bağlamda bir çalışmaya rastlanmamıştır. Türk eğitim ve öğretiminde beden eğitimi dersinin hedefleri ve dersin gerçekleşmesi ile ilgili çok sayıda çalışma ve araştırma uygulanmış olmasına rağmen sistemi tümüyle alan alternatif örnek bir çalışma K.K.T.C.'de bulunmamaktadır.

Öğrencilerin gönüllü ve isteyerek katılmış oldukları çalışmamıza verdikleri cevaplar doğrultusunda çıkan sonuçların beden eğitimi dersinin öğrenci görüşleri ile değerlendirip araştırma sonucu çıkan verilerin bu alanda eğitim ve hizmet veren akademisyenlere, program geliştiricilere, beden eğitimi öğretmenlerine, spor yöneticilerine, antrenörlere yapıcı bir araştırma ve bu araştırma alanı içinde yer alan tüm bireylere kaynak olarak sunulması, ülkemizin ilkokullarında beden eğitimi dersinin önemine, beden eğitimi ve sporsal faaliyetlerin durumu konusunda bakış açısı sağlamak. Milletimize sporsal alanlarda hizmet veren ve aynı şekilde hizmet sunan kurumları bilgilendirmek, yönlendirmek suretiyle katkı sağlaması amaçlanmıştır.

1.3. Önemi

Ülkemiz sporunun gelişimi ve öğrencilerimizin beden, ruh sağlıklarının geliştirmesi için önemli bir araç olan okul sporları ve beden eğitimi dersleri günümüzde önemini daha da artırmıştır. Yapılan araştırma ile K.K.T.C.'deki

ilkokullarda beden eğitimi dersinin gerçekleşme düzeyi hakkında bilgi sahibi olmak ve bu araştırma ile ülke genelinde beden eğitimi derslerinin daha etkin ve faydalı bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli olan eksiklerin beden eğitimi öğretmenlerine ve öğrencilerine uygulamış olduğumuz anket sonuçlarına göre değerlendirilip, araştırma sonuçlarının diğer araştırmacılara fayda sağlaması ve K.K.T.C.’deki ilkokullarda Beden Eğitimi dersinin uygulanabilirlik düzeyi hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla yapılmıştır.

Burgul ve Tınazcı’nın (2008) çalışması dışında, yakın zamanda özellikle beden eğitimi derslerinin amaçlarına ve K.K.T.C.’de beden eğitimi dersinin yeterliliklerine yönelik bir çalışma yapılmamıştır. Bu alanda oluşturulan ölçek çalışmaları, toplanan yeni veriler, beden eğitimi derslerinin performans değerlendirmesi, eğitim özelliklerinin ölçülmesi, başarı ölçütlerinin tespit edilmesi gibi önemli araştırmalara yol gösterebilir. Araştırmanın sonucunda elde ettiğimiz veriler beden eğitimi derslerinin gerçekleşme düzeyi yeterlilikleri hakkında görülen olumlu ve olumsuz tarafların ortaya çıkmasına, süreçlerin gözden geçirilmesine katkı sağlar ve eksiklerin giderilmesine destek olur.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırma kapsamında bulunan katılımcıların görüşlerini objektif olarak ortaya koymuştur.
2. Üzerinde çalışılan örneklem grubu, evreni temsil edecek niteliğe sahiptir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma 2016-2017 öğretim yılında Girne ve Lefkoşa’nın ilçelerinde okuyan ilkokul öğrencileri ile sınırlıdır. Araştırmamızda ilkokullarda okuyan ilkokul öğrencilerinin anket sorularına içten cevaplar verdikleri varsayılmıştır. Araştırma tarama modeli ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Latince bir kelimedenden türeyen eğitim sözcüğü “education” kelimesinin Türkçe olarak tam anlamıyla karşılığıdır. İngilizce “education” sözcüğünün anlamı büyütmek, yetiştirmek ve geliştirmek anlamındadır. “Eğitim” sözcüğü ise eğmek mastarından türemiş ve bu sözcük Türkçemize 1940’larda eklenmiştir. “Terbiye”

kelimesi Arapça kökenli olup 1940 yılları öncesine kadar kullanılmaktaydı (Meydan Larousse Büyük Lugat Ansiklopedisi, 1973).

Beden Eğitimi Öğretmeni: Bilim veya sanatın veya bir tekniğin bir bilginin oluşumunu, gelişimini, işleyişini ve ilerleyişini öğretmeyi meslek olarak seçen kişidir. Okullarda verilen eğitimin her türlü dalına liderlik eden ve öğrencilere bilgiyi aktarırken rehberlik eden kişiye de öğretmen denir. Beden Eğitimi Öğretmeni, eğitimin her düzeyinde okul ve eğitim kurumlarında öğrencilere beden eğitimi dersini işleyen ve öğreten kişidir (Pehlivan, Dönmez, & Yaşat, 2005).

Sınıf Öğretmeni: Genel yeteneğe sahip, sözel ve sayısal alanda düşünme yeteneği gelişmiş öğrencilere iyi bir öğrenme ortamı sunan ve bu ortamı yaratan, insanlarla ve özellikle çocuklarla iyi iletişim kurabilen, kendilerini sürekli yenilemeye ve geliştirmeye sahip, yenilikçi, sabırlı ve yaratıcı güçleri kuvvetli kişilerdir. İlköğretim plan ve programında yer alan tüm dersleri ve beden eğitimi dersini öğretmeye yetkili öğretmendir. Sınıf öğretmenlerin alan derslerinde uzman olup olmamasına ve bu alanda eğitim alıp almamasına bakılmaksızın tüm alan derslerini sınıf öğretmenleri verebilir (Ocak & Tortop, 2006).

Uzman Öğretmen: Uzman olduğu alanda en fazla bir veya iki dersi vermeye yetkili öğretmendir. Beden eğitimi alanında uzman bir öğretmen sadece uzman olduğu dersi vermeye yetkilidir. Bu süreçte diğer bir dersin eğitimini de verebilir. (Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice, 2013).

Spor: Beden eğitimi faaliyetlerinin özelleştirilerek çeşitli branşlarda somutlanmış, üst seviyede yapıldığında fiziksel, güzel ve estetik olarak ve yöntem teknik özelliklerin olduğu ve bunları gerekli kılan tamamen rekabete ve yarışmaya yönelik, katı ve sert kuralları bağlı bir aktivite ve etkinliktir (Aracı, Okullarda Beden Eğitimi, 2000).

Serbest Zaman: Kişinin çalışması sonrasında geriye kalan zamanını dilediğince ve özgürce seçtiği etkinlikleri uygulayarak kullandığı zaman dilimidir (Karaküçük, 1998).

Oyun: Çocuğun boş zamanını değerlendirici, yetişkinin ise günlük iş ya da uğraşı dışında eğlendirici nitelikte olan ve kendini ifade etmeye imkan sağlayan etkinliktir (Topkaya, 2004).

Beden Eğitimi Dersinin Hedefleri: Beden eğitimi ders hedefleri Atatürk İlke ve İnkılapları ve K.K.T.C. milli eğitim amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olarak kişisel yönden mutlu, sağlıklı, sosyal yönü güçlü, iyi duygulara sahip, ahlaklı ve dürüst bireyler yetiştirmektir. Ayrıca her K.K.T.C. bireyinin sahip olması gereken, çalışkan, yaratıcı gücü olan, sürekli üreten, toplumsal kültür ve değerlerine sahip çıkan, demokratik yaşamın ana ilkelerini öğrenmiş, yapıcı, özgür çalışkan bireylerin yetiştirilmesidir.

1.7. İlgili Araştırmalar

Bu çalışmanın orijinalliği K.K.T.C.'nde benzer bir çalışma olmasına rağmen beden eğitimi derslerinin amacına ve yeterliliğine yönelik ilk defa yapılmış olmasıdır. Nazım Burgul ve ark. yapmış olduğu çalışma dışında başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu konuda T.C.'nde yapılan örnek bir çalışmayla beraber, çok az da olsa benzer yurt içi çalışma örneği bulunmaktadır.

Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi'nde Yalçın Taşmektepligil ve arkadaşlarının yapmış olduğu araştırmada İlkokullardaki Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin amacına ulaşma temalı yazmış olduğu makalede, ilkokullardaki beden eğitimi dersinin amaçlarına ulaşip ulaşmadığını belirlemek amacıyla çalışma samsun ili ve ilçelerinde toplam 300 ilkokul öğrencisi ve 93 beden eğitimi öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırmada toplanan ve sonuçlara göre Taşmektepligil ve ark. beden eğitimi derslerinin haftalık saatine, derslerin amaçlarına varabilmesi için yeterli ders saati olmadığı, öğretmenler öğretim planları hazırlanırken planlarda yer alan konuların tümüne değil, daha çok bilgi ve tecrübe sahibi oldukları konuları derslerde işlediklerini, okulların mevcut koşullarının yeterli tesis ve araç-gereçlerin olmadığı, fiziksel faaliyetlere okul yönetiminin ve idari kadronun gerekli desteği ve önemi vermediği belirtilmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre ilkokullarda beden eğitimi derslerinin öğrencilere seçmeli ders olarak seçme imkanı sağlanarak bu derslere girecek öğretmenlerin alanında uzman, profesyonel olan beden eğitimi öğretmenlerin görev alması ve uzman öğretmenler tarafından derslerin işlenmesinin daha anlamlı olacağı vurgulanmıştır. Ayrıca beden eğitimi dersinin daha iyi şekilde işlenebilmesi için okulların ortak şekilde kullanabileceği spor tesislerinin yapılmasının önemini vurgulamıştır (Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu & Kılıcıgil, 2006).

Burgul ve Tınazcı (2008) K.K.T.C.'nde ki Araştırmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki okullarda yapılan beden eğitimi dersine yönelik öğrencilerin dersi değerlendirmesi konulu araştırmada eğitim sisteminin ana amaçlarına temel olarak, ilkokullardaki beden eğitimi dersinin işlenirken dersi olumsuz yönde etkileyecek nedenleri tespit etmek, dersin daha elverişli işlenmesi için olumsuz yönleri ortadan kaldıracak önlemler araştırmacı tarafından vurgulanmıştır.

Anket sorularında, beden eğitimi dersinin yeterliliği, sevilen takım sporları ve aktivitelerin yeterliliği, işlenen dersin zamanına ilişkin sorular, ders işlerken derslerde uygulamak istedikleri değişiklikler, ders esnasında severek uyguladıkları en fazla yapmak istedikleri branş dallarının tespit edilmesi gibi sorular yer almış olup. Sonuç olarak beden eğitimi dersleri ilkokulda okuyan talebeler tarafından ne amaçla yapıldığı ve dersin önemi anladıklarını işlenen dersin saatin az olduğu, derste ki branş konularının dağılımının memnun edici bir sonuç olarak çıkmış olup araştırmacı tarafından belirtilmiştir (Burgul & Tınazcı, 2008).

Bicen'in (2010) yapmış olduğu çalışmada okulların tam gün eğitime geçmesi ile beraber sosyal faaliyetlerin önemine değinilmiştir. İlkokullarda beden eğitimi dersler hariç programlarda spor ve sosyal faaliyetlerin yer almasının önemini belirtmiştir. Spor ve sporsal faaliyetlerin öğrencilerin karar verebilme, liderlik ruhuna sahip olmalarını, koreografi hazırlayabilme yeteneği gelişebileceğine inanmaktadırlar.

Aynı zamanda Bicen'in çalışmasında yer aldığı gibi beden eğitimi derslerinde halk oyunları ve danslarını öğrenecek yeterli zamanın olmadığı, tam gün eğitim ile halk dansları ve Kıbrıs müzikleri eşliğinde otantik halk danslarının öğretilmesi için imkanlar sağlanmasını belirtmiştir (Bicen, 2010).

Yıldıran ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada öğrencilerin beden eğitimi derslerinde önemli beklentilerini belirlemiş, çıkan sonuçlarda öğrencilerin beklentilerinin altında gerçekleştiği ve bu dersin beklenen düzeyden düşük kaldığı sonucuna varılmıştır (Yıldıran & Yetim, 1996).

Diğer bir araştırmacı Ova'nın (2010) yapmış olduğu çalışmada ise iki ülke temel alınmıştır. Araştırma Türkiye ve Belçika 'da gerçekleştirilmiş. Türkiye'deki beden eğitimi ders saatleri, okullardaki altyapı, spor alanları, yeterli malzeme kullanımı vb. konularda araştırma yapılmış. Çıkan sonuçlarda iki ülke imkanları arasında büyük ölçüde fark olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi dersleri Türkiye'de 1,2 saat olarak izlenirken, Belçika'da bu saat 3,4 saat olarak görülmektedir. Belçika'daki mevcut okullardaki spor salonlarının mevcut durumu ise Türkiye'den çok yüksek seviyede olduğu belirtilmiştir. Türkiye'de bu oran %3 iken Belçika'da bu oran %90 düzeyindedir.

Richard Baily ve arkadaşlarının yapmış oldukları çalışmada ilkokullardaki beden eğitimi ve spor etkinliklerini ve faydalarını dört başlık altında fiziksel, sosyal, duyuşsal ve bilişsel olarak incelemiş ve bu dört başlıkta beden eğitimi ve sporun faydalarının ve çocuğa katkılarını ortaya koymuştur. Bu çalışmada beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin çocuklardaki konsantrasyon ve akademik başarıyı dolaylı yoldan etkileyebileceği sonucuna varılmıştır (Bailey ve diğerleri, 2009).

Sarah M.Lee ve Ark. (2007) yapmış olduğu araştırmada, ilkokullarda eğitimi kapsamında %76.5 ve ilkokullardaki beden eğitimi ders hedeflerinin %81.9 olarak beklenen sonuçlara ulaştığını belirtmiştir. İlkokullardaki kaliteli beden eğitimi öğrencilerin, çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik döneminde fiziksel olarak aktif yaşam biçimlerini kurmak ve sürdürmek için gerekli bilgi ve becerileri kazanmaları için eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Kaliteli bir beden eğitimi programı tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Buna ek olarak öğrencilerin beden eğitimi dersinde aktif olarak tutar ve kendi kendilerini yönetir ve hareket becerileri kazanır ve bilgi ve becerileri vurgular. Araştırmada beden eğitimi ve sporsal faaliyetlerin hastalıklara karşı koruyucu özelliği vurgulanmıştır. Beden eğitimi dersleri hariç okul dışı faaliyetlerde, okullar arası spor, yürüyüş ve bisiklet sürmek gibi egzersizler olduğu, okulların beden eğitimi dersi için politika benimsedikleri ve çoğu okulun fiziksel aktiviteler için imkanlar sağladığı sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada yine ABD 'de yapılmış olan çalışmayı destekler nitelikte okul öncesinden başlayarak eğitimin diğer basamaklarındaki tüm fiziksel aktivite ve spor dalları olmak üzere kaliteli, günlük beden eğitimi ve diğer fiziksel aktivite fırsatları yoluyla fiziksel aktiviteyi yaygınlaştırmaya yönelik kapsamlı bir okul eğitiminin önemi vurgulanmaktadır (Lee, Burgeson, Fulton & Spain, 2007).

Mehmet Güllü ve ark. (2011) ilköğretim beden eğitimi dersi ve programlarının incelenmesi konulu araştırması sonucunda “Yeni İlköğretim Beden Eğitimi Öğretim Programı” üzerinde gerekli analizler yapılarak olası çözüm yolları önerilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretim programlarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli hizmet içi eğitimlerin sıklığı arttırılmalı, eğitimler günümüz şartlarına uygun yapılandırmacı öğretim yaklaşımına ve öğrenci merkezli öğretim yöntemine uygun olarak donatılmalıdır (Güllü, Arslan, Görgüt & Uğraş, 2011).

Yunus Arslan’ın araştırmasında “İlkokullardaki beden eğitimi derslerinde öğrencilerin ders zamanının en az yarısında öğrencilerin aktif olarak katılımını sağlıyor musunuz?” sorusuna öğretmenlerin yaklaşık yarısı sıklıkla cevabını vermiş, “hiçbir zaman” cevabı ise gözlenmemiştir. Araştırma kapsamında “Öğrenciler beden eğitimi dersini seviyor ve eğlenceli bir deneyim olarak görüyorlar mı?” sorusuna yaklaşık yarısı “her zaman” ve “sıklıkla” cevabı vermiş, “hiçbir zaman” cevabı ise gözlenmemiştir. Öğretmenler yine “Öğrencilerin egzersizlere ve fiziksel etkinlik faaliyetlerine ve programlarına katılımlarını destekliyor musunuz?” sorusuna öğretmenlerinin yaklaşık yarısı “bazen” cevabını verirken, “hiçbir zaman” cevabına ise çok düşük oranında saptanmıştır. Bu araştırmanın sonucu olarak öğretmenlerin bu alanda hizmet içi eğitimlere dahil edilmeleri ve beden eğitimi programları hakkında daha detaylı bilgiye sahip olmaları sonucuna varılmıştır (Arslan, Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Birinci Kademe Beden Eğitimi Ders Programlarına ve Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri, 2008).

1.8. Kısaltmalar

K.K.T.C.	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
BEÖ	: Beden Eğitimi Öğretmeni
MEGSB	: Milli Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı
P	: Anlamlılık Düzey
SPSS	: İstatistik Programı
N	: Katılımcı Sayısı

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER

Bu bölümde beden eğitimi kavramı, beden eğitimi dersi ve sporun önemi, beden eğitiminin genel ve özel amaçlarına, beden eğitiminin temel faydalarına, beden eğitiminin gelişimdeki rolüne, eğitim programları ve programın temel öğeleri, beden eğitimi programları, beden eğitiminin tarihsel gelişimine ve ilkökul beden eğitimi ders programı konularına yer verilmiştir.

2.1. Beden Eğitimi

Beden eğitimi kişinin vücut ve ruh sağlığına, vücut becerilerini ilerletmeye yönelik ihtiyaç olduğunda çevresel faktörlere ve konuya dahil kişilerin özelliklerine göre değişim gösterebilen, elastik kurallara dayalı oyuna ve jimnastiğe, bedensel hareketlere dönük egzersiz ve çalışmaların tümünü içine alan faaliyetlerdir (Aracı, Okullarda Beden Eğitimi, 2000).

Beden eğitimi genel eğitimin bir parçasıdır. Bireylerin gelişim özelliklerinin farkında olarak, toplum içinde sağlıklı, iyi bir ahlaka sahip, mutlu, dengeli bir kişiliğe sahip bireyler olarak yetişmelerini sağlar (Ocak & Tortop, 2006).

Beden eğitimi, milli eğitimin esas ilkelerine uygun olarak insanın vücut, ruh ve düşünce gelişimini bütün olarak gerçekleştirmektir. Kişinin topluma uyumlu olarak yaşamını idame ettirmesi, karşılıklı ilişkilerde olumlu örnek oluşturabilmesi, yardım etmeyi sevmesi, insanlarına ve haklarına saygılı olması, ruhsal ve vücutsal sağlıklı olması ile ilgilidir (Aracı, 2001).

Beden eğitimi kişinin vücut ve ruh sağlığına, vücut becerilerini ilerletmeye yönelik ihtiyaç olduğunda çevresel faktörlere ve konuya dahil kişilerin özelliklerine göre değişim gösterebilen, elastik kurallara dayalı oyuna ve jimnastiğe, bedensel hareketlere dönük egzersiz ve çalışmaların tümünü içine alan faaliyetlerdir (Aracı, Okullarda Beden Eğitimi, 2000).

Beden eğitimi, milli eğitimin esas ilkelerine uygun olarak insanın vücut, ruh ve düşünce gelişimini bütün olarak gerçekleştirmektir. Kişinin topluma uyumlu olarak yaşamını idame ettirmesi, karşılıklı ilişkilerde olumlu örnek oluşturabilmesi,

yardım etmeyi sevmesi, insanlarına ve haklarına saygılı olması, ruhsal ve vücutsal sağlıklı olması ile ilgilidir (Aracı, 2001).

Beden eğitimi kavramı milli eğitimin ana amaç ve ilkelerine uygun bir biçimde; bireyin ruh ve beden sağlığını, zihinsel gelişimini en iyi şekilde sağlamaktır. Bireyin toplumun öngördüğü kurallara ve ilkelere uygun bir biçimde yaşamasını, birbirleriyle iyi ilişki içinde olmalarını ve örnek bir birey olmalarını, birbirlerine yardım eden, kişi haklarına saygı gösteren, onurlu, dürüst kişiler olmalarını, zeki ve çalışkan olmalarını sağlamak için bireylerin ruh ve beden sağlıklarının yerinde olması ile mümkündür. Beden eğitimi bireyin sosyalleşmesini ve kişiliğinin oluşmasında büyük bir destek sağlar. Beden eğitimi bireyi bir bütün olarak bedensel ve ruhsal gelişimini sağlayan ve çevresel etkenlerin ve bireylerin özelliklerine göre de farklılık gösterebilen sert kuralları olmayan oyunsu faaliyetlere, jimnastiğe ve sporsal faaliyetlere yönelik alıştırma ve çalışmaların hepsini kapsayan geniş bir yelpazesi olan etkinliktir (Aracı, 2001).

Bireylerin gelişim esnasındaki özellikleri düşünerek, birey ve toplum açısından mutlu ve sağlıklı, iyi karakterli ve ahlaklı ve dengeli bir hayat sahip kişilikli bunun yanı sıra üretken, yaratıcı gücü yüksek olan, yapıcı bireyler olarak yetişmeleri, toplumun sahip olduğu kültürleri benimseyen, modern demokratik yaşamın sağladığı tutum ve davranışları kazanmış bireyler olarak yetişmeleri için beklenen kişilik eğitimidir (MEB, 2000).

Beden eğitimi bedensel, ruhsal ve toplumsal davranış ve tutumları kazanmaları için yapılan alıştırma ve öğretimin tümüdür. Vücudumuz bedensel eğitim sürecinde hedeflerimiz için kullandığımız bir araçtır. Bedenimizdeki büyük kas gruplarını ile hareket yetilerimizi kullanarak bedensel beceriler kazanma sürecidir. Bu süreçteki hareket tamamen doğal kazanımdır. Beden eğitimi vücudumuzun eğitilmesidir. Beden eğitimi insanı bir bütün olarak kas sisteminin aracılığıyla kişinin bedeninin fiziksel, ruhsal ve toplumsal ve sosyal bütünlüğünün önemseyerek, bireyin sağlıklı ve iyi gelişmesini sağlayarak toplum içinde mutlu bir birey olmasını sağlamak için verilen eğitimidir. Beden eğitiminde vücudumuzun kişiliğimizin eğitimi için kullandığımız bir araçtır. Eğitimin hedeflerine yakın bir tanımla, beden eğitimi bedenin sağlıklı, fiziksel yönden güçlü, kişilikli, ahlaki değerleri yüksek,

mutlu bireyler olarak gelişmeleri ve bu değerleri kazanması için verilen eğitimidir (MEGSB Kurumsal ve Fonksiyonel Analizi, 2010).

2.1.1. Beden Eğitimi Dersi ve Sporun Önemi

Günümüzde beden eğitimi dersi ve sporun önemi öncelikli olarak bireylerin sağlığı açısından çok önemlidir. Bireyi bir bütün olarak geliştiren beden eğitimi ve sporun faydaları çok fazladır. Bu nedenle beden eğitimi ve spor genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Günümüzde ise beden eğitimi ve spor yetiştirmekte olduğumuz yeni nesillerin temeli olan bireye yani insana, zihinsel ve bedensel yönden sağlık kazandıran bir etkinlik planı olarak kabul edilmektedir. Beden eğitimi dersi ve spor ise çocuklarımızın sağlıklı bir vücuda sahip olmalarının yanında güçlü bir metabolizmaya sahip olmalarını sağlar. Değişen yaşam şartları ve teknolojinin getirmiş olduğu olumsuz etkiler ve eğitim sürecindeki çocuklarımızın yoğun ve stresli eğitim hayatlarında oluşan psikolojik sorunlarında giderilmesine de yardımcı olur. Beden eğitimi dersi kazanımları belirlenirken çocukların gelişim özellikleri ve gereksinimleri dikkate alınmaktadır. Beden eğitimi dersinde bireyin temel hareket ve bilgi becerileri ve fiziksel aktivitelere katılımı sağlanırken ayrıca bireye sağlıklı yaşamı öğretir. Beden eğitimi ve spor kavramlarının tanımlarını incelediğimizde birbirleriyle bağlantılı kavramlar olduğu anlaşılmaktadır. Beden eğitimi vücudun sağlıklı olmasını sağlamak amacıyla yapılan tüm fiziksel hareketlerdir. Spor ise kurallara dayalı, tamamen teknik olarak uygulanan, rekabet amacı güden ve ölçütleri olan bireysel veya takım halinde uygulanan tüm fiziksel aktivitelerdir. Bu tanımlardan yola çıkarak okullardaki beden eğitimi dersi ve günlük hayatımızdaki uygulamış olduğumuz tüm sporsal etkinlikler bireye fizyolojik ve psikolojik olarak sağladığı olumlu etkiler tartışılmayacak kadar önemli boyuttadır.

Ülkemizde eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde beden eğitimi ve sporun önemi vurgulamak gerekir. Beden eğitimi ve spor kavramları birbirleriyle iç içe olan kavramlardır. Eğitim programları ve diğer faaliyetler içinde yer alan beden eğitimi ve spor bireylerin eğitim alanları üzerinde en etkili ve önemli eğitim şeklidir (Bozdemir, 2012).

Beden eğitimi ve sporun önemi ancak devletin katkısı ve desteği ve bu alana verdiği önem ile sağlanabilir. Beden eğitimi ve spor eğitimi sağlıklı, başarılı ve her yönüyle güçlü bir neslin yetiştirilebilmesi için bu alanda verilebilecek kaliteli bir

eğitim ile mümkündür. Beden eğitimi ve spora verdiğimiz önem ile amacı gerçekleştirebiliriz (Pehlivan, 2005).

2.1.1.1. Beden Eğitimi Dersi

Beden eğitimi dersi, ilkokullarda eğitim gören çocuğun gelişimi için gerekli olan oyun ve serbest hareketlerin okul yaşamındaki eğitim hayatında yerini alır. Çocukların bedensel ve psikolojik eğitimlerini sağlayarak sporsal faaliyetlere katılımını ve bu etkinliklerden zevk almalarını sağlar. Her çocuk beden eğitimi derslerinde yeteneklerini geliştirme imkanına sahiptir (Güneş, 2003).

Beden eğitimi dersi günlük ders planlarında belirtildiği gibi dersin adı, dersin süresi, dersin konusu, uygulanacak olan alanı, derste kullanılacak araç ve gereçleri, dersin işlenişindeki uygulayacağımız yöntemleri, dersin amacı ve en son olarak dersin amaçları olarak belli bir plan ve düzen içerisinde gerçekleştirilir.

Beden eğitimi dersi gün içerisinde işlenecek olan dersin konusunun belirlenmesi ile işlenecek olan konu hakkında öğrencilere ön bilgi verilir. Dersin teorik bilgisi öğrencilere aktarıldıktan sonra öğrencilerin dersi işlemeye hazır hale getirilmesi için gerekli olan fizyolojik ve psikolojik olarak ısınma ve çalışmalar yapılır. Isınma sürecinden sonra yıllık planlarda hazırlanan konular belirlenen hafta ve derslerde işlenir, öğrencilerin gelişimsel özellikleri, bireysel farklılıkları, hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak, okulların alt yapısı ve imkanları doğrultusunda ders işlenir. Dersin bitiş aşamasında fiziksel olarak yorulmuş öğrenciler kasları için gerekli olan esnetme ve gevşeme hareketleri ile eğlenceli eğitsel egzersizlerle beraber derse olan ilgileri ve istekleri desteklenir ve sürekliliği sağlanır (Aracı, 2001).

2.1.1.2. Sporun Önemi

Bireylerin sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri adına sporun her yaş kategorisinde önemli olduğu görülmektedir. Spor yapan çocukların ve gençlerin bağışıklık sistemleri güçlendiği için daha az hasta oldukları, sporun sadece bedeni değil ruhu da pozitif yönde etkilediği için daha az depresif olup yaşama daha mutlu baktıkları görülmüştür. Aynı zamanda spor yapan yaşlı bireylerin kendilerini daha dinç hissettikleri, yaşlılığın vermiş olduğu yalnızlık korkularını yendikleri görülmüştür.

Bireylerin spor yapmaları hayatlarının her döneminde kendilerine olumlu katkılar sağladığı saptanmıştır (Yıldız, 2010).

Beden eğitimi ve sporun toplumdaki ve yaygın eğitim sürecindeki önemini dört başlık altında toplanmıştır. Beden eğitimi ve sporun kişisel yönden önemini, toplumsal yönden öneminin yanı sıra gençler için ve uluslararası ilişkilerdeki önemi olarak belirtilmiştir.

2.1.1.2.1. Beden Eğitimi ve Sporun Kişisel Yönden Önemi

- Beden sağlığı için gerekli kas ve kemik yapısına sahip olmak ve bedenin iyi duruş alışkanlığı edinmesini sağlamak
- Geniş bir kültür zevkin ve kültürel zevke karşı duyarlılığı
- Boş zamanların en iyi şekilde değerlendirilmesine ve fiziksel becerilerin kazandırılmasını sağlar.

2.1.1.2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Toplumsal Yönden Önemi

- Yeni bir gün ve faaliyete istekli ve kuvvetli başlamayı sağlar
- Toplumsal sorumluluğu geliştirir.
- Fiziksel ve duygusal yönden kendini kontrol etmeyi, başkalarının hak ve özgürlüklerine ve toplum kurallarına saygı olmayı gösterir.
- Planlı ve düzenli, yeteri düzeyde günlük çalışmayı ve dinlenmeyi öğretir.
- Birliktelik duygusunu, birlikte ve takım olarak çalışmayı, iş yapmayı ve bireyin toplumda kendini göstermesine olanak verir.

2.1.1.2.3. Beden Eğitimi ve Sporun Gençler İçin Önemi

- Spor etkili ve çekici bir eğitim unsurudur
- Her bireyi topluma hazırlar
- Bireyin toplumun içinde kendini önemli hissetmesini ve takım içinde onurlu bir üye olmasını sağlar.
- Genç nesillerinin yapıcı özellikleri, yaratıcı güçleri ve üretken olmalarını, sosyal ve toplumsal kaynaşmalarını, kültürel ve manevi kalkınmaya büyük etki sağlar.
- Spor iyi bir tedavi yöntemidir.
- Toplumların gelişimini eğitim ve kültürel seviyeleri yükseltir.

- Başarıyı etkileyen en önemli unsurdur.
- İyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlar.
- Kişilere iyi bir mevki sağlar, ekonomik gelir düzeylerini yükseltir.
- Rekabet ortamı, mücadele, işbirliği, dayanışma ve uyum sağlar.
- Spor kişiyi kötü alışkanlıklardan korur ve kişinin bu alışkanlıklardan kurtulmasına yardımcı olur.

2.1.1.2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Ulusal ve Uluslararası İlişkilerde Önemi

Günümüzde tüm dünya ülkeleri spora büyük önem vermekte ve uluslararası spor organizasyonlarında yer almak ve bu organizasyonlarda başarıya ulaşmak için mücadele etmektedirler. Sporun uluslararası ilişkilerdeki önemi ise;

- Spor, yurtiçi ve yurtdışı turizmin gelişmesine katkıda bulunur.
- Spor, diplomasi alanında kendisini kabul ettirmiştir.
- Çağımızda spor bir bilim olarak kabul edilir.
- Spor, topluma ait kültürün ayrılmaz bir parçasıdır (Aracı, 2001).

2.1.2. Beden Eğitimi Dersinin Temel İlkeleri

Beden eğitimi dersi ve sporun fiziksel ve psikolojik gelişimsel olarak etkileri çok fazladır bu bağlamda yapılan araştırmalarda gelişimin belli aşamalara göre düzenli olarak meydana geldiğini göstermektedir. Gelişim doğumdan itibaren süre gelen ve belli aşamaları olan bir süreçtir. Psikomotor gelişim bireyin fiziksel olarak gelişimi ve sinir sistemimiz gelişimi ile beraber bireyin hareket becerilerin artmasıdır. Gelişimin ana temellerini oluşturan önemli ilkeler vardır.

2.1.2.1. Gelişim Genelden Özele Doğrudur

Gelişim baştan başlar ve ayağımıza doğru devam eden yani genelden başlayarak özele doğru devam eden düzenli sıralı bir süreçtir. Gelişim esnasında önce büyük kas gruplarımızı kontrol etmeyi öğreniriz daha sonra küçük kas gruplarımızı, böylece gelişim ilkelerine uygun olarak gelişim genelden özele doğru gerçekleşmektedir. Doğduğumuz andan itibaren hareket etmeye başlarız, hareket esnasında önce tüm vücudumuzu kullanırız daha sonra gelişimin tamamlanması ile küçük kas gruplarımızı kullanmayı öğreniriz. Bebeklik döneminden başlayarak çocukluk dönemine doğru uzanan zaman diliminde hareket, öğretim esnasında

eğitmenlerin, beden eğitimi öğretmenlerinin öncelikle bireyin gelişimini dikkate alarak gelişim sürecine uygun beklenti içinde olması ve asla üst düzeyde hareket beceresi beklenti içinde olmaması çok önemlidir. Beceri seviyesindeki beklenti ancak çocuğun her alanda gelişimini tamamladıktan sonra çıkan bir olgudur.

2.1.2.2. Gelişimde Bireysel Ayrılıklar Vardır

Gelişimde göz ardı edilemeyecek diğer bir unsurda gelişimde bireysel farklılıklar vardır. Çocuklarımız bedensel yani biyolojik farklılıkları olduğu gibi, bireysel faktörlere etki eden çevre koşulları da bireysel farklılıkların ortaya çıkmasına etkindir. Her bir çocuğun farklı özelliklerde olması her çocuğu birbirinden farklı kılmaktadır. Öğretmenler bu bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak eğitim esnasında çocukların gelişimi ve fiziksel özelliklerine göre eğitim verilmelidir. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olan aynı beceri ve hareketleri sergilemeleri beklenmemelidir. Değerlendirme aşamasında her çocuk beden eğitimi dersinde göstermiş olduğu performans doğrultusunda bireysel olarak değerlendirilmelidir. Gelişim sürecimizdeki dönemlerde farklı alanlarda farklı gelişimler gözlenir. Programlar oluşturulurken beden eğitimi derslerinde uygulanacak olan konular gelişim ilkelerine göre uygun olacak şekilde dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

2.1.2.3. Yaşamın Değişik Dönemlerinde Farklı Türden Gelişimler Önem Kazanır

Gelişim sürecimizde bazı dönemlerde farklı alanlarda farklı gelişmeler gözlenmektedir. Örnek vermek gerekirse; okul öncesi zaman diliminde psikomotor gelişimin hızı diğer gelişimlere göre daha hızlıdır. İlkokul döneminde ise çocuğun kişilik gelişimi daha ön plandadır. Beden eğitimi dersleri ve fiziksel faaliyetlerdeki hareket çocukların yaş aralıklarına ve yaş dönemlerindeki özellikler dikkate alınarak uygulanmaktadır. Gelişim ve yaş dönemlerine uygun hareket seçimi uygulanmadığı takdirde istenilen hedeflere yönelik gelişim gerçekleşemez ve çocuklarımıza olumsuz yönde etkisi olur.

2.1.2.4. Gelişim Ödevleri ve Hareket, Beden Eğitimi Spor Öğretimi

Öğrencilerden beklenen istenen hareket becerileri ve onlara verilen ödevler gelişimlerine uygun olarak seçilmelidir. Bu tarz öğretim “gelişim ödevlerinin” amacına uygun öğretim metotları olması ve bu hususların dikkate alınması önemlidir.

Bunun yanı sıra eğitim alanlarının ve öğrencilerin içinde bulunduğu öğretim programlarının amacına uygun, çocukların gelişimine uygun, yaş aralıklarına uygun olacak şekilde düzenlenmesi ve bu sürecin birbiri ile paralellik göstermesi önemlidir. Eğitim programları gelişimi ve gelişim dönemlerini göre hazırlanması öğrenmeyi pozitif yönde etkileyecektir.

Havighurst’e göre (1972), birey gelişim esnasında biyolojik dönemine ait gelişim dönemine ait hareketleri yapma becerisine hazırdır. Gelişim yönünden hazır olması durumu dışında gerekli olgunluğa erişmiş olmasına rağmen eğitim alanı ve çevresel faktörlerinde uygun ve hazır olması gerekmektedir.

Psikomotor gelişim üzerinde beden eğitimi derslerinin önemi fazladır. Bu alandaki gelişimin hedefleri yanında, çocuğun kişilik ve benlik alanındaki gelişimi ve döneme ait gelişim özellikleri dikkate alınarak çocuğa uygun amaçlar ve bu amaçlara uygun kazanımlara sahip olması hedeflenmelidir.

Kişinin gelişim dönemlerine uygun olarak hazırlanan gelişim ödevlerinin başarılı ve istenilen bir şekilde uygulanması çocukların fiziksel gelişimini ve derse olan istekliliğini artırır. Öğretim programlarının ve içeriklerin amacına göre hazırlanması önemli bir husustur (Gelişim İlkeleri, Gelişim Ödevleri ve Hareket Beden Eğitimi ve Spor, 2008).

Benlik kavramının oluşumu ve gelişiminde de önemli etkene sahip olan gelişim ödevlerini yapabilme ve gerçekleştirebilme başarısı, kişinin bireysel olarak huzur duyması, kendini güvenli ve güçlü hissetmesi, mutluluk duymasını sağlar (Gelişim İlkeleri, Gelişim Ödevleri ve Hareket Beden Eğitimi ve Spor, 2008).

Beden eğitimi sadece psikomotor alanın gelişim amaçlarının sağlanması dışında, çocuğun benliğinin ve kişiliğin oluşmasına ve gelişimine aynı zamanda bu yöndeki kazanımları da sağlaması gerekmektedir (Gelişim İlkeleri, Gelişim Ödevleri ve Hareket Beden Eğitimi ve Spor, 2008).

Bireylerin toplum içinde mutlu ve huzurlu yaşayabilmesi için toplumun kurallarına saygılı ve uygun biçimde yaşamayı öğrenmesi gerekir. Toplumun diğer bireyleri ile iyi ilişkiler kurmak, sosyal yönden güçlü bir birey olmak, dürüst bir birey olmasının yanında sağlıklı bir bedene ve ruha sahip olmasıyla yakından ilişkilidir (Aracı, 2001).

Sağlıklı bireyler kendine güvenen, takım ruhuna, biz duygusuna sahip, kültürel değerleri taşıyan, büyüklerine karşı saygılı, küçüklerini koruyan, vatanını seven, Atatürk'ü ve diğer büyüklerini örnek alan ve onların izinden giden, disiplinli, öz güveni yüksek, çalışkan, yaratıcı ve üretken, boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirebilen iyi bir birey olarak gelişimlerini sağlamak tüm bu kişisel özellikleri beden eğitimi faaliyetleri ile geliştirmek mümkündür (Aracı, 2001).

2.1.3. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Milli eğitimin amaçları doğrultusunda beden eğitiminin genel amaçları şunlardır;

Eğitimin genel amacı Milli Eğitim Esas Yasası, Atatürk ilke ve inkılapları, Anayasa ve Türk Milli Eğitimin esas gayeleri doğrultusunda, talebelerin gelişim özellikleri de dikkate alınarak, onların bireysel ve toplumsal olarak sıhhatli, ahlak yönünden gelişmiş, yaratıcı, ayakları yere basan, üreten, ulusal değerlerini ve demokratik yaşamın esas ilkelerini özümsemiş kişiler yetiştirmektir (Gümüşgöl & Göral, 2014).

- Atatürk ve diğer fikir adamlarının beden eğitimi ve spor konusunda beyan ettikleri fikirleri açıklayabilme.
- Tüm organ ve sistemlerin düzeyine uygun olarak güçlendirebilme ve ilerletebilme.
- Sinir, kas ve eklem sisteminin birbirleriyle uyumlu olarak çalışmasını sağlayarak geliştirebilme.
- Bedenin sağlıklı bir şekilde duruşunu sağlayacak alışkanlığı edinebilme.
- Beden eğitimi ve spor ile ilgili esas bilgi ve yetenek, davranış ve alışkanlıkları edinebilme.
- Tempo, müzik ve ritim eşliğinde hareket sergileyebilme.

- Geleneksel oyunlarımız ile alakalı maharet kazanma ve bunları ortaya koymaya istek ve arzulu olma.
- Kurtuluş günleri ve ulusal bayramların anlam ve önemini idrak edebilme, merasim ve törenlere iştirak etmeye istekli olma.
- Sporun ve beden eğitiminin faydalarını özümseyerek serbest vakitlerini spor aktiviteleri ile kazanıma istekli olma.
- Esas sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili yetenek, bilgi ve alışkanlıklar edinebilme.
- Doğayı sevme, güneş ve oksijenden faydalanabilme.
- Birlikte hareket etme alışkanlığı kazanarak ortak çalışma gerçekleştirebilme.
- Sorumluluk alarak eylem gerçekleştirebilme, öndere uyma ve gerektiğinde önderlik yapabilme.
- İsabetli, doğru ve hızlı karar verebilme ve kendine güvenme.
- Dürüst ve ahlaklı oynayarak yarışma, kazananı tebrik ederken kaybetmeyi onaylama, haksızlığa karşı durabilme.
- Demokratik yaşamın gerektirdiği davranış ve edinimler kazanma.
- Devlet kaynaklarını iyi kullanma ve koruma.
- Spor ve araç ve tesisleri hakkında gerekli yeterliliğe sahip olma ve bunları amaca yönelik kullanma (Aracı, 2001).

Beden eğitiminin hedefleri oluşturulurken kişinin ihtiyaç duyduğu eğitim sistemine, fiziki gelişim özelliklerine, kişinin var olduğu ve yaşamakta olduğu toplumun ihtiyaçlarını, toplumun kişiye sunduğu imkanlar, toplumun kültürel yapısı ve beklentileri ve kişinin yönelimleri dikkate alınarak uygulanmaktadır. Beden eğitimi ve spor dersi öğretmenleri ve diğer eğitim alanındaki görevliler bir arada, örgütlü ve düzenli olarak yapısal, duyuşsal, toplumsal ve sosyal yönden ve tamamen istekli olarak kazandırılan davranış özelliklerini geliştiren bir olgudur.

K.K.T.C.'deki öğrencilerin beden eğitimi dersinden en iyi şekilde faydalanabilmeleri temel esastır. Beden eğitimi dersinin uygulanabilmesi için gerekli olan alt yapı eksikliği ve araç gereçlerin yeterliliği gibi mevcut sorunları tespit etmek ve bu mevcut sorunların ortadan kaldırmak için gerekli çözümler aranmalıdır. K.K.T.C. Milli Eğitim şuralarında temel sorunlar dile getirilip, K.K.T.C. eğitim

politikası doğrultusunda iyileştirme ve çözüm odaklı kararlar alınmalıdır (KKTC Eğitim Sistemi, 2017).

K.K.T.C. Eğitim sistemine İlişkin Veri ve Göstergeler:

Bu alt bölümde, K.K.T.C. eğitim sistemine ilişkin sayısal veriler ele alınacak ve K.K.T.C.'nin eğitim açısından durumu ortaya konulacaktır.

Tablo 1. K.K.T.C. MEGSB Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretime İlişkin Veri ve Göstergeler (2008-2010)

Gösterge Alanı	Veri/Gösterge	2008	2009	2010
Hizmet Alanları	Öğrenci Sayısı	19988	19836	19871
	Okul Sayısı	111	110	109
	Öğretmen Sayısı*	1333	1381	1393
	Öğrenci/Öğretmen	15	14	14
	Derslik başına düşen öğrenci sayısı	21	21	21
	100 öğrenciye düşen bilgisayar sayısı	4	4	4
	Öğrenci başına yapılan harcama**	4771	5308	5569
Çıktılar	Mezun Sayısı	3135	3073	3030

(KKTC Eğitim Sistemi Veri ve Gösterge Çalışması, 2011)

* Öğretmenlerin %90'dan fazlası kadroludur. Sözleşmeli öğretmen oranı giderek azalmaktadır.

** KKTC lira.

Beden Eğitimi ve Spor Yasası (67/1999 sayı): Bu Yasa, ulusal düzeydeki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin (hem okul spor faaliyetleri hem de federasyonlar aracılığıyla yürütülen etkinlikler) yürütülmesiyle ilgili temel, ilke ve kurallar ile örgütlenmeyi bir bütünlük içinde düzenlemekte ve spor işlerinden sorumlu kurum olarak ta MEGSB'yi tanımlamaktadır. MEGSB bu görevlerini, yasada da atıfta bulunulduğu gibi, büyük ölçüde “Spor Dairesi” aracılığıyla yerine getirmektedir.

Tablo 2. K.K.T.C. Eğitim Kademelerine Göre Okullaşma Oranları(2006-2008)

Eğitimin kademesi	2006	2007	2008
Okul öncesi eğitim	100.0	100.0	100.0
İlkokul	100.0	100.0	100.0
Ortaokul	100.0	100.0	100.0
Lise	84	98	77
Yükseköğretim	75	87	-

(2003-2011 Eğitim İstatistikleri, 2011)

Bu tablodaki veriler Devlet Planlama Örgütü'nden aktarılmıştır

K.K.T.C. milli eğitimin amaçlarında belirtildiği gibi, beden eğitimin genel amaçları da bu kapsamda yer almaktadır. Kıbrıs Türk toplumunun öngördüğü milli eğitimin genel amaçları; K.K.T.C.'nin vatandaşı olan ve toplumumuzu oluşturan tüm bireylerin milli eğitimin amaç ve hedeflerini oluşturan tümü maddeler halinde belirtilmiş olan esaslar doğrultusunda yetiştirmektir (Milli Eğitimin Amacı, 2017).

Milli birlik ve bütünlük bilincinde olan, Atatürk ilkelerini benimseyen, ülkesine gönülden bağlı, çağdaş ve demokratik yaşamayı bir hayat biçimi olarak seçmiş, adalet ve hukukun üstünlüğünü bağlı, milletini koruyan, gelişime açık, topluma faydalı vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tarihsel gelişimini bilen, milli mücadele döneminin önemini kavramış ve bu tarihsel süreci anlayan, kültürüne ve manevi değerlerine sahip çıkan, vatanını ve yurttaşlarını seven, koruyan, Ana vatanı Türkiye'ye olan bağlı ve Türk ulusuna gönülden bağlı, laik bir ülkenin laik vatandaşı olarak görev ve sorumluluklarının bilincinde olan ve bu sahip oldukları sorumlulukları davranışları ile sergileyen, barışı savunan, sahip oldukları hak ve özgürlükleri savunan bireyler olarak yetiştirmek; Bedenin sağlıklı ve güçlü olmasına önem gösteren, iyi bir karaktere ve kişiliğe sahip, engin bir düşünce gücüne ve dünya görüşüne sahip, yaşadığı doğayı ve insanı sevip koruyan, insan haklarını savunan ve saygı duyan, yaşadığı topluma karşı sorumluluklarının farkında olan, kendini, tüm özelliklerini geliştiren, bireysel mutluluğunun toplumun mutlu olması ile sağlanabileceğinin farkında olmak. Ülkesinin varlığını ve devletini koruyan, vatanını tehlikelere karşı koruyan, ülkesinin refahı için sonuna kadar çalışan, sürekli üreten, yaratıcı, güçlü,

kendine güvenen, cesur bireyler olarak yetiştirmek; sahip oldukları ilgilerin farkında olup bu özelliklerini geliştirmek, kendisini değişen sürece uygun olarak sürekli geliştirmek, yenilikleri takip etmek, yeni donanımlar ve becerilerle kendilerini donatmak; bir iş ve meslek edinmek, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda kendi ihtiyaçlarını ve var oldukları sorumluluk duydukları ailelerin ihtiyaçları için iş ve mesleğe sahip olmalarını amaçlamak, hem toplumun refahı sağlanırken toplum içinde ekonomik kalkınmayı sağlamak, yaşamakta olduğumuz toplumun çağdaş uygarlık seviyesine çıkarmak ve bu süreç doğrultusunda yılmadan çalışmak ve bu sürecin bir ortağı olmak ve ülkenin kalkınması için gerekli her fedakarlığı gösteren vatandaşlar olarak yetiştirmektir (Milli Eğitimin Amacı, 2017) (KKTC Eğitim Sistemi, 2017).

Kıbrıs Türk toplumunun milli eğitiminin öngördüğü amaçlar ve temel unsurları aşağıdaki gibi maddeler halinde sıralanmıştır.

- Çocukların bir bütün olarak tüm yönleriyle zihinsel, duygusal ve bedensel olarak gelişimlerini en iyi şekilde sağlamak,
- Çocukların gelişim ve eğitim sürecinde iyi ve faydalı olan davranışları kazanmalarını sağlamak,
- Çocukları eğitim öncesi ilkokullara hazır hale getirmek ve bu süreçte kolay uyum sağlayabilmelerini için onları en donanımlı şekilde ilkokullara hazır hale getirmek,
- Maddi ve manevi imkansızlıklardan dolayı elverişsiz koşullarda yaşamakta olan çocuklarımızın, diğer çocuklar gibi iyi bir gelişim alanı sağlamak,
- Çocuklarımızın ana dilimiz Türkçeyi en iyi şekilde konuşmalarını ve Türkçeyi kullanırken dilbilgisi kurallarına göre doğru, akıcı ve güzel bir şekilde kullanmalarını sağlamak,
- Kıbrıs Türk halkının tarihsel mücadelesinin nedenini ve gerçeklerini bilen ve bu tarihsel süreci kavramış, Atatürk'ün ilke ve inkılaplarına bilmek ve anlamak ve Atatürk'ün milliyetçilik anlayışını benimseyip milli duygulara sahip olmayı öğretmek.
- Çocuklarımızın toplumumuza faydalı olmak için gerekli tüm vasıflara sahip olmaları, iyi bir vatandaş olmayı sağlan tüm bilgi ve beceri özelliklerine sahip olmak, temel davranış ve iyi alışkanlıkları kazanmak, çocukların bireysel

farklılıklarını göz önünde tutularak ilgilerine ve becerilerine yönelik onları yetiştirmek, toplumuza faydalı bireyler olarak hazır hale getirmek.

- Çocukları, eğitimin ilk basamağı olan ilkokuldan eğitimlerinin en üst seviyesine kadar olan süreçte doğru planlı bir şekilde hazırlamak.
- Çocukların güzel duygulara sahip olmalarını temel alarak doğruyu ve güzel olanı görmelerini sağlamak, sanatsal ve estetik duygularını fark etmelerini sağlamak ve bu yöndeki gelişimlerini desteklemek, onlarla birlikte uyum içinde çalışmak ve yapılan hareketlere eşlik etmek, yardımlaşmayı öğretmek, dostluk ve arkadaşlığın önemini kavratmak ve yardımlaşma gibi üstün hislerin onlarda yaratmak ve ortaya çıkartmak (Milli Eğitim Sisteminin Genel Yapısı, 2017).

2.1.4. Beden Eğitiminin Özel Amaçları

Bir bilim dalının hedefleri ve bir konunun (çalışma alanının) hedeflerine “özel amaçlar” denir. Bireye kazandırılması istenen özelliklerdir (Tezcan, 1994).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Eğitim ve Öğretim sistemi özel amaçları genel amaçlara uygun olarak tespit edilerek bu amaçlara uygun şekilde düzenlenir. Tamer ve Diğ (2001)’e göre beden eğitiminin özel amaçları;

1. Gelişimlerini desteklemek
2. Sağlıklı bir yaşama sahip olmaları için iyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak
3. İyi bir duruş alışkanlığı kazandırma ve iyi bir hareket becerisi sağlamak
4. Beden eğitimi ve spor dersinin önemini kavrayabilmek
5. Yeni hareketleri üretebilme ve öğrenebilmek
6. Yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini geliştirebilmek
7. Sosyal ilişkilerini gelişimlerini desteklemek için grup ve takım çalışmaları sağlamak
8. Saygılı olma, kurallara uyma, dürüst ve hoşgörülü olma gibi kişisel yönlerini güçlendirmek
9. Kendi yeterliliğinin farkında olmayı, zayıf yönlerini güçlendirmeyi, kendine güvenin sağlamayı öğrenmek
10. Boş ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeyi öğrenmek (Bozdemir, 2012).

2.1.5. Beden Eğitiminin Temel Faydaları

Adams tarafından belirlenen beden eğitiminin temelini oluşturan bilimsel ilkeler şöyledir (Bucher;1979):

1. Eğitim, tüm canlı varlığı oluşturan organizmayı kapsar. Beden eğitiminin ana felsefesini oluşturan zihin ve beden bütünlüğüdür.
2. Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi, kişilerin toplumsal hayatta yerlerini sağlıklı bir şekilde bulmaları için bilgi ve becerileri edinmelerinde çok önemli bir yere sahiptir.
3. Beden eğitimi ve fiziksel faaliyetler büyüme ve gelişim için gerekli temel unsurdur. İnsan anatomisinin maksimum gelişmesi, büyük kas gruplarımızı kullanıp gerçekleştirdiğimiz fiziksel etkinliklere bağlıdır.
4. Beden eğitimi boş zamanların kullanılmasına önemli ölçüde katkı sağlar.
5. Beden eğitimi özgüveni, bireyin kendisini bedensel olarak ifade etme ve gösterme ve geniş bir ufka sahip olma imkanları sağlar. Bireyin duygularını bedenini kullanması ile ifade etmesi, yeni ve farklı hareketlerin meydana çıkarılmasında zengin bir imkana sahiptir.
6. Beden eğitimi bireyin kültürel alandaki gelişimine katkı sağlar. Estetik görünüme ve artistik hareket üretimine imkan sağlar.
7. Beden eğitimi ile duygu ve hislerimizi kontrol etmemize yardımcı olur. Sporsal faaliyetler ve oyunlar esansında birey duygusal anlamda deşarj olur bu duyguların kontrolünü sağlar.
8. Beden eğitimi karakterimizin ana özelliklerimizi ve kişiliğimizin gelişimini destekler. Grup içindeki faaliyetler bireylerin birbiriyle olan bağlarını güçlendirir. Aynı zamanda sporsal faaliyetlerde bu yöndeki takım ruhu anlayışı daha fazla uygulanır ve yansıtılır. Takım ve grup çalışmaları, takım arkadaşlarına uyumun sağlanmasını etkiler.
9. Beden eğitimi anatomik gelişime etki eder.
10. Bireyin fiziksel büyümesi ve merkezi sinir sisteminin gelişimi ile psikomotor becerilerin gelişimini sağlar.
11. Sağlıklı olmamızı sağlar ve hastalıklara karşı korur.
12. Zihinsel gelişimimizi destekler.
13. Sınıf faaliyetlerinde planlanması ve uygulanmasında tüm sınıfın katılımı sağlar. Özgür ve demokratik, eşit ortamlara katkı sağlar.

14. Beden eğitiminde temelinde sadece biyolojik değil psikolojik ve sosyolojik gelişimlerde yer alır. Programlar oluşturulurken bu alanlardan yararlanılır.
15. Beden eğitimi kişinin ihtiyaçlarına dayanır. Günlük hayatımızda uyguladığımız hareketler en temel gereksinimizdir. Günlük hayatımızda uyguladığımız tüm fiziksel hareketler ve etkinlikler yaşamımız için zorunlu gerekliliklerdir.
16. Oyun ise tamamen içgüdüsel ve aynı zamanda eğitsel yönü olan faaliyetlerdir. Oyun bebeklik ve çocukluk döneminin en önemli fiziksel etkinliğidir. Oyunun özelliği olan ve sürekli dinamik olma niteliği ile kişileri daha uygun tutum ve davranış ölçütleri kazanımları için kullanılabilir (Aracı, 2001).

2.1.6. Beden Eğitiminin Gelişimdeki Rolü

Toplumların geleceği, yetiştirmekte olduğumuz bireylerin fiziksel yönden ve ruhsal olgunluğa bağlıdır. Bireylere verilen kaliteli eğitim düzeyi günümüzdeki uygarlık seviyesinin bir göstergesidir. Eğitim kalitesi uygarlık seviyesi ile ölçülmelidir. Eğitim sisteminden beklenen, her bir bireyin en iyi eğitimi almasını sağlayarak var olan gizli yeteneklerinin ve becerilerinin ortaya çıkarılmasına ve bireylerin maksimum seviyede gelişimlerini sağlamaktır.

Çağdaş eğitimin en temel amacı bireylerin fiziksel, duygusal, toplumsal ve zihinsel alanları ile bütün olarak geliştirmek ve yetiştirmektedir. Çağdaş eğitim anlayışının felsefesini yansıtarak amacına hizmet ederek kişinin zihin ile ilgili eğitimi ile beraber bedensel eğitimi ile mümkündür. Genel eğitimin vazgeçilmez bir parçası olan beden eğitimi gelişimin desteklendiği en önemli derslerden biridir.

İnsan yapısı hareket için oluşturulmuştur. Hareket, normal yapının işlevini sağlıklı bir şekilde sürdürmesi için lazımdır. Devinin kişinin toplumsal tecrübesi, sağlık ve vücut yönünden uygunluğu ve beden koordinasyonunu sağlamak, estetik tecrübe, vücuttaki negatif enerjinin giderilmesi ve çok yönlülüğü olarak tanımlanabilir. Beden eğitimi, hareket etmeyi ve bu yönde öğrenmeyi amaçlar ve kişinin fiziksel, sinir ve kas sistemi, duygusal ve toplumsal ilerleyişine faydasına yönelik bedensel aktivitelerin hepsi olarak açıklanabilir.

Günümüze kadar olan süreçte yazılan tanımlar ve hedefler yönünde beden eğitimi kişinin gelişimine etkileri olarak fiziki yönde, sinir ve kas sisteminin gelişmesine, duyuşsal yönlerine, toplumsal sosyalleşme yönlerine ve zihinsel alandaki etkileri şeklinde incelenebilir (Aracı, 2001).

2.1.6.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Gelişimdeki Rolü

Bireyin fiziki gelişimine katkı sağlamak sadece bedene has bir amaçtır. Fiziksel etkinlik yani hareket, her insanın tabiatında var olan doğuştan gelen bir özelliktir. Hareket sisteminin en temeli kaslarımız ve kemiklerimizdir. Kemik ve kas sistemimizin daha güçlü olmasına günlük yapmış olduğumuz hareketler dışında beden eğitimi ve sporun etkisi büyüktür. Yani, bedensel hareketler iskelet ve kaslarımızın gelişimi için gereklidir. Ayrıca fiziksel aktivitelerin yapıldığı beden eğitimi ve spor derslerinde iskelet sistemimiz güçlenir ve artar ve aynı şekilde kas kütleminin de genişlemesine, artmasına ve güçlenmesine aynı zamanda kaslarımızın esnekliğini artırarak kemiklerimizin ve kaslarımızın karşı karşıya kaldığı baskı gerginliklere karşı daha güçlü kılar. Beden eğitimi dersinde yapılan egzersizler kemik ve kas sistemimizin güçlenmesini sağlar. Beden eğitimi dersinde ve günlük hayatımızda yaptığımız egzersizler esnasında vücudumuzdaki kanın dolaşımı ve aldığımız nefeste artış olur. Bu fiziksel aktivite esnasında vücudumuza girmekte olan oksijen miktarı artar, kaslarımıza daha fazla oksijen ve kan pompalandığından iskelet ve kas sistemimizin daha iyi gelişmesini sağlar. Her gün düzenli olarak spor yapmalıyız günlük hayatımızda daha çok hareket etmeli ve mümkün oldukça sportif faaliyetlere katılmalıyız.

Günümüzde en önemli sorunlardan biri çocukluk dönemi ile başlayan şişmanlık, sağlıksız beslenme ve hareketsiz yaşam sonucu ve kalıtsal özellik olarak ortaya çıkan bir rahatsızlıktır. Fiziksel etkinliklerin sporsal faaliyetlerin bireyin sağlığına zarar verecek olan aşırı kiloların vücuttan uzaklaştırılması ve atılmasını desteklediği gibi yapılan sporsal aktivitelerin insanı hastalıklara karşı koruyucu etkisi olup, kas sakatlıklarına karşı önleyicidir. Bedenen sağlıklı olmamız için beslenmemize ve beslenme alışkanlıklarımıza önem vermeliyiz. Sağlık beslenme ile başlar. Öncelikle kemik ve kaslarımızı sağlıklı olmasını sağlamak ve gelişimimizi sağlamak için süt ve süt ürünlerinde yeterli miktarda tüketmeliyiz bunun ile beraber protein açısından zengin olan et ve et ürünlerini ve yumurtayı günlük öğünlerimizden

eksik etmemeliyiz. Günlük sağlıklı beslenme, hareket etme, düzenli ve yeterince uyumak sağlığımız için önemlidir. Özellikle gelişme çağındaki çocuklarımızın uyku düzeni ve yeterli uyku almaları büyüme ve gelişim için önemlidir (Aracı, 2001).

Şişmanlık, vücudun yağ oranının normal standartların üstünde olmasıdır. Şişmanlık ile vücudumuzun değerleri bozulur ve bununla beraber başlıca sağlık sorunlarına neden olur, koroner kalp rahatsızlığı, böbrek, diyabet, psikolojik uyum bozukluğu, karaciğer hastalığı olmak üzere birçok hastalığın nedeni olmaktadır. Şişmanlık ile birlikte bireyin günlük hayatındaki hareket kapasitesi azalır, hareket etmede zorlanır ve buna bağlı olarak aşırı terleme, yorgunluk, nefes darlığı, damar sertliği belirtilerin ortaya çıkmasını sağlar. Hareket, egzersizin faydaları ise kolesterolü dengeler, kan basıncını düşürür ve tansiyonu dengeler, kalp damar sertliğinin nedeni olan trigliseriti düşürür.

Sonuç olarak, insan sağlıklı yaşamını olumsuz yönde etkileyen, kötü beslenme ve hareketsiz yaşam alışkanlıkları ile oluşan kiloların atılmasını fiziksel etkinlikler ve yapılan tüm sporsal faaliyetler yardımcı olduğu gibi, hastalıklara karşı koruyucu, yaralanmayı önleyici, damar sistemimizi güçlendiren ve kalp damar sisteminde oluşacak rahatsızlıklara karşı koruyucu, sağlam kemik yapısı ve gelişmiş kas ve iskelet sisteminin oluşmasına, fiziksel ve anatomik yönden güçlü bireylerin oluşmasına beden eğitimi dersinin ve sportif etkinliklerinin önemi tartışılmaz (Aracı, 2001).

Sağlığımızı etkileyen ve aşırı kiloların vücuttan atılmasına önemli ölçüde katkıda bulunan beden eğitimi; yapılan fiziksel etkinlikler bağışıklık sistemini güçlendirerek kişiyi hastalıklara karşı korur, uygulanan düzenli egzersizler kişiyi kassal sakatlıklara karşı önler, kemik ve kas sisteminin gelişimini sağlar ve geliştirir, kalp damar sistemimizi korur ve dolaşım sistemimizin sağlıklı çalışmasını destekler, fiziksel aktivitelerin vücut sistemimize olumlu etkileri çoktur. Bu bilgiden yola çıkarak beden eğitimi derslerimizin bireyin sağlıklı gelişimindeki önemi ve gelişiminin en önemli faaliyetleri arasında olduğu ve fiziki olarak vücut performansımızın artmasında da beden eğitimi dersinin önemi açıktır (Aracı, 1999).

Davranışların özellikleri açısından sınıflandığında bir diğer alan psikomotor alandır. Psikomotor alanda yer alan davranışlar insanın kas ve sinir koordinasyonu ile yaptığı beceriler ve onların temel öğeleriyle ilgilidir. Eğitimin hedefleri arasında yer

alan psikomotor becerilerin karmaşıklık ve zorluk dereceleri bakımından standart bir biçimi yoktur. Kalem tutma gibi basit ve tek düze davranışların kazandırılması bu alanın hedefleri olabileceği gibi, bir melodinin vücut hareketleriyle yorumlanması gibi karmaşık ve zor becerilerin kazandırılması da bu alanın hedefleri arasında yer alabilir. Tüm bu davranış ve davranış görüntüleri, bireyin fiziksel ve zihinsel gelişimiyle yakından ilgilidir (Hünük, 2006).

2.1.6.2. Beden Eğitiminin Psikomotor Gelişimdeki Rolü

Hareket yetilerinin ve yöntemlerinin en kolay ve hızlı şekilde öğretilebileceği zaman çocukluk dönemidir. Bu dönemde gelişim çok hızlı olduğundan öğretilmek istenen hareket ve hareketler kolayca çocuğa aktarılır. Yetişmekte olan çocuklarımızın gelişimleri tüm hayatları sürecinde gerekli olan fizyolojik yönlerinin ve psikolojik yönden de sağlıklı olabilmeleri ve enerjik ve mutlu bireyler olabilmesi okul döneminde alacağı eğitime bağlıdır. Toplumumuzun geleceğini oluşturacak olan sağlıklı bireylerin yetişmesinde ilk dönem olan çocukluk dönemi başta olmak üzere gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerinde zinde, dinamik ve verimli olabilmeleri, hareketsiz yaşamı terk edip, uygun hareketliliği yakalamalarına ve kazandıkları bu alışkanlıkları devam ettirmelerini ve bu özelliklerin kazandırılması da çocukluk döneminden başlanarak uygulanacak hareket eğitimi programına bağlıdır. Sporun tabanı ilköğretim okullarıdır. Her çocuğun ilköğretim döneminde beden eğitimi derslerinde göstereceği ilgi ve istek, öğretmenlerin öğrencilerin beden eğitimi sevmelerini istekli olmalarına katkısı önemlidir.

İlköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi öğretim programı psikomotor, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi ve iletişim kurma becerisini geliştirme özelliğinde olması beklenmektedir. Hazırlanan programlar çocuklarımızın yaşam boyu egzersiz yapmaya istekli kılacak, yaşamlarını biçimlendirecek ve daha kaliteli bir yaşama sahip olmalarına katkı sağlayacaktır. Eğitim programlarımızda yer alan beden eğitimi dersinin önemi ve onları uygulayacak olan öğretmenlerimizin aracılığıyla gerçekleştirilebilecektir (Pehlivan, Dönmez & Yaşat, 2005).

Vücut koordinasyonun sağlanması tamamen psikomotor alandaki gelişim ile sağlanır. Psikomotor gelişim sinir ve kas sistemimizdeki gelişimdir. Günlük hayatımızdaki tüm hareketlerin temelinde psikomotor gelişim vardır. Örnek olarak yürümek, koşmak, zıplamak, duvara tırmanma, tutmak, öne ve geriye takla atmak

gibi. Psikomotor gelişim yaş ile doğru orantılı gelişse de bu alandaki gelişim çevresel etkenlerin etkisi olduğu kadar eğitimde psikomotor gelişimi etkiler. Psikomotor alandaki gelişimi istek ve motivasyonda geliştirdiği bilinmektedir (Gallahue, 1982).

Motor yani fiziksel yeteneklerin gelişimi kişinin zihinsel ve duyuşsal alandaki gelişimi ve toplumsal alandaki gelişimi ile bir bütün olarak etkileşim içindedir. Bu alanların birbirinden ayrı olarak gelişimleri mümkün değildir. Bireyin motor alandaki yatkınlığı ve yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi onu fiziksel etkinlik ve sporsal faaliyetlere istekli katılımını güdülemeyecek ve bu arzusun ön plana çıkacaktır. Sporsal faaliyetlere katılan bireyler kendilerini psikolojik açıdan diğer bireylerle daha uyumlu olur. İstenilen hedefe ulaşmada ana hareketler sporun temelini oluşturur. Bütün bu hareketler tümüyle spor ile ilişkilidir. Hareket sadece günlük yaşamımızda kullandığımız hareketleri öğrenmeyi amaçlamak yanında sporsal faaliyetlere katılımında amacı olmaktadır. Hareketler günümüzde spor ve sportif oyunlarda araç olarak görülmektedir (Gallahue, 1982).

Gelişim bedensel, bilişsel, duygusal gelişim, sosyal gelişim, dil gelişimi ve psikomotor gelişimdir. Psikomotor gelişim dediğimizde sinir-kas sistemindeki gelişimi kapsar. Psikomotor gelişim kaba ve ince motor olmak üzere iki grupta inceleriz. Kaba motor becerilerini büyük kas gruplarımız oluştururken, ince motor becerilerimizi küçük kas grupları oluşturur. Gelişim genelden özele olduğu için önce büyük kas gruplarımız önce daha sonra küçük kas gruplarımız gelişir. Kaba motor becerilerini büyük kas grupları oluştururken, küçük kas grupları ince motor becerilerimizi oluşturur. Her birey farklı ve özeldir. Motor becerilerimizin gelişimde genetik kalıtsal özelliklerimiz dışında, ailelerin yapısı ve tutumu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ve kültürleri, çevre faktörleri, sağlıklı beslenmeleri psikomotor gelişimi etkiler.

Hareket ve serbest zaman imkanı oyun gelişim çağındaki çocukların psikomotor gelişimini etkiler. Çocuklar psikomotor becerilerini oyun ile keşfeder ve geliştirir. Oyun ile sosyalleşen çocuk kendine güvenmeyi öğrenir bunun ile beraber öz güveni artar ve yine oyun ile yaratıcılık güçleri artar. Gelişim ile beraber el, kol, bacak vücut koordinasyonun uyumu ve kazanımlar başlar.

Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Bireyin gelişimine büyük katkı sağlayan beden eğitimi dersi vücuda koordinasyon,

denge, esneklik kazandırır. Beden eğitimi dersinde kazanılan beceriler daha sonra günlük hayatımızdaki boş zamanları değerlendirmesi ve serbest zamanlarımızı verimli ve bilinçli bir şekilde faydalanmamıza yardımcı olacaktır (Aracı, 2001).

Kişinin etrafında meydana gelen olayları anlamaya ve kavramayı sağlayan sürekli olarak zihinsel etkinlerdeki gelişimine bilişsel gelişim denir. Bilişsel gelişim süreci; bebeklik döneminden gelişim dönemlerine ve yetişkinliğe doğru süre gelen, kişinin önce kendi ve kendi çevresinde olan biteni anlamaya ve tüm evreni anlamaya çalışması için geçen süreçtir (Bangir & Senemoğlu, 1997).

2.1.6.3. Beden Eğitiminin Zihinsel Gelişimdeki Rolü

Eğitilmiş birey düşünen bireydir. Düşünme aslında sadece zihnimizde meydana gelen bir olay değildir. Bu süreç aynı zamanda bedenimizde eşlik etmektedir. Hareket ve beceriler öncelikle birey tarafından algılandıktan sonra, düşünme, mantık yürüterek son aşama olan eyleme geçirilmesidir. Hareket öğrenilirken öncelikle beyin ve kaslar arasında bir iletişim sağlanır daha sonra hareket için hazırlık ve hareketin gerçekleştirilmesi olarak süreç gelişir. Beden eğitimi dersi ile bireyler zihinsel yönden olumlu etkileri hareketin yaşamdaki önemini kavrar (Karadağ, 2012).

Bedenimizi ve vücudumuzu bir bütün olarak kullanmamızı sağlayan beden ve kinestetik zeka olarak geçen: Bedenimizi ve bedenimizi oluşturan vücut ve vücudumuzun bölümlerini uyumlu ve koordinasyonlu bir şekilde kullanarak karşılaşılan problemleri çözmeyi, yeni şeyler üretmeyi, araç ve gereçleri profesyonelce kullanmayı becerisidir. Hareketlilik, sürekli aktif bir şekilde yerinde sabit duramama olarak tanımlayabiliriz. Hareketlerimizi, sürekli olarak jest ve yüz mimiklerle kendini ifade ederiz. Kinestetik zeka beyin ve vücut koordinasyonun uyum ve aktif bir şekilde kullanılmasıdır. Bedensel zekanın gelişimi öğrenilecek olan konuların birey tarafından denenerek, uygulanarak ve egzersiz çalışmalarıyla artırılabilir (Karadağ, 2012).

Tamer'e göre, beden eğitimi etkinlikleri aracılığıyla öğrencilerin sosyal bir yapıya sahip bir çevre edinmeleri, kendini gerçekleştirmelerine yardımcı olur. Gerek grup ile gerekse kişisel olarak fiziksel etkinliklere katılmanın öğrencilerin bedeninde olduğu kadar kişilik gelişimi üzerinde de yapıcı etkisi vardır. Etkinliklerin

demokratik bir ortamda yapılması ile öğrencilerde demokratik değerler gelişir. Bu değerler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Faaliyetler esnasında öğrenciler birlikte, uyum içinde çalışmaya yönlendirilir,
- Öğrencilerin birbirleriyle ilişki kurması ve sosyalleşmesi, sosyal ortamların içerisinde yer almaları arkadaşlık duygularının pekişmesi ve bu yöne ait duyguların gelişmesine güçlenmesine etki sağlar,
- Öğrenciler, grup çalışmalarında diğer arkadaşları ile birlikte takım ruhu anlayışı ile çalışmayı öğrenir, arkadaşları ile uyum içinde çalışarak birliktelik duygusunun önemi ve kazanmaları bireye aktarılır. Bu süreçte çocuklarımızın birlikte çalışma anlayışı güçlenir (Karadağ, 2012).

2.1.6.4. Beden Eğitiminin Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü

Beden eğitimi derslerine katılan öğrenciler fiziksel gelişimi kadar benlik gelişimlerine de büyük ölçüde katkı sağlar. Bireyler hareketler aracılığı ile kendini ve duygularını kolaylıkla ifade eder. Beden eğitimi derslerinde bireyler hareket ve oyun aracılığı ile duygularımızda birikmiş olan saldırganlık, öfke, stres, utangaçlık, kıskançlık gibi duyguları deşarj olmayı ve kontrol altında tutmayı öğrenir vücutta biriken enerjinin boşaltılmasına yardımcı olur. Beden eğitimi derslerinde hareket öğrenimi dışında oyunlar eşliğinde yapılan yarışmalarda bireylerin güçlü oldukları yanlarının farkında olmalarına ve başarıya uğraşmaları sağlanır. Başarıya ulaşan bireylerin kendine güveni artar. Beden eğitimi derslerine katılmaktan mutluluk duyan çocuklar benlik yönünden de güçlü olduklarının farkına varırlar. Beden eğitimi derslerinde birey kendini diğer kişiler ile karşılaştırır kendisinin zayıf ve güçlü olduğu yönlerini fark eder ve karşılaştırma yapar (Aracı, 2001).

Demokratik, özgür gelişmiş milletlerin çalışma hayatlarındaki grup ile çalışma, birlikte çalışma, grup düşüncesine ve grup ile birlikte hareket etmeye dayalı pozitif duygulara sahiptirler. Beden eğitimi etkinliklerinin demokratik bir ortamda, bireylerin planlama, programlama ve uygulama etkin katılımları ile yapılması bireylere “fair-play” etik davranma, sporsal faaliyetlerde diğer bireylerin sahip oldukları haklara saygı gösterme, sporun kaidelerine uyma, hoşgörü, yardımlaşma, birliktelik ve beraberliğe yönelik yaşam biçimi gerçekleştirebilme becerilerini geliştirir ve öğretir.

Okullarda verilen beden eğitimi dersleri, öğrencilerin yaşam boyu etkin olarak kullanabilecekleri fiziksel becerileri ve teorileri öğretmek, duygusal ve toplumsal katılımlarını sağlar aynı zamanda çocukluk, gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde kullanabilecekleri becerileri öğretmek sağlıklı bir yaşam sürmelerine zemin hazırlar. Bu etkinlik ve becerilere örnek olarak; koşu, yüzme, tırmanma, bisiklet sürme vb. spor dallarıdır. Erken yaşlarda verilen beden eğitimi dersleri, öğrencilerin ilerleyen zamanlarda profesyonel olarak bu spor dallarından birini yapmalarını ya da yetişkinlik dönemlerinde sağlıklı yaşam veya boş zamanlarını keyifle değerlendirebileceği etkinlikler kazanmalarını sağlamaktadır. Beden eğitimi derslerinin amacı sadece fiziksel aktivite öğretmek ile sınırlı değildir. Saygı, bedensel farkındalık, kurallara uyum sağlama, bireyler arasında sosyal etkileşim, toplumsallaşma, düşünmeyi geliştirme, kişisel gelişim gibi daha birçok amacının olduğu görülmüştür ve buna bağlı olarak öğrencilerin gelişimleri açısından daha da yararlı olduğu tespit edilmiştir.

Avrupa Komisyonu tarafından spora yönelik yayınlanan Beyaz Bülten’de okullarda verilen beden eğitimi derslerinin ya da okul dışı yapılan aktivite programlarının faydalı olduğuna değinilmiştir. Günümüzün en çok sorunlarından biri olan hareketsiz yaşam ve obezite ile beraberinde gelen psikolojik sorunlar ile mücadele, AB’nin “Sağlık Geliştiren Fiziksel Etkinlikler” kılavuzunda önemli konular arasında olduğu görülmüştür. Sağlıklı yaşamın sırlarından biri olarak spor ve fiziksel aktivitenin, yapılan araştırmada çocukların %80’i sadece okullarda verilen beden eğitimi derslerinde yapmaktadırlar. Oysaki çocuklar için her gün 1 saat hafif egzersiz onların fiziksel ve ruhsal gelişimleri açısından oldukça önemlidir. Çocuklar için beden eğitimi derslerinin diğer bir amacı ve önemi; derslerde kalınan hareketsiz zamanı telefi etmek, öğrencilerin hareket etmelerini sağlamak ve fiziksel aktiviteyi yaşamlarına dahil etmelerine zemin hazırlamaktadır.

Sağlıklı yaşam ve bireyin fiziksel gelişimi bir bütünlük içerisindedir. Bireylere, fiziksel aktivitenin, düzenli egzersizin, yaşam kalitesi açısından ne kadar önemli olduğu vurgulanmalıdır. Hemen hemen her ülke sağlıklı yaşamın altını çizmiştir. Okul döneminde olan çocuklara fiziksel becerilerini geliştirecek olanaklar tanınmalı ya da becerilerini etkileyen faktörlerin nedenlerinin araştırılması ve çözüm olanakları bulunmalıdır.

Genç bireylerin yapmış oldukları spor ve fiziksel aktiviteleri, kendilerine olan öz güvenlerinin ve özsaygılarının artmasını, fiziksel becerilerinin gelişmesini, sosyalleşmelerini, bireyler arasında iletişimlerini geliştirmektedir. Fiziksel aktivitelerde bulunan bireylerin daha dengeli bir psikolojiye sahip oldukları görülmüştür.

Milli eğitimin temel ilkeleri doğrultusunda verilen beden eğitimi, bireylerin beden ve zihin gelişimini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Beden eğitimi, bireylerde sadece beden zihin sağlığını değil, bireyler arasında yardımseverlik, insan haklarına saygılı olma, toplum kurallarına uyum sağlayabilme, dürüstlük, anlayışlı olma gibi, kavramları da beraberinde geliştirmektedir. Bu bağlamda kişiler sosyalleşir, kendine olan özgüveni- öz saygısı artar, kişiliği oturur ve düzgün bir hayat sürmesini sağlar. Özetlemek gerekirse beden eğitimi, bireyleri çocukluktan, gençlik ve yetişkinlik dönemine kadar bireyleri hem bedensel hem de ruhsal olarak hazırlayan, geniş alana yayılan uygulamaların tümüdür.

2.2. Eğitim Programları

Alıcıgüzel'e (1988)'e göre çocukların gün içerisinde uyku saatleri hariç bütün zaman dilimini içeren programların tümünü eğitim programları olarak tanımlanmaktadır. Eğitimin hedeflerini gerçekleştirirken sadece aile değil, aile ile birlikte öğretmen, yardımcı personel ve yönetici bir ekip olarak çalışmaktadır (Hürsen & Uzunboylu, 2012).

Gözütük'a (2003) göre eğitim programlarının değerlendirmek için ölçüte ihtiyaç olduğunu ve ölçütleri değerlendirirken de hedeflerin, belli ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilmesi gerektiğini tanımlamaktadır (Hürsen & Uzunboylu, 2012).

Tüm bu tanımlardan anlaşılabacağı gibi "Eğitim Programları"nın amacına hizmet edebilmesi istenilen hedeflere yönelik olarak planlı ve sistemli bir şekilde oluşturulmalıdır. Eğitim sözcüğünün farklı tanımlarının ortak noktası davranışta değişiklik meydana getirme, davranış oluşturmaktır. Eğitim dinamik bir süreçtir. Eğitim bireyin doğduğu andan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Eğitim, yalnızca okullarda geliştirilen bir etkinlik süreç değildir. Okullar eğitim amacıyla kurulmuş özel kurumlardır. Bireylere eğitim bireylerin yetersiz durumdan daha

yeterli duruma gelmelerini sağlamak amacı ile yapılan her türlü öğrenmeler sonucudur.

Eğitim sözcüğünün farklı tanımlarının ortak noktası davranışta değişiklik meydana getirme, davranış oluşturmaktır. Eğitim dinamik bir süreçtir. Eğitim bireyin doğduğu andan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Eğitim, yalnızca okullarda geliştirilen bir etkinlik süreç değildir. Okullar eğitim amacıyla kurulmuş özel kurumlardır. Bireylere eğitim bireylerin yetersiz durumdan daha yeterli duruma gelmelerini sağlamak amacı ile yapılan her türlü öğrenmeler sonucudur.

Eğitim sürecinde amaç bireyde beklendi davranışların oluşturulması amaçlanmaktadır; Bireyin farkında olarak yapmış olduğu tüm hareketler, düşündüğü fikirleri, duygusal tepkileri, yetenekleri, olaylara karşı göstermiş olduğu tutumları, tercihler vb. her türlü istendik tüm hareketleri davranıştır. Davranışların değişebilmesi için bireyin öncelikle düşüncesinin değişmesi gerekmektedir. Davranış değişikliği bireylerin olaylara karşı göstermiş olduğu tepkilerini tutumların, hareketlerin ve hissettiği duyguların değişimidir. Davranışta beklenen değişikliğin olumlu yönde olması beklenmektedir. Okullarda öğretilen ve bu öğrenim süreci sonunca bireyde meydana gelen bütün davranış değişiklikleri eğitim olarak adlandırılır (Büyükalın Filiz, 2013).

Eğitim programı kavramının kullanılmasının, M.Ö. birinci yüzyıla kadar uzandığı bilinmektedir. Julius Ceaser ve askerleri, Roma ‘da yarış arabalarının, üzerinde yarıştığı ve oval biçimindeki koşu pistini Latince curriculum (İngilizce track: koşu yolu) olarak kullanmışlar ve bu kavram, koşu pisti olarak bilinen somut bir kavramdan, bugün ders programı anlamında kullanılan soyut bir kavrama doğru geçişi sağlamıştır. Bu süreçte, eğitim programı (curriculum) “izlenen yol” anlamında eğitimde de kullanılmaya başlanmıştır (Oliva,1988). Eğitim program kavramı, pek çok düşünür ve eğitim bilimcisi tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır.

Genel olarak, 20.yüzyıla kadar “konular listesi” anlamında kullanılan eğitim programı kavramının tanımı üzerinde çeşitli yorumlar yapılmış ve bu yorumlar arasında ortak olanlardan en çarpıcı olanlar şöyle sıralanmıştır. Olivia’ya (1988) göre içindekiler listesi yani konular bölümüdür, çalışmanın planlı bir şekilde programlanmasıdır. Öğretim gereçleri listesi, derslerin planlı bir şekilde sıraya konmasıdır, hedefler doğrultusunda istenilen davranışların tümüdür, okul bünyesinde

ve okul alanları dışında öğrenilen tepeden tırnağa her şey olarak ifade etmiştir. (Demirel, 2015).

Saylor, Alexander ve Lewis (1981) ise programı “Eğitilecek bireylere, öğrenme yaşantıları kazandırma planı” olarak tanımlamaktadırlar. Taba’da benzer bir tanımla, eğitim programının öğrenme planı olduğunu belirterek, tanımı, program öğelerini sıralayarak yapar. Taba’ya (1962) göre, bütün eğitim programları nasıl tanımlarsa tanımlasın, belli öğelerden oluşur. Bunlar, hedefler ve hedef davranışlar, içeriğin seçimi ve örgütlenmesi, öğrenme-öğretme süreci ve son olarak da hedeflerin değerlendirilmesidir (Demirel, 2015).

Bilgi çağı olarak adlandırılan bugünde eğitim programı çeşitli şekillerde açıklanmıştır. Bu alanda uzman kişiler eğitim programını daha ayrıntılı ve geniş bir bakış açısı ile tanımlamışlardır. Buna en çok dikkat çeken tanım ise programa yönelik içerik, disiplinlerin numaralandırılması, yaşam boyu öğrenilen birikimler olarak ele alınmıştır. Öğrencinin eğitim sürecinde eğitim alanı ve dışındaki bütün faaliyetleri içine alır (Demirel, 2005).

Eğitim bir bütün olarak değerlendirildiğinde bireyin yaşam boyu öğrenme sürecini oluşturan tüm etkinliklerdir (Alkan & Kurt, 1998).

Eğitim programı Erden’nin (1998) ‘in ifadesine göre öğrenci istendik davranışların geliştirilmesi ve bunları eyleme dönüştürmesinde kullanılan yöntemler olarak belirtilmiştir. Eğitim programı, öğretim merkezlerinin yapı taşıdır. Böylece plansız ve programsız bir eğitim düşünülemez. Düzenli eğitim programı olmayan okullar gelişim gösteremezler. Bu nedenle eğitim ilk basamağından plan ve program vardır. Programlar hazırlanırken okullardaki tüm faaliyetleri içine alacak şekilde düzenlenir. Hazırlanan bu programlar öğrencilerin alacakları eğitimin temelini oluştururken, öğretmenlerimize de yol gösterir.

Küçükahmet’e (1997) göre eğitim programı bireylerin istenilen davranışa yönlendirilmesinde kullanılan etkinliklerdir. Bu bağlamda eğitim programı plan ile geliştirildiğinde bireyde istendik davranışlara ulaşılması hedeflenir. Daha net olarak, eğitim programının her aşamasını ele alan ve bu süreç dışındaki tüm program dışı etkinlikleri de kapsayan etkinliklerin tümüdür (Hürsen & Uzunboyulu, 2009).

Aydın (1988) ise programların amacına ulaşabilmesi için programın sistemli ve planlı gerekli yerde uzmanların destekleri ve uygulanan plan sonucunda eğitim etkinliklerini ifade ederek bir doküman ortaya çıkması olarak anlatmıştır. İşman ve Eskicumalı (2006) ders esnasında öğrencilerin ulaşması istediği hedeflerin bir tutum, davranış olarak kazandırıp gözle görülebilir değişiklikler sağlayan ve ayrıca programların sürekli gelişime açık ve programı oluşturan öğelerin çok yönlü olarak birbirleriyle etkileşim sağladıklarının önemini dile getirmiştir (Uzunboylu & Hürsen, 2012).

2.2.1. Programın Temel Öğeleri

Programların birinci basamağını oluşturan kısım hedeflerdir. Bu aşamada “niçin?” sorusuna yanıt ararız. Öğretim programındaki ulaşmak istediğimiz sonuca varabilmek için önce hedeflerimizi belirlenir, daha sonra istenilen hedefleri belirledikten sonra, bu sürecin oluşmasını sağlayacak konular bölümü yani içerik kısmını oluşturulur. İçerik kısmında “ne öğreteceğiz?” sorusuna yanıt ararız. Konular belirlenirken yani içerik düzenlenirken mutlaka hedeflerle tutarlılık göstermesi gerekmektedir. Üçüncü bölüm olan öğrenme ve öğretme sürecinde ise “nasıl öğreteceğiz?” sorusunun yanıtını ararız. Son aşama olan ölçme ve değerlendirme aşamasında ise “istenilen hedeflere ne kadar ulaşıldı?” sorunun yanıtı ararız. Bu süreci oluşturan dört ana öge ve aşamalar sırasıyla aşağıda belirtilmiştir.

- Hedef
- İçerik
- Öğrenme – öğretme süreci
- Ölçme ve Değerlendirme

Program sürecini bu dört ana öge ile açıklanır. Daha öncede belirttiğimiz bu dört öge birbiriyle tutarlı ve bağımlı ve sırasıyla meydana gelmektedir. Her aşama oluşturduğu bölüm için sormuş olduğumuz sorulara cevap ararız. Bunlar;

- Hedef —————→ Niçin?
- İçerik —————→ Ne?
- Öğrenme-öğretme süreci —————→ Nasıl?
- Ölçme ve Değerlendirme —————→ Ne Kadar?

Öğretim programı, “Niçin?, Ne?, Nasıl?, Ne kadar?” sorularına yanıt aranılan basamaklardan oluşmaktadır. “Niçin?” Sorusuna karşılık olarak öğretim programının birinci basamağı olan hedefler kavramına denk gelmektedir. Sırası ile hedefler basamağından sonra, içerik basamağına karşılık gelen “ne?” sorusuna ve belirlenen konuların öğrenciye en iyi biçimde aktarmak için gerekli olan “nasıl?” sorusuna, hedefler ve içeriği takiben öğrencilere kazandırılacak olan davranışların değerlendirilmesine yönelik “ne kadar?” sorusuna karşılık gelmektedir.

Planlanan bu süreçte is aktarılan konuların öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla eğitim durumları, öğretim yöntem ve teknikleri ve öğretim materyalleri yer almaktadır. Sürecin sonunda ise öğrencilerin belirlenen hedeflere ne kadar ulaştıklarını belirleyen ve “ne kadar?” sorusuna yanıt arayan ölçme ve değerlendirme ögesi planlanmakta ve öğretim programı tamamlanmaktadır.

2.2.1.1. Hedef

Sönmez’e (2005) göre ulaşmak istediğimiz amaçlara verilen ada hedef denir. Eğitim ve öğretimdeki hedefin anlamı ise bireyde oluşturmak istediğimiz davranışlardır. Bu amaca yönelik olarak bilinçli olarak öğrenilen hareketler ve oluşturulan tutumlarının farklılaşması gözlemleyerek amaçlara ulaşmaya sağlanır, tüm amaçlar aynı zamanda varmak istediğimiz hedeflerdir (Uzunboylu & Hürsen, 2012).

Demirel ve Kaya (2006) bireyin eğitimi ile davranışlarında ve tutumlarında olumlu yani istenilen yönde değişim gözlendiğini belirtmiştir. Eğitimde konuların hedefleri doğrultusunda istenilen hedeflere ulaşmak için süre gelen farklılaşmalar olarak da açıklayabiliriz (Uzunboylu & Hürsen, 2012). Bireyde olmasını istediğimiz ve sadece eğitim ile bireye aktarabileceğimiz özellikleri, bilinçli ve isteyerek yapılan özellikler olarak adlandırabiliriz (Demirel, 2015).

Fidan (1985)’a göre hedefin tanımı; sıralı bir dizi amaçlar doğrultusunda varılmak istenen nokta için verilen eğitimidir. Hedefler kişinin davranışında mutlaka istenilen yönde kalıcı değişime ve farklılaşmaya neden olmalıdır. Eğitime tabi tutulan bireyin istenilen öngörülen davranışı ortaya koyması için gerekli olan hareketler ölçütleridir.

Ertürk (1994) ise eğitim verdiğimiz ve hayata hazırladığımız bireyde kazanılmasını istediğimiz davranışların ancak eğitim-öğretim ile bireye kazandırılabilir. Hedefler eğitimde üç düzeyde gerçekleştiği gözlemlenmektedir bunlar; uzun vadeli olan uzak hedefler, uzak hedeflerin gerçekleşmesi ve eğitim programlarının hedefi olan genel hedefler ve hedeflerin en küçük parçası olan özel hedefler olarak üç grupta ele alınmaktadır.

Eğitimde hedefler:

- Uzak hedef
- Genel hedef
- Özel hedef

Olarak üç grupta ele alınmaktadır. Ülkenin eğitim politikasını ortaya çıkaran, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda yetiştireceği insan tipini, hangi alanlarda insan gücüne ihtiyaç duyduğunu ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda uzun vadede ulaşmayı planladığı hedeflere uzak hedefler denir. Uzak hedeflerin yorumu olan genel hedefler okulun hedeflerini yansıtır. Genel hedefler var olan durum ile istenen durum arasındaki farkı istenilen yönde yetiştirilecek birey özellikleri göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir (Büyükanan Filiz, 2013).

2.2.1.2. İçerik

İçerik aşaması programın ikinci en önemli aşamasıdır. İçerik ve program birbirini tamamlayıcı özellikte olmalıdır. İçeriği düzenlerken program içinde yer alan hedeflerle mutlaka tutarlılık olmalıdır. İçeriğin hedeflere uygun olarak seçilmesi temel unsurdur. İçerik bölümünde programdaki hedeflere ulaşmak için bu süreçte öğrencilere ne öğretilim sorunun cevabını ararız. Programın hedefine ulaşması için hangi konuları hangi dersleri uyum ve tutarlılık eşliğinde yer alması gerektiği belirlenip uygulanması sağlanır (Demirel, 2015).

İçeriği düzenlerken mutlaka ana ilkeler somut kavramlardan soyut kavramlara doğru, en basitten karmaşık olan, kolay olandan zor olana doğru, yaşadığımız çevrede en yakından uzak çevremize doğru yapılabilen bir sıralamadır. İçeriğin temel ilkeleri uygulayacağımız her ders konu için geçerlidir (Demirel, 1999).

2.2.1.3. Öğrenme ve Öğretme Süreci

Programın üçüncü aşaması öğrenme ve öğretme süreci olan yani öğrenmenin gerçekleştiği süreçtir. Öğrenmenin gerçekleşmesi ve istenilen hedeflere ulaşmak için derslerde kullanılacak yöntemler, uygulanan stratejiler, derslerde kullanılan araç ve gereçler, ders hedeflerinde kullanılan yöntemler ve teknikler, ders içi ve ders dışındaki etkinliklerin hepsini içerir. Öğretim ortamları hedefe ve öğrenciye göre oluşturulmalıdır. Öğrenme yaşantısı hedefe görelilik, öğrenciye görelilik, ekonomiklik, diğer yaşantılara görelilik olmalıdır. Ayrıca öğrenme-öğretme sürecinde eğitimi etkileyen ipucu, pekiştireç, dönüt ve düzeltme sınıf içinde etkili bir şekilde kullanılması ve öğrencilerin katılımı sağlanması gerekir (Şeker, 2014).

Eğitim aşamasında öğrenmenin sağlanabilmesi için etkin öğretme ile gerçekleştirilir. Öğretim esnasında öğrencinin, öğrenme sürecinde ise öğrenen kişi olan öğrencinin ağırlığı daha yoğun ve fazla bir yere sahiptir (Büyükalın Filiz, 2013).

Şekil 1. Eğitim - Öğrenme - Öğretme İlişkisi

EĞİTİM			
ÖĞRENCİ YÖNÜ	ÖĞRENME	ÖĞRETİM	ÖĞRETMEN YÖNÜ

Öğrenmede bireyin etkileşimi ve bireyde bıraktığı iz özelliği, öğrenmenin içsel bir süreç olduğunu göstermektedir. Öğrenmede etkileşim sırasında organizmaya gelen uyarıcıların beyne iletilmesi, algılanması gibi olayların düşündüğümüzde, nörofizyolojik süreçlerinde etkili olduğu görülmektedir. Öğrenme tam anlamıyla, kişinin davranış ve tutumlarında değişikliğe neden bu süreçte öğrenilen yeni bilgi ve yeteneklerin bireye kazandırılması aşamasındaki süreç olarak açıklanabilir (Büyükalın Filiz, 2013).

2.2.1.4. Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme “Bir niteliğin gözlenerek gözlem sonuçlarının sayıya ya da başka sembollerle gösterilmesi” (Turgut,1983) olarak tanımlanabilir. Eğitim “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişiklikler meydana getirme süreci” olarak tanımlamaktadır. Bu açıklama ile eğitim, davranış değişikliklerinin gerçekleştirildiği zaman dilimi olarak görülmektedir. Oysaki eğitim, dört aşamalı olarak süre gelen bir düzendir. Bu sistem aşamalı olarak öğrenmenin gerçekleştiği girdilerin belirlenmesi yani hedef davranışları öğrenmenin gerçekleştiği süreç, sürecin sonunda ortaya çıkan çıktılar ve en son aşama olan kontrol, değerlendirme öğelerinden oluşan planlı sistemdir. Öğrenciler sisteme dahil oldukları andaki mevcut olan davranışları, mevcut uygulanan öğretim programları, yönetmelikler, eğitici ve idari personelin özellikleri, toplumun temel özellikleri, okul, araç-gereç, maddi ve ekonomik planların tamamı sistemin içinde yer alan girdileri kapsar. Süreçlerin ise davranışta oluşması beklenen eğitim faaliyetlerini kapsar. Eğitim ile bir takım öğrencide çıktılar meydana gelir, bu çıktılar sonucunda eğitim sisteminin işleyişi ile ilgili bilgiler edinilir ve sistemin durumu ile ilgili yargı sahibi olduktan sonra sistem ile ilgili kararlar ve öneriler, düzeltmeler yapabilmek için sistem kontrol edip değerlendirilir. Tüm bu süreç değerlendirme olarak adlandırılır.

Değerlendirme aşaması bir yargıya varılma süreci olarak tanımlanmıştır. Bu özelliği ile ölçme işleminden ayrılır. Değerlendirme programın tümünü kapsayan geniş bir yelpazedir. Değerlendirmenin son aşaması olan ölçme değerlendirme için gerekli olan tüm sayısal verileri kapsar. Aynı zamanda ölçme işleminde verilerin elde edilip toparlanma sürecini de kapsar. Ölçme işlemi sayısal veriler ile açıklanıp ifade edilir.

Ölçme ve değerlendirme kavramları birbirlerinden farklıdır. Ölçmede sayısal sonuçlar yer alırken, değerlendirmede ise ölçme ile elde edilen sonuçların belirli çerçeve içerisinde analiz edilmesi yani yorumlamasına dayanmaktadır. Değerlendirme yapılabilmesi için, öncelikle ölçme ile bir sonuca varılmalıdır. Değerlendirme aynı zamanda karar aşamasının olduğu detaylı ve kapsamlı bir kavramdır..

Bloom ve arkadaşları, öğretim ve değerlendirmenin, istendik davranışın oluşmasında eğitim sürecinin ayrılmaz iki unsuru olduğunu belirterek değerlendirme

olmadan öğretim durumu hakkında karar vermenin olanaksızlığını ortaya koymakta ve değerlendirmenin fonksiyonunu, hedeflerle belirlenen değişmelerin olup olmadığını, olmuşsa gerçekleşme derecesini belirleyen kanıtların toplanması olarak belirtmektedir (Demirel, 2015).

2.2.2. Program Geliştirme Süreci

Eğitimin amacına uygun kaliteli ve etkili olarak uygulanması, eğitim programlarını uygulayan öğretmenler için çok önemlidir. Eğitimin tam anlamıyla amacına ulaşması ve var olan özelliklerini geliştirmesi eğitim kurumlarının işidir. Okullar ve eğitim kurumları kişilere kazandırmak istedikleri özellikleri planlar doğrultusunda gerçekleştirirler. Eğitimi diğer eğitim alanlarından ayıran en önemli özelliği eğitim sürecindeki aşamaların planlı olarak gerçekleştirilmesidir. Bu yüzden eğitimler formal olarak usule uygun resmi olarak gerçekleşir (Şeker, 2014).

Eğitim programlarının, eğitimin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi süreçlerini içeren çok boyutlu bir yapısı vardır. İşte örgün ve yaygın eğitim kurumlarının bireylere hangi davranışları nasıl kazandıracağı ve bu süreç sonunda etkili öğrenmenin ne kadar gerçekleştiğini kontrol edeceği bütün araç ve yollar eğitim programı içinde yer alır (Küçüktepe, 2011).

Eğitim programlarının aksayan yönlerine, eksikliklerine ve sorunlarına çözüm getirildikçe programların verimliliği artar ve verimli bir şekilde uygulanan uygulanmakta olan bu programlar eğitim kalitesini artırır (Fidan & Erden, 1993).

Ertürk'e (1993) göre hazırlanmış olan bütün programlar aktif olarak uygulanmadan önce program içeriğini oluşturan ve yer alan tüm faaliyetleri, araç-gereçler tasarlanır. Programlar uygulanmadan önce mutlaka taslak olarak oluşturulur. Önceki programların izlenimleri, program hakkındaki bilgiler ve sonuçları doğrultusunda ön yargılara varılabilir, oluşturulan yeni program taslağının nasıl bir sonuç vereceği konusunda ancak programı uyguladıktan sonraki aşamada gerçekleşebilir. Program taslağının öğrenciler üzerindeki etkisi ve program verilerinin sonucunda elde edilen verilerin ölçümü ve analizi ile programın başarılı olup olmadığı yargısına varılabilir.

Program geliştirme süreci planlama, tasarlama, deneme, değerlendirme, düzeltme ve yaygınlaştırma aşamalarından oluşmaktadır. Her aşamada yapılan işlemler şu şekilde belirtilebilir:

- 1-Planlama aşaması
- 2-Tasarlama aşaması
- 3-Deneme süreci
- 4- Değerlendirme aşaması
- 5-Düzeltilmeler
- 6-Yaygınlaştırma aşaması

Yukarıdaki belirtilen çalışmalardan da anlaşılacağı gibi program geliştirme çok kapsamlı ve aşamalı bir süreçtir (Şeker, 2014).

2.2.3. Beden Eğitimi Programları

Her ders programında olduğu gibi beden eğitimi programları oluşturulurken, eğitim ve öğretim yılını oluşturan yıllık ders planları hazırlanması esnasında mevsim koşullarına mutlak göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilerin gelişimi ve hazır bulunuşluk seviyeleri, okulların fiziki yapısı değerlendirilerek yıllık ders planları oluşturulup programlar içerisinde yerini alır. Beden eğitimi programlarının hedefleri bireylerin hayatları sürecinde gerekli olan becerileri, kişisel öz benlik için gerekli olan tüm kazanımları, sosyal düşüncelerinin gelişimini destekleyerek aktif, sağlıklı ve mutlu bireyleri olarak toplumda yer almalarını sağlamaktır (Aracı, 2001).

Beden eğitimi programlarının istenilen amaca ulaşması ve istenilen yönde kazanımları sağlayabilmesi için ders programlarının gerektirmiş olduğu tüm özellikleri taşıması ve etkili bir beden eğitimi programına sahip olması gerekmektedir.

2.2.3.1. Beden Eğitimi Programı ve Tarihsel Gelişimi

Eski çağlarda bilinçsizce ve amaçsızca görülen hareketler insanın gelişmesi ile bilinçli ve amaca yönelik hareketler haline gelmiştir. İnsanoğlu insanlık tarihinin başlangıcından itibaren günlük yaşamını devam ettirmek için gerekli olan hareketleri gerçekleştirmiştir. Eski çağlarda insanın yaşamını sürdürebilmesi için doğaya uyum

sağlamaya çalışması, yaşam için avlanmayı öğrenmesi, tehlikelerden korunmak için koşması, atlaması, yer değiştirmesi gibi koşullar için gerekli olan hareketler halini almıştır.

Zaman ile insan vücudunun yapılan hareketler yürüme ve koşma ile fiziksel olarak daha güçlendiğinin ve yine koşma ile gelişen nefesinin daha verimli hale geldiğinin farkına varmış. Günlük yaşamları için gerekli olan avlanma, karnını doyurma, avlanmak için kovalama ve yine hayatta kalmak için kaçma dayanıklı olma gibi kuvvetlere karşı başarılı olmaları bir takım yeteneklerinin iskelet sistemi kaslarının gelişmesine bağlı olduğunu anlamışlardır (Anonim, 2017).

Avrupa’da eski yunan uygarlığında insan ruhunun ve bedeninin en mükemmel ve en güzele ulaşma çalışmaları ile başlamıştır. Eski yunan tarihine bakıldığında dini bayramlarda en kuvvetli ve güzel vücutlu insanlar seçilerek yarışmalara katılırlardı. Avrupa’da Rönesans ile birlikte bir grup idealistin önderliğinde vücut egzersizlerin önemi vurgulanmış. On beşinci yüzyılın başlarında Fransa da ‘‘Pouma’’ diye bir oyun icat edilmiştir. Spor ve beden eğitimi önemini kazanmaya başlamıştır. Almanya ve Fransa’nın öncülüğünde okullarda beden eğitimi uygulanmaya başlanmıştır (Güçlü, 2001).

Türkler çocuklarını güçlü bir vatan evladı olarak yetiştirmeye özen göstermişler. Hun Türkleri çocuklarını yetiştirirken koyunlara bindirerek, ellerine ok ve yay vererek avlanmayı öğretmişlerdir. Buna göre çocukların motor becerileri ile davranışları arasında olumlu yönde ilişki kurmayı sağlamışlardır. Çocuklarının yetiştirilmesinde ve avlanmayı öğrenmelerinde yaşça büyük ihtiyar deneyimli kişilerin tecrübelerinden faydalanırlardı. İslamiyet döneminde olduğu gibi bu süreçten sonrada Türkler beden eğitiminin önemini nesillere aktarmış ve beden eğitiminin önemini korumuştur.

İbn-i Sina (980-1037) döneminde beden eğitimi önemini korumuş ve sporun programlı yapılmasıyla birlikte sağlığa faydalı olacağı ifade edilmiştir. Osmanlı beden eğitimi savaşı gücünü korumak için bir araç olarak değerlendirmiş. II.Mahmut döneminde ise sporsal ve sanatsal etkinlikler işlenmiştir. Saray okullarında düzenli olarak günümüzde hale önemli bir spor dalı olarak yer alan güreş, ata binmek, ok ve cirit atma gibi dersler verilmiştir. Osmanlı dönemindeki tüm sporsal

faaliyetlerin amacı savaşa hazırlık olup bu amaç maksadıyla eğitimler verildiği ve uygulandığı görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyetinin modern beden eğitiminin mimarı ve öncüsü Selim Sırrı Tarcan'dır. Tarcan 1999 yılında İzmir'de beden eğitimi ve sporu geliştirmek ve alanda çalışmalara başlamak için spor salonu açmak istemiş fakat o dönemin muhafazakâr kesim tarafından engellemeye çalışılmıştır. Türk gençlerinin spora olan isteği ve Tarcan'ın spora olan bağlılığı ve sevgisi ilk adımlar başarı ile atılmış. Selim Sırrı Tarcan beden eğitimi öğretmeni olarak görev yaptığı yıllarda sayısız beden eğitimi öğretmeni yetiştirmiştir (Güçlü, 2001).

XIX. Yüzyılının sonlarına doğru Osmanlı Devlet'i döneminde Galatasaray Sultanisi'nde spor dalı olarak bilinmese "jimnastik" dersleri veriliyordu. O dönemde bu dersleri verenler tarafından sporun güç ve kuvvet gerektirdiği basit fiziksel hareketler olarak görülüyordu. Sporun bilim dalı olduğunu ise İsveç'e spor alanında eğitim alması için giden Selim Sırrı Bey (Tarcan) keşfetti ve ülkeye döndükten sonra "Marif Nezareti"nde çalışmaya başlayarak spor alanında çeşitli çalışmalarda bulunmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk döneminde "Beden Terbiyesi Bölümü" Gazi Terbiye Enstitüsü tarafından açılmıştır. Bu alanlarda çeşitli aktif faaliyetlerde bulunulmuş ve beden eğitimi gerek yurtiçi gerek yurtdışı araştırmaları sonucu bir bilim olarak kabul edilmiş, bilimin yön bulmasına katkı sağlanmıştır.

Türkiye'de, ilk olarak beden eğitimi dersleri Galatasaray Sultanisi'nde verilmeye başlandı. 1869 yılında Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde müfredatın içerisine, erkek öğrencilere verilmek üzere "jimnastik" dersleri eklendi. Jimnastik derslerini Fransa'dan gelen Curel ve Mouroux isimli hocalar verdi ve bu hocaları Sadrazam Ali Paşa özel olarak getirtti. Daha sonra jimnastik dersleri için Martinetti ve Stangalli kadroya dahil edildi.

Türkiye'de jimnastik spor dalının gelişmesi Fransız beden eğitimi öğretmeni Mouroux ve öğrencisi Faik Bey (Üstünidman)'in katkılarıyla olmuştur. Türkiye'ye tanınmasını ve daha çok geniş alana yayılmasını ise Faik Bey ve Mazhar (Kazan) Bey sağlamıştır. Mazhar Bey ve arkadaşları 1903 yılında "Beşiktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü"nü kurdular ve aktif olarak faaliyet gösterecekleri alanlar; halter,

barfiks, ip, halka, koşu türleri, eskrim, boks, futbol, baston, isveç jimnastiği ve daha birçok spor dalları olarak belirlendi.

Maccabi Musevi Kulübü'nün düzenlediği ve Tepebaşı kışlık tiyatrosunda sergilenen spor gösterileri Beşiktaş'ın gelişmesini sağladı ve Faik Bey 1904 senesinde kendi özel jimnastik salonunu açtı. Özel dersler almak isteyenlere kendi salonunda eğitim vermeye başladı. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra halk; yaygınlaşan spor gösterilerine daha çok eğilim gösterdi ve İstanbul'da özel olarak "Terbiye-i Bedeniye Mektebi" açıldı. Açılan bu okullar halk tarafından büyük ilgi gördü.

1908 Eylül ayında Selim Bey tarafından özel olarak Mercan Yokuşu'nda "Beden Terbiyesi" okulu açıldı ve okulda kılıç, jimnastik, boks, atıcılık ve me  dersleri verilmeye başlandı. 1909 yılı Mayıs ayına kadar hizmet vermeye devam etti. İlerleyen zamanlarda hocaların yeterli olması durumunda taşrada da böyle okulların açıldığı görüldü. Trabzon'da 1910 yılında "Tertib-i Bedeniye" adıyla jimnastik okulu açıldı ve başarılı çalışmalarda bulunan bu okul madalya ile ödüllendirildi. O dönemlere bakıldığında verilen bu dersler bilim olarak nitelendirilmeyip kıymeti anlaşılamamış, yapabilen kişilerin marifeti olduğu savunulmuştu. Bunun sonucunda bu alanlarda yetişen uzmanlar yoktu.

Sonuc olarak, beden eğitimi ve spor ile ilgili  alışmalar, Türkiye'de XX. Yüzyılda başladı. Türkiye'de sosyal ve kültürel yaşamın değişmesini Gazi Terbiye Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü sağladı. Bu dönemde, Avrupa'da fiziksel egzersizler; anatomi, fizyoloji, psikoloji gibi bilim dallarına yönelik yapılırken, Osmanlı'da ise marifet, tesadüf ve kolay hareketler olarak nitelendiriliyordu. Aradaki bu büyük farkı 1909 yılında İsveç'e eğitime giden Selim Sırrı Bey fark etti. Özellikle Mustafa Necati Bey beden eğitiminin tesadüfi bir durum olmadığını, tamamıyla bilime dayalı olduğunu gördükten sonra Türkiye'de de bu düşüncenin gelişmesi için çeşitli faaliyetlerde bulundu. Fakat bu alanda uzmanlaşmış eğitimciler çok az olduğu için, yurtdışından eğitim verecek uzman hocalar getirtilmiş ve yurt dışına uzmanlaşması için Türk  ğrenciler gönderilmiştir. Bu kadar çalışmaların olmasına rağmen sporun bilim olarak kabul ettirilmesi g r nd ğu kadar kolay olmadı. Bunun en büyük nedeni ise verilen eğitimin basit kolay hareketlerden oluşan oyunlar olması düşüncesiydi. Bu düşünceyi yıkmak ve bilimselleştirmek için İstanbul'da bir okul

açıldı ve kısa sürede kapatıldığı görüldü. Bu çalışmalara öncülük eden ilk Gazi Terbiye Enstitüsü'ne bağlı Beden Terbiyesi Şubesidir. Öncülük ettiği konular arasında;

1. Verilen beden eğitimi derslerinin ve sporun basit hareketler değil bir bilim dalı olduğuna yönelik çalışmalar yapması ve bu düşünceyi kabul ettirmesi,
2. Cumhuriyet döneminde yurdun her köşesinde eğitim veren beden eğitimi öğretmenleri yetiştiren bir kurum olması,
3. Avrupa'da yapılan bilim çalışmalarının takibi ile ülkemize getirilmesinin sağlanması
4. Alanında uzmanlaşmış hocaların, beden eğitimi ve sporun önemini anlatan yazmış oldukları eserlerin yayınlanması,
5. Uzmanlaşan hocaların, halka yönelik yaptıkları çalışmalar sonucu, sporun yayılmasının sağlanması,
6. Ülke adına çalışmalarda bulunan spor ve sporcuları eğiten antrenörlerin bu kurumda yetişmesi olarak görülmektedir.

Beden terbiye şubesi özelliğini kaybetmeyip Türkiye'nin dört bir yanında görev yapan spor ve sporcuların yetişmesini sağlayan bir kurum haline gelmiştir. Türk toplumunda sporun uluslararası standartları yakalamasını sağlamıştır (Günay, 2013).

Günümüzde üniversitelerimizin çoğunda beden eğitimi ve spor öğretmenliği yüksekokulları ve yine spor alanlarına yönelik antrenörlük ve yöneticilik bölümleri bulunmakta ve üniversitelerimizin çoğunda eğitim enstitülere bağlı Beden eğitimi ve diğer bilim dallarında yüksek lisans eğitimi ve doktora eğitimleri uygulanmakta ve bu alanlara yönelik detaylı bilimsel araştırmalar uygulanmaktadır. Ayrıca, yine bu alanda beden eğitimi ve spor bölümlerini içine kapsayan tüm eğitim kurumlarında özellikli olarak üniversiteler öğrencilere burs imkanları sağlayarak veya aynı şekilde bakanlıkların desteği ve teşviki ile yurtdışına öğrenciler eğitim amaçlı gönderilmekte, özellikle bu alanda ihtisas yapmaları için mastır ve doktora programlarına katılımları sağlanmaktadır. Öğretmenlerimiz için kendilerini sürekli yenilemeleri ve günümüz koşullarındaki teknoloji ve bilimin hızlı değişimine uyum sağlamaları için hizmet içi eğitim kursları düzenlenmekte ve öğretmenlerimizin bu eğitimlere katılımları zorunlu hale getirilmiştir. Sporun geliştirilmesi, toplumun

ihtiyaçların karşılamak için öğrenciler üniversite öncesi yönlendirilebilecekleri daha erken yaşta meslek sahibi olmaları için spor meslek liseleri açılmakta ve sağlık sektörünün bir parçası olan spor eğitim, sağlık ve araştırma merkezi faaliyetlerini sürdürmektedir.

2.2.3.2. İlköğretim Beden Eğitimi Ders Programı

İlkokullardaki beden eğitimi ders programının başarılı ve amacına yönelik olarak uygulanması eğitim açısından önemlidir. İlkokuldan sonraki ğretim hayatlarındaki beden eğitimi dersi ilkokullardaki beden eğitimi dersinin temelleri üzerine kuruludur. Bu nedenle ilkokul dönemindeki beden eğitimi ders programları amaçlarına yönelik uygulanması açısından önem arz etmektedir (Yaylacı, 1998).

K.K.T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim-Terbiye Dairesi tarafından ilkokul haftalık ders dağılımı, ders süresi ve periyotları aşağıdaki gibi hazırlanmıştır. İlkokullarda her bir dersin süresi 40 dakikadır. Dersler sabah saat 8:00'da başlar 12:40'ta sona erer. Bir günde altı ders ve 20'şer dakikalık iki teneffüs uygulanır. Üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar Pazartesi günleri öğleden sonraları okula gelirler. Öğleden sonraki program 14:00'da başlar ve 16:10'de sona erer. Haftanın diğer günlerinde de okul idaresinin belirleyeceği eğitsel etkinlikler öğleden sonra yapılır. Okul öncesi ve ilkokullardaki sınıflar için, günlük ders periyotları aşağıdaki çizelgelerde verilmektedir.

Tablo 3. K.K.T.C.’de Okul Öncesi ve İlkokullarda Ders Dönemlerinin Dağılımı

Ders Periyotları	Saat	Okul Öncesi	İlkokul	
		4-5 ve 5-6 Yaş Grubu	I. ve II. Sınıf	III. IV ve V Sınıf
1.Ders	08:00-08:40		✓	✓
2.Ders	08:40-09:20		✓	✓
Teneffüs	09:20-09:40		-	-
3.Ders	09:40-10:20		✓	✓
4.Ders	10:20-11:00		✓	✓
Teneffüs	11:00-11:20		-	-
5.Ders	11:20-12:00		✓	✓
6.Ders	12:00-12:40	-	✓	✓
Öğle Arası	12:40-14:00			
1.Ders	14:00-14:40	-	-	✓
2.Ders	14:40-15:20	-	-	✓
Teneffüs	15:20-15:30		-	✓
3.Ders	15:30-16:10		-	✓

Öğleden sonraki programlar Pazartesi günleri uygulanır. Okul öncesinde 4-5 yaş grubunda dersler 8:30; 5-6 yaş grubunda ise 8:00’da başlar.

(2015-2016 Öğretim Yılı Okul Öncesi ve İlkokul Haftalık Ders Dağılımı, 2017)

Tablo 4. İlkokullardaki Haftalık Ders Dağılımı

Dersler /Sınıf	I	II	III	IV	V	Toplam
Türkçe	8	8	8	6	6	36
Matematik	8	8	7	6	6	35
Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	15
Sosyal Bilgiler	-	-	-	2	2	4
Fen ve Teknoloji Bilgisi	-	-	-	3	3	6
İngilizce	-	-	3	5	5	13
Din Bilgisi	-	-	-	1	1	2
Resim	2	2	2	2	2	10
Müzik	2	2	2	2	2	10
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
Sosyal Beceri Eğitimi	1	1	1	1	1	5
Eğitsel Etkinlik (Satranç ve Bilgisayara okul ve öğretmen olanaklarına göre öncelik verilir)	2	2	3	3	3	13
Toplam	30	30	33	33	33	159

(2015-2016 Öğretim Yılı Okul Öncesi ve İlkokul Haftalık Ders Dağılımı, 2017)

Eğitimin temelini ilköğretim oluşturur. İlköğretim dönemindeki çocuklar var oldukları toplum içinde toplumu oluşturan diğer bireylerle birlikte uyum sağlayabilecekleri şekilde gerekli olan yaşam kurallarını ve yetenekleri ile ileriki hayatlarını daha iyi koşullarda devam etmelerini sağlamak amacıyla gerekli olan tüm temel becerileri ve bilgileri kazandırıldığı yerdir. Günümüzde bu yaşam için gerekli olan temel bilgilerin ve kuralların kazandırılması için tüm ülkelerde ilköğretim eğitimi çocuklar için zorunludur (Uzunboyu & Hürsen, 2012).

İlköğretim (Milli Eğitim Yasası, 28, 30/1): İki yıllık eğitimi kapsayan ana sınıfları ile devamında süre gelen beş yıllık eğitim süresini kaplayan zaman diliminden oluşur. İlköğretim 6 ve 11 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar (MEGSB Kurumsal ve Fonksiyonel Analizi, 2010).

Örgün eğitimin bireylere okuma ve yazmayı, matematik ve sayısal hesap yapmayı, milleti için iyi bir yurttaş özelliklerine sahip olmak için gerekli olan tüm bilgi ve yetenekleri kişiye kazandıran eğitimin ilk basamağı olan ilkokullardır.

Kanun Numarası : 222
Kabul Tarihi : 5/1/1961
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih: 12/1/1961 Sayı: 10705
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 4 Cilt: 1 Sayfa: 1460

Madde 1 –İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir.

Madde 2 –İlköğretim, ilköğrenim kurumlarında verilir; öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi, Devlet okullarında parasızdır.

Madde 3 – (Değişik: 30/3/2012 - 6287/1 md.) Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter.

Madde 4 –Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar ilköğrenimlerini resmi veya özel Türk ilköğretim okullarında yapmakla mükelleftir.

Madde 5 –Mecburi öğretim çağında olup da, memleket dışında olmak, oturduğu yerde okul bulunmamak veya sağlık durumu dolayısıyla ilköğretim okuluna devam edemeyen vatandaşlardan özel olarak öğretim görenler, imtihanla ve yaşlarına göre layık oldukları ilköğretim okulu sınıflarına veya mezuniyet imtihanlarına alınırlar (İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1961).

Beden eğitimi ders programı, öğretim programındaki dersin amaçlarına yönelik olarak bireyin davranışlarında istenilen yönde değişimin sağlanması için gerekli olan konuların ve bu amaca yönelik öğretim ortamlarının hazır hale getirilmesi, düzenlenmesi ve ölçme değerlendirme için gerekli olan plandır (Külahçı, 1995).

III BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, araştırmanın evren-örneklem ilişkisine, verilerin toplanmasına ve analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nicel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılandırılmıştır. Araştırma yapılış yöntemine göre tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2016-2017 öğretim yılında Lefkoşa ve Girne ilçelerinde K.K.T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda okuyan 4677 ilkokul 4. ve 5. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2016-2017 öğretim yılında Girne ve Lefkoşa ilkokullarında ve merkez ilçelerinde K.K.T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda okuyan 800 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan araştırmada doğru bilgiye ulaşmak için evrenin bütününe yansıtacak şekilde örneklem grubu seçilmiştir. Örneklem grubu evreni temsil edecek büyüklüktedir. Araştırmanın amacına uygun örneklem grubu seçilmiştir. Amaçlı örnekleme uygulanarak araştırmanın amacına ve sorununa en uygun kesime uygulanmıştır.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada Taşmektepligil ve ark. (2006) yapmış olduğu çalışmada kullanılan anket formları kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında daha önceden hazırlanmış anket formları ve kaynakları taranarak bilgi toplanmıştır. Verilerin oluşturulması amacı ile öğrencilere anket soruları geliştirilmiştir. Öğrencilere 19 soruluk anket hazırlanmıştır. Anketlerde öğrencilere beden eğitimi dersine bakış açılarını içeren ortak sorular oluşturulmuştur. Anketler dağıtıldıktan sonra öğrencilere anketlerle ilgili açıklamalar belirtilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21 paket istatistik programına veriler girildikten sonra frekansların (f),

yüzdelerin (%), ki-kare değerlerine bakılarak istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığına bakılmıştır. İstatistik değerlendirilmesinde anlamlılık düzeyi; $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. İstatistiksel değerlendirmeler, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi istatistik bölümünden uzman kişilerden yardım alınarak yapılmıştır.

Araştırmada İlkokul Beden Eğitimi Dersi Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyine ilişkin ilkökul beden eğitimi öğretmenleri ve ilkökul 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazır ölçek kullanılmıştır. Kullanılan ölçeğin kapsam ve geçerliliğine ilişkin görevde bulunan uzmanların görüşleri ve önerileri alınarak veri toplama aracı K.K.T.C. Eğitim sistemine uygun olmayan maddeler çıkarılmış veri toplama aracı tekrar düzenlenerek uygulamaya hazır duruma getirilmiştir. Araştırma için gerekli olan veriler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınan izin doğrultusunda Girne, Lefkoşa ilçelerinde 2016-2017 öğretim yılı sonu seminer dönemi 800 ilkökul 4. ve 5. Sınıf öğrencisine ölçek uygulanarak toplanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Veri analizi için SPSS 21 kullanılmıştır. Elde edilen veriler, iki tür analize tabi tutulmuşlardır. Birincisinde öğrencilerin verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri hesaplanmış ve bulgular tablolar halinde verilmiştir. İkinci tür istatistik analiz için yine aynı paket program kullanılarak öğrencilerin verdikleri cevapların sayılarının birbirleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını bulmak için Ki-kare testi kullanılmış ve bulgular yine tablolar halinde sunulmuştur. Bu çalışmada “ki-kare” anlamlı farklılık bulma tekniği, elde edilen verilerin frekanslar cinsinden olması nedeniyle kullanılmıştır. Örneğin beden eğitimi dersini seven ve sevmeyen öğrencilerin sayısı arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı bu analiz tekniği sayesinde rahatlıkla ortaya çıkarılabilir. Anlamlı farklılık için $p = 0,001$ değeri kabul edilmiştir. Sosyal Bilimlerde çoğunlukla 0.005 alınırken bu çalışmada 0.001 bulunması bu çalışmanın bulgularının, anlamlılık düzeyi 0.05'e göre çok daha emin bir şekilde gerçekleştiği ve dolayısıyla bulguların emin olma düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde öğrencilere ankete verdikleri cevaplar ışığında elde edilen bulgular ve her bulgunun ardından, bulguların tartışılmasına yer verilmiştir. Bulguların tartışmaları ise iki şekilde yer almıştır. Birincisinde elde edilen bulguların ortaya çıkardığı duruma ilişkin, tartışma, ikincisinde ise daha önceden başka çalışmalarda çıkan aynı meseleye ilişkin bulgularla yapılan karşılaştırmadır.

Tablo 5. Öğrencinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	387	48.4
Erkek	413	51.6
Toplam	800	100.0

Tablo 5'e göre ele alınan örneklem grubu için araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı kız yarısı ise erkektir.

Tablo 6. Okullara Göre Dağılım

Okul Adı	f	%
23 Nisan İlkokulu / Girne	50	6.3
Esentepe İlkokulu / Girne	35	4.4
Alsancak İlkokulu / Girne	50	6.3
Lapta İlkokulu / Girne	45	5.6
Karaoğlanoğlu İlkokulu / Girne	50	6.3
Çatalköy İlkokulu / Girne	50	6.3
Şehit Hasan Cafer İlkokulu / Girne	50	6.3
Karşıyaka İlkokulu / Girne	60	7.5
Şehit Ertuğrul İlkokulu / Lefkoşa	78	9.8
Gelibolu İlkokulu / Lefkoşa	50	6.3
Alayköy İlkokulu / Lefkoşa	30	3.8
Haspolat İlkokulu / Lefkoşa	20	2.5
Gönyeli İlkokulu / Lefkoşa	59	7.4
Şehit Doğan Ahmet İlkokulu / Lefkoşa	46	5.8
Şehit Mehmet Eray İlkokulu / Lefkoşa	56	7.0
Balıkesir Meriç İlkokulu / Lefkoşa	71	8.9

Anket analizi 8'i Girne ve 8'i Lefkoşa bölgesinde bulunan toplam 16 ilkokulda 800 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Herhangi Bir Spor Kulübünde Spor Yapma Durumu Dağılımı

	f	%	Chi-Square
Evet	348	43.5	13.520; p<0.01
Hayır	452	56.5	

Tablo 7'e göre, öğrencilerin 348'i (%43.5) herhangi bir spor kulübünde spor yapmaktadır. Öğrencilerin 452'si (%56.5) herhangi bir spor kulübünde spor yapmamaktadır. Bu araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin çoğunluğu spor kulübünde spor yapmamaktadır. Ki-kare hesabına göre spor kulübünde spor yapmayan öğrencilerin sayısı spor kulübünde spor yapan öğrencilerin sayısından anlamlı derecede fazladır ($p<0.01$). Bu sonuç her ne kadar spor yapan öğrencilerin varlığını ortaya koysa da spor kulübünde spor yapan öğrencilerin sayısının yüksek görünüyorsa durumu ümit verici ise de yapmayanların sayısı yapanlardan fazla olması, bu konuda öğrencilerin motive edilmelerini gerekli kılmaktadır. Diğer taraftan bir spor kulübünde spor yapma imkanı bulamayan öğrencilerin varlığının sadece isteksizlikle ilişkilendiremeyeceğini ve maddi durum ya da ulaşım ile ilgili meselelerinde önemli birer faktör olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Öğrencilerin herhangi bir spor kulübünde spor yapmalarına ilişkin soru karşılığında katılımcıların çoğunluğunun aktif olarak spor kulübünde spor yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen verilerden farklı olarak, Taşmektepligil ve ark. (2006) tarafından yapılan araştırmada spor yapmayanların sayısı, spor yapanlardan yüksek çıktığı görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevme Durumları

	f	%	Chi-Square
Evet	756	94.5	633.680; p<0.01
Hayır	44	5.5	

Araştırmaya katılan 4. ve 5. Sınıf öğrencilerinin 756'sı (%94.5) beden eğitimi dersini sevdiğini ifade ederken 44'ü (%5.5) beden eğitimi dersini sevmediğini ifade

etmiştir. Ki-kare hesabına göre beden eğitimi dersini seven öğrencilerin sayısı, sevmeyen öğrencilerin sayısından anlamlı derecede büyüktür ($p<0.01$). Beden eğitimi dersinin duyuşsal yöndeki hedeflere ulaştığını göstergesidir. Ayrıca öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin diğer hedeflerin gerçekleşmesi için olumlu bir faktör olarak görülebilir. Öğrencilerin beden eğitimi dersini sevmeleri hususunda dersi seven öğrencilerin sayısı, sevmeyenlere oranla oldukça yüksek görülmektedir. Bu bulgular Taşmektepligil ve ark. (2006) öğrenciler üzerinde uyguladığı araştırma ile örtüşmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde Kendilerini Yorgun Hissetme Durumları

	f	%	Chi-Square
Evet	120	15.0	162.070; $p<0.01$
Hayır	266	33.3	
Bazen	414	51.8	

Öğrencilerin beden eğitimi dersinden sonra yorulma durumlarına bakıldığında ise, 120'si (%15.0) yorulduğunu, 414'ü (%51.8) ise bazen kendini yorgun hissettiğini, 266'sı (%33.3) ise dersi yorulmadan geçirdiğini ifade etmiştir. Bu sonuca göre kendini aşırı yorgun hissedenlerin sayısı, hissetmeyenler ve bazen hissedenlerin sayısından anlamlı derecede düşük ve kendini aşırı yorgun hissetmeyenlerin sayısı ise bazen hissedenlerin sayısından anlamlı derecede düşüktür ($p<0.01$). Bu bulgu, öğrencilerin bu konuda açık bir şekilde üç grupta toplanabileceklerinin göstergesi olarak ele alınabilir. Bu durumda kendisini yorgun hisseden öğrenciler açısından bakıldığında bu çalışmanın bulgusu ile Taşmektepligil ve ark.'nın (Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu, & Kılıcıgil, 2006) bulgusu arasında fark olduğu görülmüştür. Burgul ve arkadaşının (Burgul & Tınazcı, 2008) çalışmasına göre beden eğitimi dersinin sonunda öğrencilerin kendilerini bitkin hissetme durumlarına değinilmiştir. Elde edilen verilerin literatür ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10. Okullarda Beden Eğitimi Dersinin Hangi Alanlarda İşlendiğinin Dağılımı

	f	%	Chi-Square
Bahçede	607	75.9	677.193; p<0.01
Sınıfta	38	4.8	
Spor Salonu veya Çok Amaçlı Salonda	155	19.4	

Tablo 10’da, bahçede diyen öğrencilerin sayısı 607 (%75.9), sınıfta diyenlerin sayısı 38 (%4.8), spor salonu veya çok amaçlı salonlar diyenler 155 (%19.4) olarak ifade edilmektedir. Buna göre, bahçede diyenlerin sayısı, sınıfta diyenlerin sayısından anlamlı derecede yüksektir ($p<0.01$). Buna göre, beden eğitimi dersleri çoğunlukla bahçede işlenmektedir. Öğrencilerin hava şartlarına ve araç- gereç ve maddi yetersizlik durumlarına bağlı olarak beden eğitimi dersini sınıfta işledikleri sonucuna varılmıştır. Beden eğitimi dersinin işlendiği diğer bir alan spor salonu ve çok amaçlı salon çıkmıştır bu sonuç ise bu türden imkanların bazı okullarda bulunduğu bir göstergesi olarak ele alınabilir diğer taraftan beden eğitimi dersini sınıfta işleyen öğrenci sayısı örneklem grubuna göre çok azdır. Bu durum ise beden eğitimi programları açısından sevindirici bir bulgu olarak kabul edilebilir. Okullardaki bahçelerin geniş olması çocukların fazla hareket imkanı verdiğinden ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetin ‘de havanın çoğunlukla ılıman olması beden eğitimi derslerinin bahçede yapılmasının nedeni olarak düşünülebilir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersini ağırlıklı olarak bahçede işledikleri görülmektedir. Bu sonuca göre, beden eğitimi derslerinin genellikle spor salonlarında işlenmediği tespit edilmiştir. Mamak (2012) araştırmasında spor tesisleri araç gereç yetersizliği öğrencilere sorulmuş ve araştırmada kız ve erkek öğrencilerin yanıtları yarı yarıya çıkmış olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Okullarda Beden Eğitimi Öğretmeni İstihdam Durumları

	f	%	Chi-Square
Evet	751	93.9	616.005; p<0.01
Hayır	49	6.1	

Görüldüğü gibi 751 (%93.9) öğrenci derse beden eğitimi öğretmeni katıldığını ifade ederken öğrencilerin 49'u (%6.1) öğretmenin beden eğitimi dersine katılmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulguya göre beden eğitimi derslerine beden eğitimi öğretmenleri gelmektedir ve bu durumda beden eğitimi programının yürütülmesi açısından olumlu bir bulgu olarak kabul edilebilir ($p<0.01$). Taşmektepligil ve ark. çalışmasında %57 oranında beden eğitimi öğretmeni istihdamı düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Öğrencilerin Sporla Uğraşmalarının Derslerini Etkileme Durumları

	f	%	Chi-Square
Evet	92	11.5	585.798; $p<0.01$
Hayır	589	73.6	
Kısmen	119	14.9	

Öğrencilerin 92'si (%11.5) sporun olumsuz yönde etkileyeceğini, 589'u (%73.6) sporun derslerini olumsuz yönde etkilemeyeceğini, 119'u (%14.9) kısmen etkileyeceğini belirtmiştir. Tablo 12'ye göre, beden eğitimi dersi diğer dersleri olumsuz yönde etkilemez diyen öğrencilerin sayısı etkiler ve kısmen etkiler diyen öğrencilerin sayısından anlamlı derecede fazladır ($p<0.01$). Buna göre öğrencilerin fazlası beden eğitimi dersinin diğer dersleri olumsuz yönde etkilemediğini düşünmektedir.

Tablo 13. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Araç ve Gereçlerinden Yeteri Kadar Yararlanma Durumları

	f	%	Chi-Square
Evet	558	69.8	477.610; $p<0.01$
Hayır	116	14.5	
Kısmen	126	15.8	

Öğrencilerin 558'i (%69.8) araç ve gereçlerden yeteri kadar yararlandığını ifade ederken 116'sı (%14.5) araç ve gereçlerden yararlandıklarını 126'sı ise (%15.8) kısmen yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğu beden eğitimi araç ve gereçlerinden yeteri kadar yararlandığını belirtmektedirler ($p<0.01$). Taşmektepligil ve ark. yaptığı çalışmada beden eğitimi dersinde kullanılan araç-

gereçlerden daha yüksek oranda kullanılıyor olması olumlu bir bulgu olarak kabul edilebilir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersinde araç gereçlerden yeterince yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Mamak (2012) araştırmasında araç gereç yetersizliği önermesine yönelik katılımcıların yarısı, okullarındaki araç gereçlerden yeteri kadar yararlandıklarını göstermektedir.

Tablo 14. Beden Eğitimi Dersinin Öğrenci İlişkilerine Etkisi

	f	%	Chi-Square
Evet	530	66.3	390.670; p<0.01
Hayır	144	18.0	
Kısmen	126	15.8	

Öğrencilerin 530'u (%66.3) beden eğitimi dersinin öğrencileri birbiriyle olan ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini ifade ederken, 144'ü (%18.0) olumsuz yönde etkilediğini, 126'sı (%15.8) kısmen etkilediğini belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu birbiriyle olan ilişkilerinin gelişiminde daha etkili olduğunu düşünmektedir (p<0.01). Beden eğitimi dersinin öğrencilerin sosyal ilişkilerinin gelişmesi üzerine olumlu etkisinin olduğu görülmektedir. Taşkiran ve ark. (2014) yaptıkları araştırmada “öğrencilerin yeni arkadaşlıklar kurabilmesi etkisi” sorusuna verdikleri yanıtta öğrencilerin beden eğitimi dersinin öğretim süreci esnasında, öğrencilerin birbiriyle etkileşim kurmalarına etkisinin fazla olduğu görüşüne varılmıştır. Beden eğitimi ve sporun bireyin sosyalleşmesine daima olumlu etkisi olduğu ifade edilmiştir.

Tablo 15. İlkokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Derslerine Öğretmenin Katılma Dağılımı

	f	%	Chi-Square
Evet	683	85.4	979.502; p<0.01
Kısmen	83	10.4	
Hiç Gelmedi	34	4.3	

683 (%85.4) öğrenci dersine beden eğitimi öğretmeni katıldığını belirtirken, 83'ü (%10.4) kısmen katıldığını belirtmiştir. 34 (%4.3) öğrencinin dersine hiç beden

eğitimi öğretmeni katılmamıştır. Buna göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun beden dersine, beden eğitimi öğretmeni katılmıştır ($p<0.01$).

Tablo 16. Beden Eğitimi Dersinde Serbest Zaman Dağılımı

	f	%	Chi-Square
15-20dk	194	24.3	221.080; $p<0.01$
25-30dk	234	29.3	
Bir Ders Saati	332	41.5	
İki ders Saati	40	5.0	

Öğrencilerin 194'ü (%24.3) serbest zamanın 15-20 dakika olduğunu ifade ederken, 234'ü (%29.3) 25-30 dakika olduğunu, 332'si (%41.5) bir ders saati olduğunu, 40'ı (%5.0) da iki ders saati olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuçlara göre dört ifade arasında anlamlı fark olduğu sonucuna varılmıştır ($p<0.01$). Taşmektepligil ve ark. yaptığı çalışmada serbest zaman için ayrılan sürenin çoğunlukla 40 dk. (bir ders saati) olduğu belirtilmiştir. Bu bulgudan yola çıkarak öğrenciler bir ders saatinde konu işlendiğini ikinci ders saatinde ise öğrencilerin serbest zaman geçirdikleri görülmektedirler. Bulgularımız Taşmektepligil ve ark. yapmış olduğu çalışmanın sonucu ile benzerdir.

Tablo 17. Öğretmenin Öğrencilere Karşı Eşit Davranma Tutumu

	f	%	Chi-Square
Evet	599	74.9	621.303; $p<0.01$
Hayır	98	12.3	
Kısmen	103	12.9	

Öğrencilerin 599'u (%74.9) öğretmenin öğrencilere eşit davrandığını ifade ederken, 98'i (%12.3) eşit davranmadığını, 103'ü (%12.9) kısmen eşit davrandığını ifade etmişlerdir. Evet diyen öğrenciler çoğunlukta olup, kısmen ve hayır diyen öğrencilerin arasında anlamlı farklılık yoktur ($p<0.01$). Öğretmenlerin yüksek oranda eşit davrandığı görülmektedir. Bu bulgu beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet, bilgi, spora olan yeteneklerinin ve diğer öğrencilere ait olası faktörlerden etkilenmediğini ve öğrencilere eşit davrandığını gösteren bulgu olarak kabul edilebilir. Öğretmenlerin, öğrencilere davranış tutumu değerlendirildiğinde

öğrencilerin, öğretmenlerin eşit davranışlar sergilediğini ifade edenlerin sayısı çoğunlukta olduğu görülmektedir. Buna göre, Avşar, (2009) çalışmasındaki bulguları bu araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Tablo 18. Beden Eğitimi Dersinde Öğrencilerin Yeni Spor Dalı Öğrenme Durumları

	f	%	Chi-Square
Evet	508	63.5	58.320; p<0.01
Hayır	292	36.5	

Öğrencilerin 508'i (%63.5) yeni spor dalı öğrendiğini söylerken. 292'si (%36.5) yeni bir spor dalı öğrenmediğini söylemiştir. Buna göre, yeni spor dalı öğrenen öğrenciler öğrenmeyen öğrencilere göre fazladır ($p<0.01$). Çıkan sonuçlar Taşmektepligil ve ark. çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Taşmektepligil ve ark. yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi dersi sayesinde öğrencilerin %57,3'ünün yeni bir spor dalı öğrendiği sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin yeni spor dalı öğrenimlerinin beden eğitimi dersinde öğrendiklerini, beden eğitimi dersinin etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 19. Beden Eğitimi Dersinde Yeni Bir Spor Dalı Öğrenen Öğrencilerin Hangi Spor Dalına İlgi Duyma Dağılımları

Spor Dalı	f	%
Basketbol	102	12.8
Voleybol	53	6.6
Hentbol	57	7.1
Atletizm	50	6.3
Jimnastik	4	0.5
Futbol	69	8.6
Tenis	55	6.9
Folklor	12	1.5
Cevapsız	106	13.2
Toplam	508	63.5

508 (%63.5) öğrenciden 106'sı (%13.2) yeni bir spor dalı öğrendiklerini söylemesine rağmen hangi spor dalı olduğunu belirtmemiştir. Tablo 19'a göre

basketbol 102 (%12.8) en fazla öğrenilen spor dalı olarak öne çıkmaktadır. Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilere yeni spor dalı öğretme hedefleri olduğunu ve bu hedefleri başardıklarına ilişkin bir bulgu olarak kabul edilebilir. Her ne kadar futbol günümüzün en önde gelen spor dalı olmasına rağmen, basketbolun en fazla öğrenilen spor dalı olması dikkat çeken bir bulgudur. Bu beden eğitimi öğretmenlerinin hedefleri arasında futbolun egemenliğini bozmak gibi bir hedefin olduğunu gösteren bir bulgu olarak kabul edilebilir.

Öğrencilerin spor dallarına ilgi duyma dağılımlarında, basketbol, voleybol, futbol ve hentbol gibi spor dallarına ilgi duyduklarını göstermektedir. Burgul ve arkadaşının çalışmasına göre öğrencilerin en sevdiği ve uygulamak istedikleri aktivitelerin başında basketbol branşı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Burgul'un çalışmasından yola çıkarak göz önünde olan branşlar dışında farklı branşların da bilincinde oldukları görülmektedir. Bu araştırmaya farklı olarak mevcut çalışma üzerinde öğrencilerin Burgul'un çalışmasındakine oranla farklı spor branşlarının bilincinde olmadıkları görülmektedir.

İ.Bakır Arabacı'nın araştırmasında öğrencilerin futbol, basketbol ve jimnastik alanlarına yönelik olduklarını belirtmişler ve yapmış olduğumuz çalışmaya paralel olarak öğrenciler basketbol spor dalına daha fazla ilgi duyduklarını göstermektedir. Ayrıca bu araştırmada okullardaki spor tesislerinin yeterli olmadığını ortaya çıkarmıştır. (Arabacı, 2017)

Tablo 20. Beden Eğitimi Dersinde İşlenen Spor Etkinliklerinin Dağılımı

	f	%	Chi-Square
Takım Sporları	555	69.4	874.740; p<0.01
Atletizm	147	18.4	
Mücadele Sporları	33	4.1	
Folklorik Konular	65	8.1	

Öğrencilerin 555'i (%69.4) takım sporları, 147'si (%18.4) atletizm, 33'ü (%4.1) mücadele sporları ve 65'i (%8.1) folklorik konular olarak işlediklerini ifade etmişlerdir. Beden eğitimi derslerinde, takım sporları diğer etkinliklerden, atletizm ise mücadele sporları ve folklorik konulardan daha çok işlenmektedir (p<0.01). Mücadele sporları ve folklorik konular arasında anlamlı bir fark yoktur.

Taşmektepligil ve arkadaşlarının çalışmasında öğrencilerin takım sporları ve atletizm konularının çoğunlukta işlendiğini ifade etmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin programlarda takım sporlarına ve atletizm konularına ağırlık verdiği düşünülmektedir.

Tablo 21. Öğrencilerin İlgilendiği Spor Dalına Yönelmesinde Beden Eğitimi Dersinin Etkisi

	f	%	Chi-Square
Evet	532	66.5	396.040; p<0.01
Kısmen	136	17.0	
Hayır	132	16.5	

Öğrencilerin 532'si (%66.5) herhangi bir spor dalına yönelmesinde beden eğitimi dersinin etkili olduğunu, 136'sı (%17.0) kısmen etkili olduğunu, 132'si (%16.5) ise etkili olmadığını belirtmiştir. Evet diyen öğrencilerin sayısı kısmen ve hayır diyen öğrencilerin sayısından fazladır ($p<0.01$), kısmen ve hayır diyenlerin sayıları arasında anlamlı bir fark yoktur ($p<0.05$). Taşmektepligil'in çalışmasındaki bulgularda beden eğitimi dersinin yeni bir spor dalına yönlendirmeye olumlu etkisi olduğu sonucu görülmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde işledikleri konularda öğrendikleri konulara eğilim gösterdikleri ve olumlu etkilediği biçiminde değerlendirilebilir.

Tablo 22. Öğrencilerin Spor Dalındaki Yeteneklerini Nerede Öğrendiklerinin Dağılımı

	f	%	Chi-Square
Beden Eğitimi Dersleri	551	68.9	466.458; p<0.05
Spor Kulüpleri	164	20.5	
Sokaklar	85	10.6	

Öğrencilerin 551'i (%68.9) spor dalındaki yeteneklerini beden eğitimi dersinde öğrendiklerini, 164'ü (%20,5) spor kulüplerinde öğrendiklerini, 85'i (%10.6) ise sokaklarda öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Buna göre üç ifadenin sonucunda da anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin yeteneklerinin keşfediliyor olması, beden eğitimi öğretmenlerinin

programın hedeflerini yerine getirme konusunda önemli çaba harcadıklarının göstergesi olarak ele alınabilir. Taşmektepligil ve ark. çalışmaya göre spor dalındaki beceri ve yeteneklerinin çıkma durumunun çoğunlukla beden eğitimi derslerinde olduğu görülmektedir. Beden eğitimi derslerinin öğrencilerde var olan özelliklerin ortaya çıkmasını önemli oranda etkili olduğu söylenebilir. Beden eğitimi dersleri önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 23. Beden Eğitimi Dersinin Öğrencide Var Olan Sportif Özelliğinin Ortaya Çıkmasındaki Etkisi

	f	%	Chi-Square
Evet	629	78.6	262.205; p<0.01
Hayır	171	21.4	

Öğrencilerden evet diyenlerin sayısı 629 (%78.6), hayır diyenlerin sayısından 171 (%21.4) anlamlı derecede büyüktür ($p<0.01$). Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin programda yer alan yeteneklerin ortaya çıkarılmasını gerekli kılan hedefe uygun davrandıklarının bir göstergesi olarak ele alınabilir.

Yunus Arslan ve Ark. beden eğitimi ders uygulamalarına ilişkin yapmış oldukları araştırmada öğrencilerin sportif bir özelliğe sahip olan ve olmayanların beden eğitimi dersini eğlenceli ve kendilerine yeni bir deneyim olarak gördüklerini ortaya çıkarmıştır. Bu araştırma sonucu olarak öğrencilerin beden eğitimi dersini sportif özelliklerini ortaya koymaları için bir fırsat ve deneyim olduğunu öğrencileri olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır (Arslan & Altay, 2008).

Tablo 24. Okullarda Beden Eğitimi Dersinin Hangi Alanlarda İşlendiğinin, Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevmesi Durumu İle Olan İlişkisi

		Beden eğitimi dersinin nerede işlendiği				Chi-Square
		Bahçe	Sınıf	Spor Salonu	Toplam	
Beden eğitimi	Evet	578	29	149	756	25.577;p<0.01
dersini sevmesi	Hayır	29	9	6	44	
durumu	Toplam	607	38	155		

Tablo 24'e göre beden eğitimi dersini bahçede yapan öğrencilerin, sınıfta ve spor salonu veya çok amaçlı salonda yapan öğrencilerden, spor salonu ve çok amaçlı

salonda yapan öğrenciler de sınıftan yapan öğrencilerden daha fazla sevmektedir ($p<0.01$). Bu durum Beden Eğitimi dersini okul bahçesinde veya salonda yapmanın öğrencilerin dersi daha fazla sevmesini sağladığının bir göstergesi olarak ele alınabilir. Tablo 24'ün sonucuna göre, beden eğitimi dersini seven öğrencilerden dersi bahçede işlemeyi seven öğrencilerin sayısı 578, sınıfta sevenlerin sayısı 29 ve spor salonunda sevenlerin sayısı 149 olarak belirlenmiştir.

Tablo 25. Okullarda Beden Eğitimi Öğretmeni Varlığının, Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevmesi Durumu İle Olan İlişkisi

		Okulda beden eğitimi öğretmeni varlığı			Chi-Square
		Evet	Hayır	Toplam	
Beden eğitimi	Evet	722	34	756	63.332;p<0.01
dersini sevme	Hayır	29	15	44	
durumu	Toplam	751	49		

Tablo 25'e göre, okullarda beden eğitimi öğretmenin olduğunu söyleyen öğrencilerin sayısı 751 iken yok diyen öğrencilerin sayısı 49'dur. Buna bağlı olarak dersi sevme durumları ise 722 öğrenci öğretmenin varlığıyla birlikte dersi severken 29'u sevmediğini belirtmiştir. Tablo 25'in sonucuna göre, beden eğitimi dersi öğretmenin derse katılması durumunda, öğrencilerin dersi sevmesi konusunda oldukça önemli olduğu saptanmaktadır ($p<0.01$). Taşmektepligil ve ark. çalışmasında okuldaki beden eğitimi öğretmenin varlığının dersten zevk alma ile beden eğitimi dersini sevme durumu ile ilişkilendirilebilir.

Tablo 26. Öğrencilerin Cinsiyeti İle Beden Eğitimi Dersi Sonrası Yorgunluk Durumlarının İlişkisi

		Öğrencilerin ders sonrası yorgunluk durumu			Chi-Square
		Evet	Hayır	Toplam	
Cinsiyet	Kız	55	110	165	0.678;p>0.05
	Erkek	65	156	221	
	Toplam	120	266		

Tablo 26'ya göre öğrencilerden kız olanların sayısı 165 iken, erkek öğrencilerin sayısı 221'dir. Bu öğrencilerin beden eğitimi dersi sonrasında yorulma

durumları ele alındığında ise cinsiyete göre aralarında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0.05$). Buna göre, öğrencilerin beden eğitimi dersinde yorulma durumları cinsiyete göre değişkenlik göstermemektedir. Taşmektepligil'in çalışmasında öğrencilerin cinsiyet ile beden eğitimi dersinden sonra yorgunluk durumları ile olan ilişkisi arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ifade etmiştir. Araştırmanın beden eğitimi derslerinde işlenen konuların cinsiyet farkı yaratmadan işlendiği görülmektedir.

Tablo 27. Serbest Oyun Zaman Aralığı İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevme Durumunun İlişkisi

		Öğrencilerin beden eğitimi dersini sevme durumu			Chi-Square
		Evet	Hayır	Toplam	
Serbest oyun zaman aralığı	15-20dk	183	11	194	20.839;p<0.01
	25-30dk	209	25	234	
	1 ders	326	6	332	
	2 ders	38	2	40	
	Toplam	756	44		

Tablo 27'ye göre, öğrencilerin beden eğitimi dersinde serbest zaman aralığını sevme durumları için 183 öğrenci 15-20 dakikanın ideal süre olduğunu ifade ederken, 209'u 25-30 dakika, 326'sı bir ders saati, 38'i iki ders saatinin ideal olduğunu belirtmişlerdir ($p<0.01$). Buna göre, Ayrılması gereken ideal süre bir ders saati olarak belirlenirken öğrenciler iki ders saatini fazla bulmaktadır ve 15-20 ile 25-30 dakikalarının ideal olduğunu ifade eden öğrencilerin arasında anlamlı bir farka rastlanmamaktadır ($p<0.05$).

Tablo 28. Serbest Oyun Zaman Aralığı İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Sonrası Yorgunluk Durumunun İlişkisi

		Öğrencilerin ders sonrası yorgunluk durumu			Chi-Square
		Evet	Hayır	Toplam	
Serbest oyun zaman aralığı	15-20dk	25	62	87	2.101;p>0.05
	25-30dk	43	109	152	
	1 ders	43	80	123	
	2 ders	9	15	24	
	Toplam	120	266		

Öğrencilerin serbest zaman aralığından sonra kendilerini yorgun hissedenlerin sayısı 15-20 dakikayı seçenlerde 25, 25-30 dakikayı seçenlerde 43, 1 ders saatini seçenlerde 43, 2 ders saatini seçenlerde 9 ve toplamda 120 öğrenci olarak belirlenmiştir. Bu zaman aralığından sonra kendini yorgun hissetmeyen öğrencilerin sayısı 15-20 dakikayı seçenlerde 62, 25-30 dakikayı seçenlerde 109, 1 ders saatini seçenlerde 80 ve 2 ders saatini seçenler 15 ve toplam 266 öğrenci olarak belirlenmiştir. Tablo 28'in sonucuna göre dört zaman aralığında yorgunluk hissi durumu bakımından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 29. Beden Eğitimi Öğretmeninin Öğrencilere Eşit Davranmasının Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersini Sevme Durumuna Etkisi

		Öğrencilerin beden eğitimi dersini sevme durumu			Chi-Square
		Evet	Hayır	Toplam	
Öğretmenin öğrencilere eşit davranma durumu	Evet	574	25	599	10.938;p<0.05
	Hayır	86	12	98	
	Kısmen	96	7	103	
	Toplam	756	44		

Tablo 29'a göre, öğretmenin öğrencilere eşit davrandığını söyleyen ve dersi seven öğrencilerin sayısı 574, öğretmenin eşit davranmadığını söyleyen öğrencilerin sayısı 86, öğretmenin kısmen eşit davrandığını söyleyen öğrencilerin sayısı ise 96 ve toplamda 756 öğrencidir. Tablo 29'un sonucuna göre, öğretmenin eşit davranması öğrencilerin dersi sevmelerinde etkili görünmektedir ($p<0.05$).

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde yapılan çalışmadan elde edilen bulgulara dayanılarak ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

Buna göre araştırmaya katılan öğrenciler,

- 1- Beden eğitimi dersini sevmektedirler
- 2- Okullarındaki beden eğitimi öğretmeni olması durumundan olumlu etkilenmektedirler
- 3- Beden eğitimi dersini çoğunlukla bahçede işlemektedirler
- 4- Diğer spor dallarına oranla basketbol spor dalını daha fazla tercih etmektedirler
- 5- Beden eğitimi derslerini beden eğitimi öğretmenleri ile işlemektedirler
- 6- Okul dışı sportif faaliyetlere katılımlarının çok yaygın olmadığı görülmektedir.
- 7- Beden eğitimi dersinden sonra öğrenciler çoğunlukla yorgun hissetmektedirler
- 8- Beden eğitimi dersinde araç-gereçlerden yeterince faydalandıkları
- 9- Beden eğitimi dersinin diğer öğrenciler ile olan ilişkilerini olumlu yönde etkilediği görülmektedir
- 10- Beden eğitimi öğretmenin öğrencilere eşit davranmasının beden eğitimi dersi sevmelerinde olumlu etkisi görülmektedir.
- 11- Öğrencilerin yeni spor dallarını keşfetmesinde beden eğitimi dersi önemlidir.
- 12- Öğrencilerin beden eğitimi dersinde keşfettikleri spor dalları basketbol voleybol ve futbol olarak belirlenmiştir.
- 13- Öğrenciler beden eğitimi dersinde en çok takım sporlarını oynamaktadırlar.
- 14- Öğrencilerin bir spor dalına yönelmesinde beden eğitimi dersinin etkili olduğu görülmektedir.
- 15- Öğrencilerin çoğu yeteneklerini beden eğitimi dersinde keşfetmişlerdir.

- 16- Serbest oyun zaman aralığının dersi sevme durumlarına etkisi olarak öğrencilerin cevaplarına göre bir ders saatinin yeterli olabileceği ve öğrencilerin dersi sevdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışma öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersine karşı olan ilgileri ve ilkokullardaki araç-gereç ve spor alanları yeterliliği problemlere yönelik ölçek geliştirmek, ilkokullarda beden eğitimi alanda yapılacak olan diğer çalışmalara yardımcı olarak temel oluşturabilir.

5.2. Öneriler

Eğitim kurumları bireylere istenilen davranışları kazandırılan yerlerdir. Dolayısıyla eğitimin ilk ve önemli basamağı olan ilkokul programlarında yer alan beden eğitimi derslerinin verimli kaliteli ve öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarını tespit edilerek öğrencilerden istenilen kazanımların ve hedeflerin ve ileriye yönelik becerilerin kazandırılması sağlanmalıdır.

Okullarda egzersiz alışkanlığı öğrencilere kazandırmak için okulların çevre düzenlemelerine özen gösterilmeli, gerekli koşullar sağlanmalıdır. Öğrencilerin okul dışında sportif aktivitelere katılımları desteklenmeli öğrencilerin ailelere egzersiz alışkanlığı kazanılması için bilgilendirilmelidir.

Öğrencilerin beden eğitimi dersi ve öğretmeni sevmeleri için ve öğretmenlerine karşı olumlu düşüncelere sahip olmaları için öğrencilerin ilgi ve isteklerine özen gösterilmeli öğretim programlarındaki uygulamalar ders konuları öğrencilerin yaşantılarına uygun olmalıdır. Ders işlenirken konuların çeşitliliği, öğrencilerin ilgi duydukları takım sporlarına, ders esnasındaki eğitsel oyunlara yer verilmelidir. Beden eğitimi dersleri öğrencilerin sosyalleşip hem de eğlenmelerini sağlamalıdır ayrıca öğretmenlerin olumlu tutumları öğrencilerin beden eğitimi dersini sevmelerini olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Beden eğitimi dersleri çocuklarımızın özellikle ilköğretim çağında sağlıklı gelişimlerini ve büyümelerini ve yine aynı yönde diğer derslerdeki başarılarını olumlu yönde etkiler. Öğrencilerimizi spor yapma alışkanlıkları ve tutumları geliştirilmelidir.

Beden eğitimi ders programında belirtilen ünitelerin öğretim programına planına uygun koşullarda olması ve yine programlarda belirtilen istenilen davranış ve tutumlara yönelik ve destekleyici şekilde olması beklenmektedir. İlkokullardaki beden eğitimi derslerinin verimli ve programda belirttiği gibi işlenebilmesi için ilkokulların koşullarının yeterli düzeyde olması gerekmektedir.

K.K.T.C. ilköğretim okullarındaki programların gözden geçirilmesi, inceleme sonucu çıkan eksiklerin giderilmesi ve programın günümüz şartlarına göre belli aralıklarla güncellenmesi önemlidir. Okullarımızdaki beden eğitimi derslerimizin istenilen düzeyde daha verimli bir şekilde işlenmesinin sağlanması açısından beden eğitimi dersinde ihtiyaç olan yeterli altyapı ve spor salonu ve yine okul bahçelerindeki öğrenci alanlarının tesislerinin yeterli düzeye getirilmesi önemlidir.

K.K.T.C.'deki ilkokullarda eğitim ve öğretimde çağdaş teknolojinin hızlı ilerlemesi sonucu gerekli olan her türlü ihtiyacın karşılanması ve öğrencilerin bu imkanların sunulması bir zorunluluk olduğu düşünüldüğünde öğrencilere bu imkanların sağlanması beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyini pozitif yönde etkileyecektir.

Beden eğitimi dersi sadece dersliklerle sınırlı olmadığından, okul bahçelerinin öğrencilerin hem sosyal hayatı hem de beden eğitimi derslerinin hedeflerine ulaşmasında büyük önem taşır. Eğitimin ilk basamağı ilkokullarda beden eğitimi dersi için gerekli olan spor salonları inşa etmek, bu alanlarda öğrencilerin boş zamanlarda en verimli ve bilinçli şekilde nasıl yararlanabilecekleri konusunda bilgilendirilmelidirler. Bunun önemini kavrayan çocuklar spor alanlarını en elverişli şekilde kullanmayı öğrenirler. İlkokullarda açık spor tesisleri (basketbol, voleybol, yeşil alanlar) yine sosyal etkileşim alanları tasarlanmalıdır. Okul binalarının önemi kadar uygulama bahçesi ve spor salonu tesislerine yer verilmelidir. Derslerin işlenmesinde en önemli unsur dersin işlenişi etkin kılacak olan materyallerdir, yani derste kullanılan araç-gereçlerin yeterliliği öğretmenlerin uygulamakta oldukları yöntemleri ve teknikleri destekler ve zenginleştirir. Tüm bu süreçteki olumlu olan alt yapı ve tesisler, yeterli araç-gereç öğrencilerin derse karşı ilgilerini ve tutumlarını etkiler, o yüzden ki günümüz ilkokullarının ihtiyaçlarını giderilip, yeterli koşullara sahip olmaları, teknolojinin gerektirdiği modern yöntemlerle dersin işlenmesi, öğrencilerin beden dersine daha istekli derse katılmalarına olumlu yönde artış sağlar.

İlkokullar çocukların gelişiminde önemli bir yere sahiptir. İlköğretimde verilen beden eğitimi derslerinin bu alanda eğitim almış beden eğitimi öğretmenleri tarafından işlendiği takdirde derslerin öğrenciler tarafından daha verimli olmasına imkan sağlar. İlköğretim okullarında beden eğitimi alanında gerekli dersleri alarak mezun olmuş kişiler görevlendirilmelidir. İlköğretimde ders veren beden eğitimi öğretmenleri alanlarında uzman olduklarından beden eğitimi derslerinde kullandıkları yöntem ve teknikler, araç-gereç, spor salonlarının ve boş zaman alanlarının kullanımı konusunda daha deneyimli ve uzman olduklarından derslerin öğrenciler tarafından daha istekli ve verimli geçmesini sağlar.

Toplumların sağlıklı bireylerden oluşması her milletin amacıdır. Sağlıklı bireylerden oluşan bir topluma sahip olmak için eğitimin temeli olan ilkokullardaki çocuklarımıza sporun önemi aktarmak ve hedeflerimize ulaşmak için ilkokul çağından itibaren başlayarak eğitimin önemini vermek araştırmamızın temelidir.

Bir diğer önemli konu beden eğitimi dersinin çocukların gelişimi açısından büyük bir öneme sahip olduğundan, ailelerin beden eğitimi dersinin önemi konusunda bilgilendirilmeli beden eğitimi dersinin diğer derslere olumsuz yönde etkisi olduğu düşüncesinden uzaklaştırılmalıdır. Alan derslerinin önemli olduğu kadar beden eğitimi dersinin de bireylerin fiziksel ve kişisel gelişimleri açısından önemli olduğu tespit edilmiştir. İlköğretimin temel derslerinden biri olan beden eğitimi dersi zorunlu ders olarak ilköğretim programlarında yer almaktadır.

KAYNAKÇA

- 2003-2011 Eğitim İstatistikleri. (2011). Lefkoşa: MEGSB-EOHD (Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi).
- 2015-2016 Öğretim Yılı Okul Öncesi ve İlkokul Haftalık Ders Dağılımı. (2017, Haziraz 17). KKTC Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Dairesi.
<http://www.mebnet.net/sites/default/files/2015-16IODHaftalikDagilim.pdf> adresinden alındı
- Alkan, C., & Kurt, M. (1998). *Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alpaslan, S. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Anonim. (2017, 06 05). *Beden Eğt. ve Spor Dersinin Amacı, Tarihçesi, Sporun Toplumdaki Yeri, Türleri, Sosyolojisi ve Boş Zaman Eğt., Beden Eğt. ve Sporun İnsan Organizması Üzerindeki Etk., Sporcu Sağlığı, Beslenme, İlk Yard. ve Rehabilitasyon, Sağlık ve Antrenman, Uygulamalar*.
<http://www.yarbis1.yildiz.edu.tr/web/userAnnouncementsFiles/dosya1c260dfd4c2578bed3fc104538916366.doc> adresinden alındı
- Arabacı, İ. B. (2017). İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yaşamlarında Sporun Anlam ve Önemi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 4(1), 115-135.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağırman Yayınevi.
- Aracı, H. (2000). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağırman Yayınevi.
- Aracı, H. (2001). *Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Arslan, Y. (2008). *Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Birinci Kademe Beden Eğitimi Ders Programlarına ve Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı Yüksek Lisans Tezi.
- Arslan, Y., & Altay, F. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Ders Programı ve Ders Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe j. of Sport Sciences*, 19(2), 63-79.
- Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice. (2013). *Avrupa'daki Okullarda Beden Eğitimi ve Spor. Eurydice Raporu*. Lüksemburg: AB Yayın Ofisi.

- Avşar, Z. (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Değerlendirme Süreci İle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 81-89.
- Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., Sandford, R., & Education, B. P. (2009). The Educational Benefits Claimed for Physical Education and School Sport: An Academic Review. *Research Papers in Education*, 24(1), 1-27.
- Bangir, G., & Senemoğlu, N. (1997). Sınıf İçi İletişimi Kolaylaştırıcı Ve Engelleyici Öğretmen-Öğrenci Davranışları. *IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Kongre Kitabı)* (s. 81-107). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Bicen, A. (2010). *Tam Gün Eğitimde Gerçekleştirilen Sosyal Faaliyetlerin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Bozdemir, R. (2012). *Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Karşılaştıkları Problemlere Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Burgul, N., & Tınazcı, C. (2008). *KKTC'deki İlkokullarda Uygulanan Beden Eğitimi Dersine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi. <http://old.neu.edu.tr/docs/nazim-burgul-ogrenci-gorusleri.pdf> adresinden alındı
- Büyükalın Filiz, S. (2013). *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (Cilt III). Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Demirel, Ö. (2005). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2015). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı* (22. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde "Program" Geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınevi.
- EU Working Group. (2008). *Sport & Health*. Avrupa Birliği.
- European Commission 2007a. (2013). *White Paper on Sport*. Brüksel: Avrupa Komisyonu. http://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1_avrupa_birligi/1_6_raporlar/1_1_white_papers/com2007_white_paper_on_sport.pdf adresinden alındı

- European Commission 2007b. (2013). *Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the White Paper on Sport*. Brüksel: Avrupa Komisyonu.
- Fidan, N., & Erden, M. (1993). *Eğitime Giriş*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Gallahue, D. L. (1982). *Developmental Movement Experiences for Children*. New York: Wiley.
- Gelişim İlkeleri, Gelişim Ödevleri ve Hareket Beden Eğitimi ve Spor. (2008, Aralık 12). Hareket, Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri:
<http://bca2.blogcu.com/gelisim-ilkeleri-gelisim-odevleri-ve-hareket-beden-egitimi-ve-s/4571258> adresinden alındı
- Güçlü, M. (2001). Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri, Çin ve Türkiye’de Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi*(150).
http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/milli_egitim_dergisi/150/guclu.htm adresinden alındı
- Güllü, M., Arslan, C., Görgüt, İ., & Uğraş, S. (2011). İlköğretim BedenEğitimi Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzunun İncelenmesi. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi 25-27 Mayıs 2011, VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 134-141.
- Gümüşgöl, O., & Göral, M. (2014). Milli Eğitim Şuraları Kapsamında Beden Eğitimi Dersi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 14-29.
- Günay, N. (2013). Atatürk Döneminde Türkiye’de Beden Eğitiminin Gelişimi ve Gazi Beden Terbiyesi Bölümü. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi ATAM Dergisi*, 29(85), 73-99.
- Güneş, A. (2003). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması*. Ankara: Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı.
- Hürsen, Ç., & Uzunboylu, H. (2009). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi.
<http://sproc.org/archives/index.php/cjes/article/downloadSuppFile/20/31> adresinden alındı
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu. (1961). Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24.html> adresinden alındı

- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8.Sınıf ve Lise 11.Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Karaküçük, S. (1998). İzciğe Yönelimde Etken Olan Faktörler. *Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 36-45.
- Karasar, N. (2005). *Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi. (2005). Lefkoşa: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi.
- KKTC Beden Eğitimi ve Spor Yasası. (1999). Lefkoşa: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı. <http://www.mebnet.net/sites/default/files/yasalar/67-1999.pdf> adresinden alındı
- KKTC Eğitim Sistemi. (2017, Haziran 17). KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı: <http://www.mebnet.net/?q=content/e%C4%9Fitim-sistemi> adresinden alındı
- KKTC Eğitim Sistemi Veri ve Gösterge Çalışması. (2011). Lefkoşa: European Commission KKTC Ofisi.
- Küçükahmet, L. (1997). *Eğitim Programları ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Küçüktepe, C. (2011). Eğitimde Program Geliştirme Süreci. *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, 25-44.
- Külahçı, Ş. G. (1995). *Öğretmen Yetiştirme Modül Serisi*. Elazığ: Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi.
- Lee, S. M., Burgeson, C. R., Fulton, J. E., & Spain, C. G. (2007). Physical Education and Physical Activity: Results From the School Health Policies and Programs Study 2006. *Journal of School Health*, 77(8), 435-463.
- Mamak, H. (2012). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Amaçlarına Ulaşma Düzeyini Etkileyen Faktörler. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 109-115.
- MEB. (2000). *Okul İçi Beden Eğitimi ve Spor İzcilik Dairesi Başkanlığı, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEGSB Kurumsal ve Fonksiyonel Analizi. (2010). Lefkoşa: KKTC Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı. http://www.tepav.org.tr/upload/files/1455008657-6.KKTC_Milli_Egitim_Genclik_ve_Spor_Bakanligi_Kurumsal_ve_Fonksiyonel_Analizi.pdf adresinden alındı
- Meydan Larousse Büyük Lugat Ansiklopedisi. (1973). Sabah Gazetecilik.

- Milli Eğitim Sisteminin Genel Yapısı. (2017, Haziran 17). KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı: <http://www.mebnet.net/?q=node/35> adresinden alındı
- Milli Eğitimin Amacı. (2017, Haziran 17). KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı: <http://www.mebnet.net/?q=node/1> adresinden alındı
- Ocak, Y., & Tortop, Y. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Derslerine İlişkin Genel Görüşleri ve Beden Eğitimi Derslerini Yürütürken Karşılaştıkları Sorunları. *9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi 03-05 Kasım*. Muğla.
- Ova, A. (2010). *Belçika ve Türkiye Eğitim Sisteminin İncelenmesi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü Araştırma Projesi.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B., & Yaşat, H. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 51-62.
- Şeker, H. (2014). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Taşkıran, C., Selçuk, M. H., & Doğar, Y. (2014). Beden Eğitimi Dersinin Sosyalleşmeye Olan Etkisine İlişkin İlköğretim Öğrenci Velilerinin Görüşleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*(26), 159-166.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., & Kılıçgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147.
- Tezcan, M. (1994). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Zirve Ofset.
- Topkaya, İ. (2004). *Oyun, Beden Eğitimi ve Spor Öğretiminin Eğitsel Temelleri*. Ankara: Nobel Yayın.
- Uzunboylu, H., & Hürsen, Ç. (2012). *Eğitim Programları ve Değerlendirilmesi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yaylacı, F. (1998). İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 95-106.
- Yıldıran, İ., & Yetim, A. (1996). Orta Öğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 36-43.
- Yıldız, A. S. (2010, Şubat 09). *Sporun Önemi Nedir* . Buyutec.Net: <https://www.buyutec.net/684-sporun-onemi-nedir/> adresinden alındı

EKLER

EK 1. Anket

Yakın Doğu Üniversitesi

Öğrenciler Anketi

ANKETİ DOLDURMADAN ÖNCE LÜTFEN AÇIKLAMAYI OKUYUNUZ

Anketteki sorulara vereceğiniz cevaplar, verilerimizi değerlendirme aşamasında özel bir önem taşımaktadır. Sizlerden elde edeceğimiz bilgileri, başka bir kaynaktan öğrenmemiz olası değildir. Bu nedenle, vereceğiniz bilgilerin eksiksiz ve tam olacağını umuyoruz.

Anketimize göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür eder, başarılar dileriz.

1. Okulunuzun Adı

.....

2.Cinsiyetiniz

a) Kız b) Erkek

3. Herhangi bir spor kulübünde spor yapıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

4. Beden Eğitimi dersini seviyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

5. Beden Eğitimi dersinden sonra kendinizi aşırı yorgun hissediyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Bazen

6. Beden Eğitimi derslerini genellikle nerelerde işliyorsunuz?

a) Bahçede b) Sınıfta c) Spor salonu veya çok amaçlı salonda

7. Okulunuzda Beden Eğitimi öğretmeni var mı?

a) Evet b) Hayır

8. Sizce sporla uğraşmak derslerinizi olumsuz yönde etkiler mi?

a) Evet b) Hayır c) Kısmen

9. Beden Eğitimi derslerinde araç ve gereçlerden yeteri kadar faydalanabiliyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Kısmen

10. Beden Eğitimi derslerinin öğrencilerin birbirleriyle olan ilişkilerinin gelişmesinde daha etkili olduğuna inanıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Kısmen

11. 4. ve 5. sınıfta okurken Beden Eğitimi derslerinize beden eğitimi öğretmeni mi geldi?

a) Evet b) Kısmen c) Hiç gelmedi

12. Beden Eğitimi dersinizde serbest oyun için ayrılan zaman ortalama ne kadardır?

a) 15-20 dk b) 25-30 dk c) Bir ders saati d) İki ders saati

13.Öğretmeniniz ders içerisinde herkese eşit davranışlarda bulunuyor mu?

a) Evet b) Hayır c)Kısmen

14.Beden Eğitimi dersi sayesinde öğrendiğiniz yeni bir spor dalı var mı? Var ise sporun adını yazınız.

a) Evet b) Hayır

15.Beden Eğitimi dersinde aşağıdaki spor etkinliklerinden hangilerini daha çok işliyorsunuz? (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz).

() Takım sporları (Basketbol, Futbol, Voleybol vb.)

() Atletizm (Atmalar, Atlamalar, Koşular vb.)

() Mücadele sporları (Tekvando, Judo, Güreş vb.)

() Folklorik konular (Halk oyunları / Dansları vb.)

16. Şuan da ilgilendiğiniz spor dalına yönelmenizde beden eğitimi derslerinin etkisi oldu mu?

a) Evet b) Kısmen c) Hayır

17.Herhangi bir spor dalındaki yeteneklerinizi aşağıda belirtilenlerden hangilerinde öğrendiniz?

a) Beden Eğitimi derslerinde b) Spor kulüplerinde c) Sokaklarda

18.Beden Eğitimi dersi sizde var olan fakat daha önce bilmediğiniz bir sportif özelliğinizin ortaya çıkmasında etkili oldu mu?

a) Evet b) Hayır

EK 2. Okul Listesi**GİRNE İLÇESİNDE ÖĞRENCİ ANKET FORMUNUN UYGULANACAĞI OKUL İSİMLERİ**

OKUL SAYISI	OKUL İSİMLERİ
1.	Girne - 23 Nisan İlkokulu
2.	Girne - Esentepe İlkokulu
3.	Girne - Alsancak İlkokulu
4.	Girne - Lapta İlkokulu
5.	Girne - Karaoğlanoğlu İlkokulu
6.	Girne - Çatalköy İlkokulu
7.	Girne - Şehit Hasan Cafer İlkokulu
8.	Girne - Karşıyaka İlkokulu

LEFKOŞA İLÇESİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ ANKET FORMUNUN UYGULANACAĞI OKUL İSİMLERİ

OKUL SAYISI	OKUL İSİMLERİ
1.	Lefkoşa - Şehit Ertuğrul İlkokulu
2.	Lefkoşa - Gelibolu İlkokulu
3.	Lefkoşa - Alayköy İlkokulu
4.	Lefkoşa - Haspolat İlkokulu
5.	Lefkoşa -Gönyeli İlkokulu
6.	Lefkoşa - Şehit Doğan Ahmet İlkokulu
7.	Lefkoşa - Şehit Mehmet Eray İlkokulu
8.	Lefkoşa -Balıkesir Meriç İlkokulu

EK 3. Anket Kullanım İzni

Re: Yakın Doğu Üniversitesi Yüksek Lisans tez çalışması

M.Yalcin Tasmektepligil<myalcint@omu.edu.tr>

Mon11/28/2016 7:29AM

To: Derya GOKDEMİR<deryagokdemir@hotmail.com>;

• 2 attachments(244 KB)Materyal metot.rtf;Anketler.rtf

İstediğiniz anketler ektedir. Scan yapıldığı için düzensiz görülebilir. Kolay gelsin.

Doç.Dr.M.Y.Taşmektepligil

Kimden: "Derya GOKDEMİR" <deryagokdemir@hotmail.com>

Kime: osmani@omu.edu.tr, "myalcint"<myalcint@omu.edu.tr>

Gönderilenler: 27 Kasım Pazar 2016 8:36:54

Konu: Yakın Doğu Üniversitesi Yüksek Lisans Tez Çalışması

Saygıdeğer Hocalarım,

Doç.Dr. M.Yalçın TAŞMEKTEPLİGİL & Prof.Dr. Osman İMAMOĞLU,

Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu'ndan mezun oldum, şuan Yakın Doğu Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimi almaktayım. Spormetre dergisinde 2006 yılında yayınlanan makalenizi (İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi) okudum. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde benzer bir çalışma olmadığından yüksek lisans tez çalışmamı siz de uygun görürseniz bu konu üzerinde çalışmaktan memnuniyet duyarım. Öncelikle sizden izin istiyorum, şayet uygun görürseniz bu hususta yardım bekliyorum. Çalışmada kullanılan ölçekleri ve makalenin veya eğer tez çalışması ise sizden dokümanları rica ediyorum hocam.

Sevgi ve saygılarımla,

Derya GÖKDEMİR

**EK 4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Anket
Uygulama İzni**

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/2017/1B - 134

Lefkoşa, 13 Ocak 2017

Sayın Derya GÖKDEMİR,
Yakın Doğu Üniversitesi,
Lefkoşa.

Müdürlüğümüze bağlı Lefkoşa ve Girne, ilçesindeki okullarda görev yapan öğretmenlere ve eğitim gören öğrencilere uygulamak istediğiniz “**İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi**” konulu anket soruları, Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş olup gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması uygun görülmüştür.

Çalışma uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve tamamlandıktan sonra da sonuçların **Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü**’ne iletilmesi hususunda gereğini saygı ile rica ederim.

Hakkı BAŞARI
Müdür Muavini
Müdür (a)

EK 5. Özgeçmiş**Kişisel Bilgiler**

Adı Soyadı : Derya GÖKDEMİR
Doğum Yeri ve Yılı : İzmir, 1981
İletişim : deryagokdemir@hotmail.com

Eğitim Hayatı

Lise : Namık Kemal Lisesi / İzmir
Lisans : Celal Bayar Üniversitesi / Manisa
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans : Yakın Doğu Üniversitesi / Lefkoşa
Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve
Öğretimi Ana bilim Dalı

Çalışma Hayatı

2010-2012 Cratos Premium Hotel / Girne
2012-Halen Merit Park Hotel / Girne

EK 6. Yüksek Lisans Tezi Orijinallik Raporu

İlkokul Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

- Processed on 05-Jul-2017 21:24 EEST
- ID: 829124282
- Word Count: 23462

ORIGINALITY REPORT

10%	10%	3%	N/A
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPER

PRIMARY SOURCES

1	http://www.tepav.org.tr/upload/files/1455008657-6.KKTC_Milli_Egitim_Genclik_ve_Spor_Bakanligi_Kurumsal_ve_Fonksiyonel_Analizi.pdf Internet Source	1%
2	http://www.mebnet.net/sites/default/files/2015-16IODHaftalikDagilim.pdf Internet Source	1%
3	http://readgur.com/doc/684038/buradan-ula%C5%9Fabilirsiniz. Internet Source	1%
4	http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/967/1496.pdf Internet Source	1%

EXCLUDE QUOTES

OFF

EXCLUDE MATCHES < 1%

EXCLUDE BIBLIOGRAPHY

OFF